

Solti Dóra

KÉZIKÖNYV
AZ ÚJGÖRÖG NYELVTAN
OKTATÁSÁHOZ

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Kézikönyv az újgörög nyelvtan oktatásához

Bölcsészet- és Művészetpedagógiai Tananyagok 2.

Solti Dóra

**Kézikönyv
az újgörög nyelvtan
oktatásához**

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Budapest, 2015

Bölcsészet- és Művészetpedagógiai Tananyagok 2.

Sorozatszerkesztők:
Antalné Szabó Ágnes
Major Éva

Lektorok:
Kakukné Partics Krisztina
Vengrinyák Edit

Olvasószerkesztő:
Nakos Konstantinos

Technikai munkatárs:
Tóth Etelka

Borítótervező:
Dobos Gábor

A kiadvány a TÁMOP 4.1.2.B.2-13/1-2013-0007 számú, „Országos koordinációval a pedagógusképzés megújításáért” című pályázat támogatásával készült.

ISSN 2416-1950 (online)
ISSN 2416-1780 (nyomtatott)
ISBN 978-963-284-626-2

© ELTE, 2015
Minden jog fenntartva: Eötvös Loránd Tudományegyetem

Online kiadás

TARTALOM

ELŐSZÓ	7
1. HANGTAN	9
1.1. Az újjörög nyelv beszédhangjai	9
1.2. A hangsúlyozás általános szabályai	10
1.3. Hangváltások a szóhatáron	10
1.4. Disszimiláció (elhasonulás)	11
2. ALAKTAN	12
2.1. Névszóragozás: Általános tudnivalók	12
2.2. A névelő	12
2.3. Az előjárósók (prepozíciók)	13
2.4. A névutók (posztpozíciók)	15
2.5. A főnév	15
2.5.1. A főnevek neme	15
2.5.2. A főnevek ragozása	16
2.5.3. A főnévragozási osztályok	18
2.6. A melléknevek	25
2.6.1. A hangsúlyozás szabályai a melléknévragozásban	25
2.6.2. A melléknevek ragozása	25
2.6.3. A melléknevek fokozása	29
2.7. A határozószavak	30
2.7.1. Határozósó képzése melléknévből	30
2.7.2. A határozószavak fokozása	31
2.8. A névmások	32
2.8.1. A személyes névmás	32
2.8.2. A vonatkozó névmás	33
2.8.3. A birtokos névmás	34
2.8.4. A visszaható névmás	34
2.8.5. A kölcsönös névmás	34
2.8.6. A mutató névmás	34
2.8.7. A kérdő névmás	34
2.8.8. A határozatlan névmás	35

2.9. A számnév	36
2.9.1. A tőszámnevek	36
2.9.2. A sorszámnevek	37
2.9.3. A törtek	38
2.10. Az ige	38
2.10.1. A hangsúlyozás szabályai az igeragozásban	38
2.10.2. A folyamatos és a befejezett igeszemlélet	39
2.10.3. Az igetövek	40
2.10.4. A múlt idő képzése	45
2.10.5. A múlt idő használata	45
2.10.6. A passzív igenem használata	47
2.10.7. Az egyes igeidők aktív (cselekvő) és passzív (szenvető) igenemben	48
2.10.8. A kötőmód (coniunctivus)	54
2.10.9. A megengedő mód (concessivus)	58
2.10.10. A valószínűsítő mód	59
2.10.11. A felszólító mód	60
2.10.12. Néhány problémás ragozású ige	61
2.10.13. Az igenevek	63
3. MONDATTAN	65
3.1. Az általános alany kifejezése	65
3.2. A tagadás	65
3.3. A legfontosabb mellékmondat-típusok	66
3.3.1. A tárgyi mellékmondat	66
3.3.2. A célhatározói mellékmondat	67
3.3.3. Az okhatározói mellékmondat	67
3.3.4. A következményes mellékmondat	68
3.3.5. A megengedő mellékmondat	68
3.3.6. Az időhatározói mellékmondat	68
3.4. Szórend a névmással kifejezett tárgy és részeshatározó esetén	70
3.5. Az esethasználat	71
MELLÉKLET	75
SZAKIRODALOM	89

ELŐSZÓ

Az újjörög nyelv nyelvtanát sem megtanulni, sem megtanítani nem könnyű, hiszen mintegy háromezer év írott öröksége áll a mai nyelvtani és helyesírási szabályok háttérében. A helyesírásban az ókor óta nem történt lényegi változás, holott a kiejtés komoly nyelvtörténeti változásokon ment keresztül, melyek túlnyomó többségét a helyesírás nem követette. A mai nyelvben már rendhagyónak számító, vagy legalábbis furcsának tűnő nyelvtani szabályok mögött is korábbi évszázadok, évezredek nyelvtörténete rejlik, melyeket egy nyelvtanárnak ismernie kell annak érdekében, hogy a jelenségek okát megértse és megtaníthassa.

A görög nyelv hosszú története hozta magával a diglosszia örökségét is. A beszélt nyelv mellett a késő ókor óta létezett egy *tudós nyelv* is, amely a klasszikus ógörög szerzők nyelvhasználatára támaszkodó, elsősorban irodalmi műnyelv volt. A felvilágosodás korában az egységes nemzeti nyelv megteremtésének igénye új diglosszia-helyzetet idézett elő: a korlátozott írásbeliséggel rendelkező, nyelvileg szabályozatlan és dialektálisan tagolt beszélt nyelv helyett újra egy műnyelv, a *katharevousa* lépett a tudós nyelv örökébe és vált államnyelvé, ebben a minőségében pedig már nem csak az irodalomban, de az élet minden egyéb területén is érvényre jutott. Az anyanyelvként sohasem szolgáló *katharevousa* kötelező használata mind az irodalomban, mind a politikai életben ellenállást váltott ki, és polarizálta a 19. századi görög társadalmat. Az így kezdődő *nyelvi harc* jellemezte a görög nyelv 19-20. századi történetét, míg a 20. század végére a két egymással szembenálló nyelvváltozat, a *katharevousa* és a *dimotiki* létre nem hozta az eredeti célkitűzéseknek megfelelő nemzeti nyelvet, az *újjörög köznyelvet*. Tévedés azonban azt hinni, hogy az újjörög köznyelv azonos a *dimotikivel*: számos *katharevousa* eredetű nyelvtani és lexikális elemet is őriz, melyek többségét jelen kézikönyv is tárgyalja.

A magyarországi újjörög nyelvoktatás régi adóssága egy olyan nyelvoktatási kézikönyv elkészítése, amely egységesíti a magyar nyelvű szakterminológiát, és iránymutatást nyújt a nyelvtanárok számára a görög nyelv oktatásának minden szintjén és minden iskolatípusban. A szakterminológia egységesítése azért kiemelten fontos, mert maga a görög nyelvű nyelvészeti szakterminológia sem egységes, a nyelvtudományban mutatkozó egység hiányát a görögországi kiadású nyelvkönyvek pedig úgy orvosolják, hogy a vita elkerülésének céljából nyelvészeti szakkifejezések helyett sok esetben nem tudományos terminusokat alkalmaznak (pl. „A” ragozási osztály, „B” ragozási osztály).

A magyar nyelvű szakterminológia tekintetében Mohay András *Újjörög-magyar kéziszótárának* (Mohay 1988) nyelvtani függelékét tekintjük irányadónak, a nyelvészeti rendszeralkotás szempontjából pedig ezen kívül Mohay András *To ρήμα της Νέας Ελληνικής στα εγχειρίδια για ζενόγλωσσους* című tanulmányát (Mohay 1996). A könnyebb azonosítás, illetve kontrasztív nyelvészeti szempontok miatt a nyelvészeti szakkifejezések mellett sokszor szerepel azok ismertebb latin neve is, az igeidők magyar nyelvű megnevezése mellett pedig szerepelnek az azoknak megfelelő görög terminusok. A görög szavak magyar átírásakor a tudományos átírás szabályait követtük.

Terjedelmi okokból sajnos nem kerülhet sor a teljes görög leíró nyelvtan tárgyalására, ezért a nyelvoktatás szempontjából legfontosabb területeket érintjük csupán: a hangtan, az alaktan, valamint a mondattan legfontosabb kérdéseit. A leggyakrabban használt görög nyelvkönyvek nyelvtani anyagához igazodva azokra a kérdésekre térünk ki, amelyek a nyelvoktatás során kezdő szinttől B2 szintig a leggyakrabban felmerülnek, és sok esetben a tankönyvekből is hiányzik a rájuk adható kielégítő magyarázat. Könyvünk azonban tanári kézikönyv, és nem önálló tanulásra szolgáló

tankönyv, ezért önálló otthoni feldolgozásra nem alkalmas, tanári magyarázatok kíséretében azonban szolgálhat kiegészítő anyagként a nyelvoktatásban is.

Azzal a reménnyel zárom a kéziratot, hogy kézikönyvünk a szinkron és diakrón nyelvészeti ismereteket, valamint a szakmódszertani képzést kiegészítve alapvető tananyaga lesz a hamarosan újrainduló görög és nemzetiségi görög nyelvtanárképzésnek, és lehetővé teszi a megfelelő elméleti és terminológiai alapismeretek elsajátítását az egyetemi tanulmányok során.

Budapest, 2014. október 15.

A szerző

1. HANGTAN

1.1. Az újgörög nyelv beszédhangjai

Magánhangzók:

Íráskép	Hangérték	
α	a	αρχαίος
ε, αι	ε	ελιά, αιώνας
ι, η, υ, οι, ει	ι	ίσως, ήσυχος, ύπνος, οικονομία, είδος
ο, ω	ο	ορίστε, ώρα
ου	u	Ουγγαρία

Mássalhangzók:

Íráskép	Hangérték	
β	v	βρίσκω
γ + α, ο, ω, mássalhangzó	γ	γράμμα, γωνία, γαβγίζω
γ + ε, αι, ι, η, υ, οι, ει	j	γιατρός, γεια, γύρος
δ	δ	δεν
ζ	z	ζητώ
θ	θ	θα, θεωρώ
κ + α, ο, ω, mássalhangzó	k	κόρη
κ + ε, αι, ι, η, υ, οι, ει	c	και, κιμωλία
λ	l	Ελλάδα
λ + hangsúlytalan ι	λ	λιακάδα, λιώνω, λιάζομαι
μ	m	μένω
μ	ηj	συμφωνία
ν	n	νερό
ν	ηj	νοιάζομαι, εννιά
γγ, γχ	ηj	άγγελος, άγχος
ξ	ks	ξέρω
π	p	περνώ
ρ	r	ρωτό
σ	s	σπίτι
τ	t	ταυτότητα
φ	f	φτιάχνω
χ + α, ο, ω, mássalhangzó	x	χαρά, χόμα
χ + ε, αι, ι, η, υ, οι, ει	ç	χαίρομαι, χέρι
ψ	ps	ψάχνω
μπ	b, ηjb	μπαίνω, εμπρός
ντ	d, nd	ντύνω, άντρας
γκ	g, ηjg	γκαράζ, πάγκος
τσ	ts	κορίτσι
τζ	dz	τζατζίκι

1.2. A hangsúlyozás általános szabályai

Hangsúly csak az utolsó három szótagon állhat.

- Ha a hangsúly az utolsó szótagon áll, *véghangsúlyosnak* nevezzük, pl. *παρακαλώ*.
- Ha a hangsúly az utolsó előtti szótagon áll, *másodhangsúlyosnak* nevezzük, pl. *δουλεύω*.
- Ha a hangsúly a hátulról számított harmadik szótagon áll, *harmadhangsúlyosnak* nevezzük, pl. *μάθημα*.

Minden, egy szótagnál hosszabb szón jelölni kell a hangsúly helyét.

Kivétel: a csupa nagy betűs írás, pl. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ.

Az egy szótagos szavakon is jelölni kell a hangsúlyt, ha jelentésmegkülönböztető szerepe van.

Pl. **πώς** „hogyan?” (kérdőszó), illetve **πως** „hogyan” (tárgyi mellékmondat kötőszava)

Πώς σε λένε;

Hogy hívnak?

Είπε πως δεν θα έρθει.

Azt mondta, hogy nem fog eljönni.

πού „hol?” (kérdőszó) illetve **που** „aki, ami” (vonatkozó névmás)

Πού είναι ο Γιάννης;

Hol van Jannis?

Το σπίτι που βλέπεις, είναι δικό μου.

A ház, amit látsz, az enyém.

A negyedhangsúlyosság elkerülése:

Ha egy harmadhangsúlyos szó a szó végén újabb szótaggal bővül, negyedhangsúlyossá válna. Ezt két módon kerülhetjük el:

- Ha az új szótagot **egybeírjuk** a szóval, a hangsúly egy szótaggal a szó vége felé mozdul, pl. *το μάθημα* → *του μαθήματος*
τα μαθήματα

- Ha az új szótagot **különírjuk** (vagyis simuló szóval¹ van dolgunk), az eredeti hangsúly mellett megjelenik két szótaggal a szó vége felé egy mellékhangsúly. Ebben az esetben a szó két hangsúlyjelet visel. Pl.:

το μάθημά μου	a (tan)órám
η διεύθυνσή του	a lakcíme
διάβασέ το	olvasd (azt)!
διαβάζοντάς το	olvassván (azt)
δώσε μου το	add nekem (oda) azt!

1.3. Hangváltozások a szóhatáron

(1) Mássalhangzók találkozása esetén:

– A *δεν, μην, τον, την, έναν* szavak végén a -v rendszerint elmarad, kivéve az alábbi eseteket, amikor használatuk szóban és írásban egyaránt kötelező:

- (a) zöngétlen zárhangok (π, τ, κ, ψ, ξ) előtt,
- (b) magánhangzók előtt.

¹ Simuló szó a birtokos névmás (μου, σου, του, μας, σας, τους), valamint a személyes névmás gyenge alakja (με, σε, τον, την, το, μας, σας, τους, τις/τες, τα).

– A szóvégi -v és a zöngétlen zárhangok találkozásánál zöngésedés lép fel, melyet a helyesírás nem jelöl:

n+p	→	mb	τον Πέτρο	[tɔmβétrɔ]
n+ps	→	mbz	τον ψαρά	[tɔmβzará]
n+t	→	nd	τον τίτλο	[tɔndítlɔ]
n+k	→	ng	την Κατερίνα	[tɪŋgaterína]
n+ks	→	ngz	δεν ξέρω	[ðeŋgzéro]

– Ha a szóvégi -ς után zöngés mássalhangzóval kezdődő szó következik, a szóvégi szigma zöngésedik. Ezt a helyesírás nem jelöli:

τους δίνω	[tuzdínɔ]
της γυναίκας	[tizjinékas]

(2) Magánhangzók találkozása esetén

– Ha két azonos magánhangzó találkozik a szóhatáron, az egyik elmaradhat:

τα αυγά	→	τ' αυγά
το όνειρο	→	τ' όνειρο

– Ha két különböző magánhangzó találkozik a szóhatáron, az egyik elmaradhat. Ilyenkor a „leg-erősebb” az [a] hang, amely nem marad el, a hátul képzett [ɔ] és [u] ritkábban marad el, a legtöbb esetben az elől képzett [ɛ] és [i] esik ki:

του ανθρώπου	→	τ' ανθρώπου	(az [a] és az [u] közül a „gyengébb” [u] esett ki)
το έλεγα	→	τό 'λεγα	(az [ɔ] és az [ɛ] közül a „gyengébb” [ɛ] esett ki)

Ez a jelenség a szó belsejében is előfordulhat:

δεκαέξι	→	δεκάξι
---------	---	--------

– A και kötőszó esetében, ha a következő szó magánhangzóval kezdődik, a szótaghatáron történő magánhangzó-kiesést a szó helyesírása is jelöli (vagyis a képlet röviden: **και + magánhangzó → κι**):

και εγώ	→	κι εγώ
και αυτός	→	κι αυτός.

1.4. Disszimiláció (elhasonulás)

A középkor óta megfigyelhető a görög nyelvben az a jelenség, hogy két egymást követő zárhang vagy réshang közül, rendszerint a kiejtés megkönnyítésének érdekében, az egyik elhasonul, és zárhangból réshanggá, illetve réshangból zárhanggá válik. Fontos megjegyezni, hogy a disszimiláció nem megy végbe kötelezően minden esetben, ha két réshang vagy két zárhang találkozik, és a helyesírás sem mindig jelöli a hangváltozásokat. A disszimiláció során létrejött új alak legtöbbször nem szorítja ki a régit, hanem egymás mellett él tovább mindkettő, párhuzamos alakokat létrehozva. A disszimiláció szabályai a következők:

κτ → χτ κτίζω ~ χτίζω, οκτώ ~ οχτώ, παίκτης ~ παίχτης

χθ → χτ χθες ~ χτες

πτ → φτ επτά ~ εφτά

φθ → φτ γραφθώ ~ γραφτώ, φθηνός ~ φτηνός

σθ → στ πιάσθηκα ~ πιάστηκα

2. ALAKTAN

2.1. Névszóragozás: Általános tudnivalók

A görög nyelvben három nyelvtani nem van: *hímnem, nőnem és semlegesnem*. A névszóragozás során négy esettel találkozunk: alanyeset (nominativus), tárgyeset (accusativus), birtokos eset (genitivus) és megszólító eset (vocativus); ezek használatát ld. a 3.5. fejezetben.

A névszóragozás során a főnevet és a melléknevet, ill. a melléknévi ragozású névmást vagy számnevet nemben, számban és esetben egyeztetjük. A melléknév/névmás/számnev rendszerint megelőzi a főnevet:

ο καλός πατέρας	a jó apa
η καλή μητέρα	a jó anya
το καλό παιδί	a jó gyermek
τον μακρύ δρόμο	a hosszú utat
την επιμελή γραμματέα	a szorgalmas titkárnőt
του βαθιού νερού	a mély víznek a...
οι καλοί μαθητές	a jó tanulók
τους καλούς μαθητές	a jó tanulókat
κάποιος φοιτητής	valamely tanuló
διακόσιοι φοιτητές	kétszáz tanuló
διακόσιες καρτέκλες	kétszáz szék

Ha a jelző és a jelzett szó szórendje megfordul, ki kell tenni a határozott névelőt. Ez a szórend csak melléknevek használata esetén lehetséges:

ο πατέρας ο καλός	a jó apa
η μητέρα η καλή	a jó anya
το παιδί το καλό	a jó gyermek

Minőségjelzőként szerepelhet határozószó vagy határozói kifejezés is, amelyet, mivel nem ragozható, nem ragozunk, és nem egyeztetünk:

η Άπω Ανατολή	a Távol-Kelet
η πίσω πόρτα	a hátsó ajtó
το επάνω πάτωμα	a felső emelet
τα μέχρι τότε γεγονότα	az addig történtek

2.2. A névelő

A görög nyelvben használatos a határozott és a határozatlan névelő is. A határozott névelő ragozása:

	Egyes szám			Többes szám		
	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
A	ο	η	το	οι	οι	τα
T	το(ν)*	τη(ν)*	το	τους	τις (τες)**	τα
B	του	της	του	των	των	των

* A -v végződés használata kötelező zöngétlen zárhangok (π, τ, κ, ψ, ξ) és magánhangzók előtt, egyéb esetben alternatív:

τον Κώστα, την Άννα, τον Πέτρο de: το(ν) Γιάννη, το(ν) Νίκο, τη(ν) Μαρία.

** A τες alak ritkább.

→ A határozott névelő használata kötelező tulajdonnevek (személynevek, földrajzi nevek, intézménynevek) előtt:

ο Γιάννης, η Μαρία, η Αθήνα, η Ήπειρος, η Ελλάδα, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

A határozatlan névelő megegyezik az „egy” jelentésű számnévvél. Csak egyes számú alakjai vannak:

	Egyes szám		
	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
A	ένας	μία/μια	ένα
T	ένα(ν)*	μία/μια	ένα
B	ενός	μιας	ενός

*A -ν végződés használata kötelező zöngétlen zárhangok (π, τ, κ, ψ, ξ) és magánhangzók előtt, egyéb esetben alternatív:

έναν καφέ de: *ένα(ν) σκύλο*

2.3. Az előjárósók (prepozíciók)

A leggyakoribb előjárósók tárgyeset-vonzattal állnak:

από	-ból/-ből, -tól/-től
σε	-ba/-be, -ban/-ben, -ra/-re, -on/-en/-ön, -hoz/-hez/-höz, -nál/-nél, -ig
με	-val/-vel
για	-ért, számára
χωρίς/δίχως	nélkül
ως/έως	-ig
μέχρι	-ig
μετά	után

A σε előjárósót összevonjuk a határozott névelővel az alábbiak szerint:

σε + το(ν)	→	στο(ν)
σε + τη(ν)	→	στη(ν)
σε + το	→	στο
σε + τους	→	στους
σε + τις	→	στις
σε + τα	→	στα

A határozatlan névelővel nem vonjuk össze, pl. *σε ένα σπίτι* „egy házban”.

A με előjárósót, ha személyes névmással kombináljuk, sokszor a μαζί határozószó helyettesíti:

με μένα	→	μαζί μου
με σένα	→	μαζί σου
με αυτόν	→	μαζί του
με αυτήν	→	μαζί της
με αυτό	→	μαζί του
με μας	→	μαζί μας
με σας	→	μαζί σας
με αυτούς	→	μαζί τους
με αυτές	→	μαζί τους
με αυτά	→	μαζί τους

Birtokos esettel állnak az alábbi előjárósók:

εναντίον	ellen
ενώπιον	előtt, láttán
άνευ	nélkül
λόγω	miatt, okán
μεταξύ	között
μέσω	keresztül, át, által
υπέρ	-ért, javára, mellett

Néhány előjárósó tárgyaset- és birtokoset-vonzattal is rendelkezik, mindkét esetvonzat esetében más-más jelentéssel:

κατά + T	szerint
κατά + B	ellen
προς + T	felé, -hoz/-hez/-höz, iránt
προς + B	-ra/-re, -tól/-től, -ért
περί + T	körül, köré
περί + B	-ról/-ről, felől

Elsősorban helyviszonyok kifejezésére összetett előjárósók használatosak:

μέσα σε + T	vmin belül, benne
έξω από + T	vmin kívül, kint
εκτός από + T	azon kívül, hogy
ανάμεσα σε + T	között, közé
δίπλα σε + T	mellett, mellé
πλάι σε + T	mellett, mellé
πίσω από + T	mögött, mögé
μπροστά σε + T	előtt, elé
γύρω από + T	körül, köré (helyhatározó)
γύρω σε + T	körül (időhatározó)
πάνω σε + T	rajta, rá
πάνω από + T	fölött, fölé
κάτω από + T	alatt, alá
απέναντι από + T	szemben, szembe
αντί για + T	helyett
από μέσα από + T	által, keresztül

Ha a személyes névmással kombináljuk a helyviszonyt kifejező dupla előjárósókat, akkor elmarad az összetett előjárósó második tagja:

δίπλα μου	mellettem
πάνω σου	fölötted
απέναντί του	vele szemben
μέσα μας	bennünk
πλάι σας	mellettetek
γύρω τους	körülöttük.

2.4. A névutók (posztpozíciók)

A mai görög nyelvben két névutó használatos, mindkettő állandósult szókapcsolatokban szerepel és birtokos esettel áll:

ένεκεν	okán
χάριν	kedvéért, okáért, végett
τιμής ένεκεν	„tisztelet okán” (tiszteletpéldány egy kiadványból, vagy a „honoris causa” cím)
παραδείγματος χάριν (π.χ.)	„példának okáért” (= például)
λόγου χάριν (λ.χ.)	„példának okáért” (= például)

2.5. A főnév

2.5.1. A főnevek neme

Ragozható görög főnevek csak magánhangzóra, vagy a -ς, -ν, -ρ mássalhangzók egyikére végződhetnek.

A főnevek neme a legtöbb esetben meghatározható a végződésükből.

Hímnemű:

- Az -ος végűek többsége,
- Az -ας, -ης, -ες, -ους végűek.

Általános szabályként fogalmazhatunk úgy is, hogy a -ς végűek többsége hímnemű.

Nőnemű:

- Az -α, -η, -ω, -ου végűek

Semlegesnemű:

- Az -ο, -ι, -μα, -ν végűek,
- A ragozhatatlan idegen eredetű szavak többsége.

A főnév neme nem meghatározható a szótári alak ismerete nélkül az alábbi esetekben:

(1) -ος végződés

Az -ος végű főnevek többsége hímnemű. Vannak nőnemű -ος végződésű főnevek is, ezek vagy nőket jelölő foglalkozásnevek (pl. *ο γιατρός*: férfi orvos, *η γιατρός*: női orvos), vagy eredetileg is nőnemű főnevek, pl. *η οδός*: út. A hímn- és a nőnemű -ος végű főnevek ugyanabba a ragozási csoportba tartoznak, vagyis a ragozás során csak a névelőjükben fognak eltérni egymástól.

Teljesen önálló ragozási csoport azonban a semlegesnemű -ος végűeké, pl. *το μέρος*: rész.

Az -ος végűek tehát lehetnek hímn-, nő- és semlegesneműek is, ennek meghatározásához a szótári alak ismerete szükséges.

(2) A ragozhatatlan idegen eredetű szavak

A ragozhatatlan idegen eredetű szavak többsége semlegesnemű, de találhatók köztük kisebb számban hímn- és nőneműek is, pl. *ο μάντζεπ* „menedzser”, ill. *η σεζόν* „szezon”.

A ragozhatatlan főnevek némelyike kezd beépülni a görög nyelvbe, és az eredeti alakja mellett gyakran létrejön egy görög végződéssel rendelkező, ragozható alak is, pl.

το φραπέ	<i>frapé</i> , ragozhatatlan semlegesnemű alak
ο φραπές	<i>frapé</i> , ragozható hímnemű alak.

(3) A földrajzi nevek

A földrajzi nevek esetében a nyelvtani nemet sokszor nem tudjuk a szó végződéséből megállapítani. Egy szabály lehet segítségünkre: egy kivétellel (*ο Πόρος*) minden -ος végű szigetnév nőnemű, pl. *η Κύπρος, η Μύκονος, η Σάμος*.

Városnevek esetében azonban sokszor nem állapítható meg a végződéséből a szó neme.

Hímnemű -ος végűek az alábbiak: *ο Βόλος, ο Πόρος*

Nőnemű -ος végűek az alábbiak: *η Κόρινθος, η Ναύπακτος, η Πύλος, η Κνωσσός, η Επίδαυρος*

Semlegesnemű -ος végű az alábbi város: *το Άργος*

Nőnemű -μα végű az alábbi város: *η Δράμα*

Semlegesnemű -ις végű az alábbi város: *το Κιλκίς*

Többes szám hímnemű az alábbi város: *οι Δελφοί*

Többes szám nőneműek az alábbiak: *οι Σέρρες, οι Μυκήνες*

Többes szám semlegesneműek az alábbiak: *τα Ιωάννινα (Γιάννενα), τα Χανιά, τα Τρίκαλα, τα Μέγαρα, τα Καλάβρυτα*.

2.5.2. A főnevek ragozása

2.5.2.1. A hangsúlyozás szabályai a főnévragozásban

Alanyesetben mindig harmadhangsúlyosak az alábbi csoportok:

-μα végű semlegesneműek, pl. *το μάθημα*. Ha a szó rövidebb, mint három szótag, másodhangsúlyos lesz, pl. *το γράμμα*. Kivétel a *το σινεμά*, amely nyelvtanilag idegen kölcsönszónak számít, és nem a -μα végű ragozást követi.

-μο végű semlegesneműek, pl. *το γράφιμο*

-ση, -ξη, -ψη végű nőneműek, pl. *η τηλεόραση, η διάλεξη, η κατάληψη* (ide tartozik még: *η πόλη* és *η δύναμη*). Ha a szó rövidebb, mint három szótag, másodhangsúlyos lesz, pl. *η στάση, η λέξη, η λάμψη*.

A főnévragozás során a hangsúly egészen addig a helyén marad, amíg egy hangtani szabály változásra nem kényszeríti. Ezek a hangsúlyváltozások többsége ógörög hangtani szabályokkal indokolható, és az esetek legnagyobb részében a harmadhangsúlyos szavakat érinti. A legfőbb szabályok a főnévragozásban:

a) Ha az utolsó szótagban *ω, ει* vagy *ου* áll, a szó nem maradhat harmadhangsúlyos. Ilyenkor a hangsúly egy szótaggal a szó vége felé mozdul, és a szó másodhangsúlyos lesz.

Például: *ο άνθρωπος* → *του ανθρώπου*
τους ανθρώπους
των ανθρώπων

Ez a szabály nem vonatkozik az újabb keletű, tehát nem ógörög eredetű -ος végű szavak többségére (ezek közül is elsősorban az összetett szavakra), pl. *ο πονοκέφαλος* → *του πονοκέφαλου*.

További példák: *η δύναμη* → *οι δυνάμεις*
τις δυνάμεις
των δυνάμεων

το διαβατήριο → *του διαβατηρίου*
των διαβατηρίων

τα μαθήματα → *των μαθημάτων*
το έδαφος → *του εδάφους*

Ez a szabály szintén nem vonatkozik a -ση, -ξη, -ψη végű nőnemű szavak (ide tartozik még: *η πόλη* és *η δύναμη*) többes szám birtokos esetére, amely harmadhangsúlyos marad: *η διάλεξη* → *των διαλέξεων*.

Az -ος végű semlegesnemű ragozásban az utolsó szótagban előforduló *η* is ezt a szabályt követi, és a szó másodhangsúlyos lesz, pl.

το έδαφος → *τα εδάφη*

b) A birtokos esetre vonatkozó hangtani szabályok:

A -ι végű semlegesneműek egyes szám és többes szám birtokos esete is mindig véghangsúlyos, pl.

το σπίτι → *του σπιτιού*
των σπιτιών

A többes szám birtokos eset ezen kívül mindig véghangsúlyos az alábbi esetekben:

-ος végű semlegesneműek, pl.

το έδαφος → *των εδαφών*
το μέγεθος → *των μεγεθών*

-ης végű hímneműek főcsoportja (ahol a többes szám végződése -ες), pl.

ο ναύτης → *των ναυτών*
ο εργάτης → *των εργατών*

Az -ηδες többes számú végződéssel rendelkező alcsoportban a hangsúly helye nem változik, még a harmadhangsúlyos szavak többes szám birtokos esete is harmadhangsúlyos marad, az utolsó szótagban előforduló *ω* ellenére is, pl.

ο μανάβης → *των μανάβηδων*

A két szótagos -ας végű hímneműek főcsoportja (ahol a többes szám végződése -ες), valamint az összes -ίας végű hímnemű szó, pl.

ο άντρας → *των αντρών*
ο ταμίας → *των ταμιών*

A kettőnél több szótagból álló -ας végűek a többes szám birtokos esetben másodhangsúlyosak, pl.

ο πατέρας → *των πατέρων*
ο πίνακας → *των πινάκων*

A többes számban -αδες végződésű alcsoport ragozásában a hangsúly helye nem változik, pl.

ο ψαράς → *των ψαράδων*

-η végű nőneműek, pl.

η νίκη → *των νικών*
η λίμνη → *των λιμνών*

Azok az -α végű nőneműek, amelyek nem rendelkeznek eltérő ógörög vagy katharevousa formával, pl.

η θάλασσα → *των θαλασσών*

Eltérő ógörög formával rendelkeznek, és többes szám birtokos esetben másodhangsúlyosak az -ίδα, -άδα, -τητα végűek, pl.

η σελίδα → των σελίδων
 η ομάδα → των ομάδων
 η ταχύτητα → των ταχυτήτων

2.5.3. A főnévragozási osztályok

2.5.3.1. Hímnem

2.5.3.1.1. -ος végűek

	Egyes szám	Többes szám
A	άνθρωπος	άνθρωποι
T	άνθρωπο	ανθρώπους
B	ανθρώπου	ανθρώπων

Ezt a ragozást követik a nőnemű -ος végű főnevek is, eltérés csak a névelő ragozásában van:

	Egyes szám		Többes szám	
A	ο γιατρός	η γιατρός	οι γιατροί	οι γιατροί
T	το(ν) γιατρό	τη(ν) γιατρό	τους γιατρούς	τις γιατρούς
B	του γιατρού	της γιατρού	των γιατρών	των γιατρών

Néhány -ος végű főnév kétféle többes számú alakkal rendelkezik, amelyek jelentésükben általában eltérnek egymástól:

ο βράχος	οι βράχοι	szikla	τα βράχια	szikla
ο δεσμός	οι δεσμοί	kötés	τα δεσμά	rablánc, béklyó
ο καπνός	οι καπνοί	füst	τα καπνά	dohány
ο λαιμός	οι λαιμοί	nyak, torok	τα λαιμά	nyaktájék, garat
ο λόγος	οι λόγοι	ok	τα λόγια	szó, szólás, említés, (dal)szöveg
ο σπόρος	οι σπόροι	mag	τα σπόρια	mag
ο σταθμός	οι σταθμοί	állomás	τα σταθμά	mérlegsúly
ο χρόνος	οι χρόνοι	idő	τα χρόνια	év

2.5.3.1.2. -ας végűek

A főcsoport:

	Egyes szám	Többes szám
A	πατέρας	πατέρες
T	πατέρα	πατέρες
B	πατέρα	πατέρων

Az alcsoportok:

Ragozásuk egyes számban megegyezik a főcsoporttal, eltérés csak a többes számban van.

(1) A többes számban -αδες végződésűek:

	Egyes szám	Többes szám
A	ψαράς	ψαράδες
T	ψαρά	ψαράδες
B	ψαρά	ψαράδων

Az ebbe az alcsoportba tartozó főneveknek nincs közös ismertetőjegyük, ezért csak a szótári alak ismeretében dönthető el, hogy a főcsoportba vagy az alcsoportba tartoznak-e. Könnyebbség, de nem általános szabály, hogy a többes számban -αδες végződésű alcsoportba elsősorban foglalkozásnevek tartoznak.

(2) Az -έας végűek

	Egyes szám	Többes szám
A	συγγραφέας	συγγραφείς
T	συγγραφέα	συγγραφείς
B	συγγραφέα	συγγραφέων

Ebbe az alcsoportba olyan foglalkozásnevek tartoznak, amelyek nőneműek is lehetnek. A ragozás nőnem esetén sem változik, az egyetlen eltérés a névelő ragozásában van:

	Egyes szám		Többes szám	
A	ο γραμματέας	η γραμματέας	οι γραμματείς	οι γραμματείες
T	το(ν) γραμματέα	τη(ν) γραμματέα	τους γραμματείς	τις γραμματείες
B	του γραμματέα	της γραμματέα	των γραμματέων	των γραμματέων

2.5.3.1.3. -ης végűek

A főcsoport:

	Egyes szám	Többes szám
A	μαθητής	μαθητές
T	μαθητή	μαθητές
B	μαθητή	μαθητών

Alcsoport:

Ragozása egyes számban megegyezik a főcsoporttal, eltérés csak a többes számban van.

A többes számban -ηδες végződésűek:

	Egyes szám	Többes szám
A	μανάβης	μανάβηδες
T	μανάβη	μανάβηδες
B	μανάβη	μανάβηδων

Az ebbe az alcsoportba tartozó főneveknek nincs közös ismertetőjegyük, ezért csak a szótári alak ismeretében dönthető el, hogy a főcsoportba, vagy az alcsoportba tartoznak-e. Könnyebbség, de nem általános szabály, hogy a többes számban -ηδες végződésű alcsoportba elsősorban foglalkozásnevek tartoznak.

2.5.3.1.4. -εος végűek

	Egyes szám	Többes szám
A	καφέος	καφέδες
T	καφέ	καφέδες
B	καφέ	καφέδων

2.5.3.1.5. -ουος végűek

	Egyes szám	Többes szám
A	παπούος	παπούδες
T	παπού	παπούδες
B	παπού	παπούδων

2.5.3.2. Nőnem

2.5.3.2.1. *-α végűek*

Főcsoport:

	Egyes szám	Többes szám
A	θάλασσα	θάλασσες
T	θάλασσα	θάλασσες
B	θάλασσας	θαλασσών

Alcsoport:

Ragozása egyes számban megegyezik a főcsoporttal, eltérés csak a többes számban van.

A többes számban *-άδες* végződésűek:

	Egyes szám	Többes szám
A	μαμά	μαμάδες
T	μαμά	μαμάδες
B	μαμάς	μαμάδων

Az ebbe az alcsoportba tartozó főneveknek nincs közös ismertetőjegyük, ezért csak a szótári alak ismeretében dönthető el, hogy a főcsoportba, vagy az alcsoportba tartoznak-e.

2.5.3.2.2. *-η végűek*

Főcsoport:

	Egyes szám	Többes szám
A	νίκη	νίκες
T	νίκη	νίκες
B	νίκης	νικών

Alcsoport:

Ragozása egyes számban megegyezik a főcsoporttal, eltérés csak a többes számban van.

-ση, -ψη, -ξη végződésűek, valamint néhány további nőnemű szó, pl. πόλη, δύναμη, καμηλοπάρδαλη:

	Egyes szám	Többes szám
A	δύναμη	δυνάμεις
T	δύναμη	δυνάμεις
B	δύναμης/δυνάμεως*	δυνάμεων

* A *δυνάμεως* alak katharevousa eredetű, de használatos a hétköznapi nyelvhasználatban is.

A másodhangsúlyos szavak hangsúlya nem mozdul a ragozás során:

	Egyes szám	Többes szám
A	τάξη	τάξεις
T	τάξη	τάξεις
B	τάξης/τάξεως	τάξεων

2.5.3.2.3. *-ω végűek*

	Egyes szám	Többes szám
A	Μυρτώ	—
T	Μυρτώ	—
B	Μυρτώς/Μυρτούς	—

Ebbe a csoportba a mai görög nyelvben többségében személynevek tartoznak.

2.5.3.2.4. *-ou végűek*

	Egyes szám	Többes szám
A	αλεπού	αλεπούδες
T	αλεπού	αλεπούδες
B	αλεπούς	αλεπούδων

2.5.3.3. Semlegesnem

2.5.3.3.1. *-o végűek*

	Egyes szám	Többes szám
A	διαβατήριο	διαβατήρια
T	διαβατήριο	διαβατήρια
B	διαβατηρίου	διαβατηρίων

2.5.3.3.2. *-i végűek*

Főcsoport:

	Egyes szám	Többes szám
A	σπίτι	σπίτια
T	σπίτι	σπίτια
B	σπιτιού	σπιτιών

Ebben a ragozási osztályban a birtokos eset mind egyes, mind többes számban véghangsúlyos.

Alcsoport:

-ái, -οί végűek:

	Egyes szám	Többes szám
A	τσάι	τσάγια
T	τσάι	τσάγια
B	τσαγιού	τσαγιών

	Egyes szám	Többes szám
A	ρολόι	ρολόγια
T	ρολόι	ρολόγια
B	ρολογιού	ρολογιών

2.5.3.3.3. *-μα végűek*

	Egyes szám	Többes szám
A	μάθημα	μαθήματα
T	μάθημα	μαθήματα
B	μαθήματος	μαθημάτων

Ebbe a csoportba tartozó, rendhagyó ragozást követő főnév a το γάλα:

	Egyes szám	Többes szám
A	γάλα	γάλακτα
T	γάλα	γάλακτα
B	γάλακτος	γαλάκτων

2.5.3.3.4. *-μο végűek*

	Egyes szám	Többes szám
A	βάψιμο	βαψίματα
T	βάψιμο	βαψίματα
B	βαψίματος	βαψιμάτων

Ebbe a csoportba igéből képzett főnevek tartoznak az alábbiak szerint: *fest* → *festés*.

Ilyenek: *βάφω* → *βάψιμο*, *ράβω* → *ράψιμο*, *κόβω* → *κόψιμο*, *δένω* → *δέσιμο*, stb.

2.5.3.3.5. *-ος végűek*

	Egyes szám	Többes szám
A	μέγεθος	μεγέθη
T	μέγεθος	μεγέθη
B	μεγέθους	μεγεθών

A másodhangsúlyosok esetében csak a többes szám birtokos esetben változik a hangsúly helye:

	Egyes szám	Többes szám
A	δάσος	δάση
T	δάσος	δάση
B	δάσους	δασών

2.5.3.3.6. *-ς végű, -τ- tövűek:*

A leggyakoribb ide tartozó főnevek:

	Egyes szám	Többes szám
A	φως	φώτα
T	φως	φώτα
B	φωτός	φώτων

	Egyes szám	Többes szám
A	κρέας	κρέατα
T	κρέας	κρέατα
B	κρέατος	κρεάτων

	Egyes szám	Többes szám
A	καθεστώς	καθεστώτα
T	καθεστώς	καθεστώτα
B	καθεστώτος	καθεστώτων

2.5.3.3.7. *-ον, -εν, -αν végűek:*

	Egyes szám	Többes szám
A	προϊόν	προϊόντα
T	προϊόν	προϊόντα
B	προϊόντος	προϊόντων

	Egyes szám	Többes szám
A	φωνήεν	φωνήεντα
T	φωνήεν	φωνήεντα
B	φωνήεντος	φωνήέντων

	Egyes szám	Többes szám
A	παν	πάντα
T	παν	πάντα
B	παντός	πάντων

2.5.3.3.8. A ragozhatatlan főnevek

A ragozhatatlan főneveket az alábbi csoportokra oszthatjuk:

(1) A főnevesített infinitívusok (főnévi igenevek) mindig semlegesneműek:

το είναι a lét
το γίνεσθαι a fejlődés, mozgás, folyamat

(2) A főnevesített hangutánzó/hangfestő szavak mindig semlegesneműek:

άκουσα ένα μπαμ hallottam egy puffanást

(3) Az idegen kölcsönszavak többsége semlegesnemű, de előfordulnak közöttük hímnemű és nőnemű alakok is. A szó nemét befolyásolhatja az átadó nyelvben érvényes nyelvtani neme, vagy ha személyre vonatkozik, az illető személy természetes neme. Pl.:

ο μάνατζερ *menedzser*, hímnemű a jelölt személy természetes neme alapján.
η σεζόν *szezon*, nőnemű az átadó nyelvben (francia) érvényes nyelvtani neme alapján.
το ταξί *taxi*, semlegesnemű.

A ragozhatatlan főneveket nem ragozzuk, csak a mellette álló névelőt: ez mutatja egyedül az eset-használatot:

	Egyes szám	Többes szám
A	ο μάνατζερ	οι μάνατζερ
T	το(ν) μάνατζερ	τους μάνατζερ
B	του μάνατζερ	των μάνατζερ

	Egyes szám	Többes szám
A	η σεζόν	οι σεζόν
T	τη(ν) σεζόν	τις σεζόν
B	της σεζόν	των σεζόν

	Egyes szám	Többes szám
A	το ταξί	τα ταξί
T	το ταξί	τα ταξί
B	του ταξί	των ταξί

2.5.3.4. A megszólító eset (vocativus)

A megszólító eset nőnemben, semlegesnemben, valamint a hímnem többes számában megegyezik az alanyesettel. Eltérés csak hímnem egyes számban van:

-ος végűek:

Személynevek:

A három szótag alattiak végződése -ο, pl. *Νίκος* → *Νίκο*, *Γιώργος* → *Γιώργο*.

A három szótag felettiak végződése -ε, pl. *Αλέξανδρος* → *Αλέξανδρε*.

A három szótagosok között mindkét végződés előfordul. A másodhangsúlyosak az -ο végződést kapják, pl. *Αλέκος* → *Αλέκο*, a harmadhangsúlyosak pedig az -ε végződést: *Στέφανος* → *Στέφανε*.

Κöznevek:

A köznevek szótagszámtól függetlenül az -ε végződést kapják: *φίλος* → *φίλε*, *γιατρός* → *γιατρέ*, *δολοφόνος* → *δολοφόνε*.

Kivételt képeznek az -άκος végződésű főnevek, valamint néhány másodhangsúlyos főnév: ezek az -ο végződést kapják: *φιλαράκος* → *φιλαράκο*, *γέρος* → *γέρο*.

Melléknevek:

A melléknevek szótagszámtól függetlenül az -ε végződést kapják: *αγαπητός* → *αγαπητέ*, *μεγάλος* → *μεγάλε*, *μικρός* → *μικρέ*.

-ας, -ης, -ες, -ους végűek:

A megszólító eset mind személynevek, mind köznevek esetén megegyezik az egyes szám tárgyessettel, vagyis elmarad az alanyeset -ς végződése:

Ανδρέας → *Ανδρέα*, *μπαμπάς* → *μπαμπά*, *Γιάννης* → *Γιάννη*, *παπούς* → *παπού*

Személynevek előtt minden esetben elmarad a névelő, ha megszólító esetben használjuk azokat: *Γιώργο! Μαρία!*

Néhány, rangot és címet kifejező -ης végű köznév katharevousa ragozást követ a megszólító esetben:

Κύριε καθηγητά	Tanár úr!
Κύριε διευθυντά	Igazgató úr!
Κύριε διοικητά	Parancsnok úr! / Kormányzó úr!
Κύριε νομάρχα	Megyei prefektus úr!
Κύριε συνταγματάρχα	Ezredes úr!
Κύριε ταγματάρχα	Őrnagy úr!
Δέσποτα	Püspök úr!

2.5.3.5. Csak egyes számban előforduló főnevek (Singularia tantum)

Az alábbi csoportok csak egyes számban ragozhatóak, többes számuk nem használatos:

- Tulajdonnevek
- Hónapnevek, történeti korszakok nevei, pl. *ο Ιανουάριος* „január”, *ο μεσαίωνα* „középkor”.
- Ünnepek nevei, pl. *το Πάσχα* „Húsvét”.
- Vallások és ideológiák megnevezései, pl. *ο χριστιανισμός* „kereszténység”, *ο σοσιαλισμός* „szocializmus”.
- Tudományágak nevei, pl. *η Ιατρική* „orvostudomány”.
- Betegségek nevei, pl. *η πνευμονία* „tüdőgyulladás”.
- Elvont fogalmak, pl. *η χειραφέτηση* „emancipáció”.
- Gyűjtőnevek, pl. *η ανθρωπότητα* „az emberiség”.
- Egyedi dolgokat jelölő főnevek, pl. *η γη* „a Föld”
- Kémiai elemek nevei, anyagnevek, pl. *το οξυγόνο* „oxigén”.

2.5.3.6. Csak többes számban előforduló főnevek (Pluralia tantum)

Az alábbi csoportok csak többes számban ragozhatóak, egyes számuk nem használatos:

- Néhány földrajzi név, pl. *Δελφοί*, *Μυκήνες* (vö. 2.3.1.)

- Néhány ünnepnap neve, pl. *τα Θεοφάνια* „Vízkereszt”, *τα Χριστούγεννα* „Karácsony”.
- Nyelvek megnevezései, pl. *τα αγγλικά* „az angol nyelv”.
- -ικά, -ατα végű gyűjtőnevek, pl. *τα πουλερικά* „szárnyasok”.
- Páros ruhadarabok, tárgyak, pl. *τα γυαλιά* „szemüveg”,
- Néhány időpontot jelölő főnév, pl. *τα μεσάνυχτα* „éjfél”, *τα χαράματα* „hajnal”.
- A *πένζ* fogalomköréhez tartozó kifejezések, pl. *λεφτά, χρήματα* „pénz”, *μετρητά* „készpénz”, *ρέστα* „visszajáró pénz”, *ψιλά* „aprópénz”, *λύτρα* „váltásdíj”, *δίδακτρα* „tandíj”.

2.6. A melléknevek

2.6.1. A hangsúlyozás szabályai a melléknévragozásban

Az -ος, -η/-α, -ο végű melléknévragozás nem követi a hasonló végződésű főnévragozási csoportok hangsúlyozási szabályait, vagyis a hangsúly a teljes ragozás során a helyén marad, és még harmadhangsúlyos szavak esetén sem mozdul el, pl.

A	όμορφος, όμορφη, όμορφο	όμορφοι, όμορφες, όμορφα
T	όμορφο, όμορφη, όμορφο	όμορφους, όμορφες, όμορφα
B	όμορφου, όμορφης, όμορφου	όμορφων, όμορφων, όμορφων

Az -ης, -ες végű melléknévragozás esetén, ha a szó hím- és nőneme másodhangsúlyos, a semlegesnem harmadhangsúlyos, pl.:

συνήθης (hímnem, nőnem), de *σύνηθες* (semlegesnem).

Kivételt képeznek az -ώδης végű másodhangsúlyos melléknevek, amelyek esetében a semlegesnem is másodhangsúlyos, pl.:

δημώδης (hímnem, nőnem), *δημώδες* (semlegesnem).

A -τερος és -τατος képzővel fokozott melléknevek mindig harmadhangsúlyosak, pl.:

μικρότερος, καλύτερος, περισσότερος, βαθύτερος, ταχύτερος, συνηθέστερος.

2.6.2. A melléknevek ragozása

Az újjörög nyelv melléknévragozási osztályai a következők:

2.6.2.1. Az -ος, -η -ο, ill. -ος, -α, -ο végűek:

A nőnem az alábbi esetekben végződik -α -ra:

(1) Az [-ios] végűek (-ιος, -ειος, -οιος, -υος):

<i>παλιός, παλιά, παλιό</i>	régi
<i>καινούργιος, καινούργια, καινούργιο</i>	új
<i>αστείος, αστεία, αστείο</i>	vicces
<i>κρύος, κρύα, κρύο</i>	hideg
<i>ποιος, ποια, ποιο</i>	ki, melyik (melléknévi ragozású névmás)

(2) A másodhangsúlyos [-eos] végűek (-εος, -αιος):

<i>νέος, νέα, νέο</i>	új
<i>τελευταίος, τελευταία, τελευταίο</i>	utolsó
<i>ωραίος, ωραία, ωραίο</i>	szép

(3) A -κος, -χος, -θος végűek rendszerint mindkét nőnemű végződéssel rendelkeznek. Ha személyekre vonatkozik, általában a -ια végződés használatos, élettelen dolgok vagy elvont fogalmak esetében az -η végződés:

κακιά μητέρα	rossz anya
κακή λύση	rossz megoldás
φτωχιά γυναίκα	szegény asszony
φτωχή χώρα	szegény ország
ξανθιά γυναίκα	szőke nő
ξανθή σταφίδα	arany mazsolaszőlő

Mindig -ia végződést használ nőnemben az alábbi két melléknév:

γλυκός, γλυκιά, γλυκό	édes
φρέσκος, φρέσκια, φρέσκο	friss

(4) Katharevousa eredetű kifejezések esetében a -ρος végű melléknevek is:

Μικρά Ασία	Kis-Ázsia
Καθαρά Δευτέρα	Tiszta Hétfő (a húsvéti ünnepkör első napja)

Néhány -ρος végű melléknév a dimotikiben is megtartja az -a végződést:

σκούρος, σκούρα, σκούρο	sötét
μακρός, μακρά, μακρό	hosszú

(5) Számos másodhangsúlyos melléknév, pl.:

μοντέρνος, μοντέρνα, μοντέρνο	modern
γκρίζος, γκριζα, γκριζο	szürke
αθώος, αθώα, αθώο	ártatlan

Az ebbe a csoportba tartozó melléknevek ragozása:

A nőnemben -η végűék:

	Egyes szám			Többes szám		
A	μεγάλος	μεγάλη	μεγάλο	μεγάλοι	μεγάλες	μεγάλα
T	μεγάλο	μεγάλη	μεγάλο	μεγάλους	μεγάλες	μεγάλα
B	μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου	μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων

A nőnemben -α végűék:

	Egyes szám			Többes szám		
A	ωραίος	ωραία	ωραίο	ωραίοι	ωραίες	ωραία
T	ωραίο	ωραία	ωραίο	ωραίους	ωραίες	ωραία
B	ωραίου	ωραίας	ωραίου	ωραίων	ωραίων	ωραίων

A nőnemben -ια végűék a többes számban nem tartják meg az -α rag előtti iotát: φρέσκια → φρέσκες.

Néhány katharevousa eredetű kifejezésben, három szótagos vagy annál hosszabb szó esetén, a nőnemet is a hímnem -ος végződése jelöli, pl.

Νότιος Αφρική	Dél-Afrika
παγκόσμιος ιστορία	világtörténelem

A nemzetiségi hovatartozást jelentő, -ικός végű mellékneveket személyek jelölésére nem használjuk; ebben az esetben a főnévi alak használatos:

ο Έλληνας φίλος μου	a görög barátom
η Ελληνίδα γιατρός	a görög orvosnő
de: ο ελληνικός καφές	a görög kávé

2.6.2.2. Az -ύς, -ιά -ύ végűek:

A főcsoport:

	Egyes szám			Többes szám		
A	βαθύς	βαθιά	βαθύ	βαθιοί	βαθιές	βαθιά
T	βαθύ	βαθιά	βαθύ	βαθιούς	βαθιές	βαθιά
B	βαθιού	βαθιάς	βαθιού	βαθιών	βαθιών	βαθιών

A ragozás a szürkével jelölt mezők kivételével az -ος, -η/-α, -ο végű ragozást követi, az egyes szám birtokos esettől kezdve egy iota bővítménnyel a rag előtt.

Az alcsoportok:

(1) -ής, -ιά, -ί végűek:

Ebbe a csoportba többségében főnévből képzett, szint jelentő melléknevek tartoznak, pl. πορτοκάλι „narancs” → πορτοκαλής, πορτοκαλιά, πορτοκαλί „narancsszínű”. Az ide tartozó melléknevek ragozása csak helyesírásában tér el a főcsoporttól:

	Egyes szám			Többes szám		
A	πορτοκαλής	πορτοκαλιά	πορτοκαλί	πορτοκαλιοί	πορτοκαλιές	πορτοκαλιά
T	πορτοκαλή	πορτοκαλιά	πορτοκαλί	πορτοκαλιούς	πορτοκαλιές	πορτοκαλιά
B	πορτοκαλιού	πορτοκαλιάς	πορτοκαλιού	πορτοκαλιών	πορτοκαλιών	πορτοκαλιών

(2) -ύς, -εία, -ύ végűek:

Ebbe a csoportba katharevousa eredetű melléknevek tartoznak, a hétköznapi nyelvhasználatban a három leggyakoribb a következő:

ταχύς, ταχεία, ταχύ	gyors
ευθύς, ευθεία, ευθύ	egyenes
οξύς, οξεία, οξύ	éles, kiélezett, savas

	Egyes szám			Többes szám		
A	ταχύς	ταχεία	ταχύ	ταχείς	ταχείες	ταχεία
T	ταχύ	ταχεία	ταχύ	ταχείς	ταχείες	ταχεία
B	ταχέος	ταχείας	ταχέος	ταχέων	ταχειών	ταχέων

Rendhagyó ragozást követ a πολύς, πολλή, πολύ „sok” jelentésű melléknév:

	Egyes szám			Többes szám		
A	πολύς	πολλή	πολύ	πολλοί	πολλές	πολλά
T	πολύ	πολλή	πολύ	πολλούς	πολλές	πολλά
B	πολλού	πολλής	πολλού	πολλών	πολλών	πολλών

A πολύς, πολλή, πολύ melléknév, valamint a πολύ határozószó használatával kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy

– főnevek előtt minden esetben a melléknévi alak áll, pl.

Κάνει πολλή ζέστη.	Nagyon meleg van.
Με πολλή αγάπη	Sok szeretettel

– minden egyéb szófaj (ige, melléknév, határozószó) esetén a határozószó áll, pl.

Η σούπα είναι πολύ ζεστή.	A leves nagyon meleg. (melléknév)
Είμαι πολύ κουρασμένη.	Nagyon fáradt vagyok. (melléknév)
Τον αγαπάει πολύ.	Nagyon szereti őt. (ige)
Είναι πολύ ωρίς ακόμα.	Nagyon korán van még. (határozószó)

2.6.3. A melléknevek fokozása

A melléknevek fokozása kétféleképpen történhet: körülírással vagy ragozással. A két különböző alak között nincs jelentésbeli különbség.

(1) A melléknevek fokozása körülírással

A középfok képzése: *πιο* partikula + alapfok, pl. *μικρός* „kicsi” → *πιο μικρός* „kisebb”

A felsőfok képzése: határozott névelő + középfokú alak, pl. *ο πιο μικρός* „a legkisebb”.

A teljes fokozás:

μικρός	→	πιο μικρός	→	ο πιο μικρός
μικρή	→	πιο μικρή	→	η πιο μικρή
μικρό	→	πιο μικρό	→	το πιο μικρό

(2) Melléknévfokozás ragozással

A középfokú alakot a *-τερος*, *-η*, *-ο* képző képzí, pl. *μικρός* → *μικρότερος*.

A felsőfok képzése: határozott névelő + középfokú alak, pl. *ο μικρότερος*.

A *-τερος* képzőt az alapfokú melléknév semlegesnemű alakjához illesztjük az alábbiak szerint:

μικρό (semlegesnemű alak)	→	μικρότερος
βαθύ (semlegesnemű alak)	→	βαθύτερος
ευγενές (semlegesnemű alak)	→	ευγενέστερος

A teljes fokozás:

μικρός	→	μικρότερος	→	ο μικρότερος
μικρή	→	μικρότερη	→	η μικρότερη
μικρό	→	μικρότερο	→	το μικρότερο

Nem fokozhatóak a szint jelentő melléknevek. Nem képezhető *-τερος* képzős középfok és felsőfok a három szótagnál hosszabb melléknevekből, valamint az *-ης*, *-α*, *-ικο* és az *-ων*, *-ουσα*, *-ον* végű melléknévragozási osztályhoz tartozó melléknevekből.

Az abszolút felsőfok (elativus):

Az abszolút felsőfok olyan felsőfokú alak, amely nem összehasonlítás eredményeképpen jött létre. Magyarra nem felsőfokkal, hanem lexikális körülírással fordítjuk. Képzése a *-τατος*, *-η*, *-ο* képzővel történik, pl. *ωραίος* „szép” → *ωραιότατος* „igen szép”.

A kétféle felsőfokú alak összehasonlításban:

η ωραιότερη γυναίκα / η πιο ωραία γυναίκα	a legszebb nő (a többiekkel összehasonlítva)
ωραιότατη γυναίκα	csodaszép/igen szép nő

A rendhagyó alakok:

alapfok	középfok	felsőfok	abszolút felsőfok
καλός	καλύτερος	ο καλύτερος	άριστος
μεγάλος	μεγαλύτερος	ο μεγαλύτερος	—
κακός	χειρότερος	ο χειρότερος	—
πολύς	περισσότερος	ο περισσότερος	—
γέρος	γεροντότερος	ο γεροντότερος	—
απλός	απλούστερος	ο απλούστερος	απολούστατος
μικρός	μικρότερος	ο μικρότερος	ελάχιστος
λίγος	λιγότερος	ο λιγότερος	ελάχιστος

2.7. A határozószavak

2.7.1. Határozószó képzése melléknévből

A melléknevek többségéből képezhető határozószó. Ez az alábbi módon történik:

(1) -ος, -η/-α, -ο végű melléknevekből -α vagy -ως képzővel.

A legtöbb melléknév esetén az -α képző használatos, pl.

γρήγορος	<i>gyors</i>	→	γρήγορα	<i>gyorsan</i>
ωραίος	<i>szép</i>	→	ωραία	<i>szépen.</i>

Elsősorban katharevousa eredetű mellékneveknél az -ως képző használatos, pl.:

ταχυδρομικός	<i>postai</i>	→	ταχυδρομικώς	<i>postai úton</i>
αεροπορικός	<i>légi</i>	→	αεροπορικώς	<i>légi úton.</i>

Előfordul, hogy mindkét képző használatos ugyanazon melléknév esetében.

Ilyenkor sok esetben van jelentésbeli különbség a két alak között, pl.:

άμεσος, -η, -ο	→	άμεσα	<i>közvetlenül, egyenesen</i>
		αμέσως	<i>azonnal</i>
ευχάριστος, -η, -ο	→	ευχάριστα	<i>kellemesen</i>
		ευχαρίστως	<i>szívesen</i>
ιδιαίτερος, -η, -ο	→	ιδιαίτερα	<i>különösen</i>
		ιδιαιτέρως	<i>privát</i>

Más esetekben nincs jelentésbeli különbség, pl.:

βέβαιος, -η, -ο	→	βέβαια, βεβαίως	<i>biztosan</i>
σπάνιος, -α, -ο	→	σπάνια, σπανίως	<i>ritkán</i>
απόλυτος, -η, -ο	→	απόλυτα, απολύτως	<i>abszolút, teljes mértékben</i>
προσωρινός, -η, -ο	→	προσωρινά, προσωρινώς	<i>ideiglenesen</i>

A *καλώς/καλά* szópár esetében sincs jelentésbeli különbség, de a *καλώς* alak csak állandósult szókapcsolatokban használatos, pl. *καλώς ήρθες / καλώς όρισες* „Isten hozott”.

Az *ακριβά/ακριβώς* szópár nem ugyanabból a melléknévből származik:

ακριβός, -ή, -ό	<i>drága</i>	→	ακριβά	<i>drágán</i>
ακριβής, -ές	<i>pontos</i>	→	ακριβώς	<i>pontosan</i>

(2) Az -ύς, -ιά, -ύ végű melléknevek főcsoportjából -ιά képzővel képezhetünk határozószót:

βαθύς	<i>mély</i>	→	βαθιά	<i>mélyen</i>
μακρύς	<i>hosszú</i>	→	μακριά	<i>messze</i>

Az -ης, -ια, -ι végű, szint jelentő melléknevekből nem képezhető határozószó.

Az -ύς, -εία, -ύ végű alcsoportból -έως képzővel képezhető határozószó:

ταχύς	<i>gyors</i>	→	ταχέως	<i>gyorsan</i>
-------	--------------	---	--------	----------------

(3) Az -ης, -ες végű melléknevekből -ως képzővel képezhetünk határozószót:

διεθνής	<i>nemzetközi</i>	→	διεθνώς	<i>nemzetközileg</i>
επιμελής	<i>szorgalmas</i>	→	επιμελώς	<i>szorgalmasan</i>

(4) Az -ης, -α, -ικο végű melléknevekből -ικα képzővel képezhetünk határozószót:

τεμπέλης	<i>lusta</i>	→	τεμπέλικα	<i>lustán</i>
----------	--------------	---	-----------	---------------

(5) Az -ων, -ουσα, -ον végű melléknevekből -όντως képzővel képezhetünk határozószót:

ενδιαφέρων	<i>érdekes</i>	→	ενδιαφερόντως	<i>érdekesen</i>
------------	----------------	---	---------------	------------------

(6) A ragozhatatlan melléknevekből nem képezhető határozószó.

2.7.2. A határozószavak fokozása

A határozószavak fokozása a melléknévfokozáshoz hasonló módon történik. A felsőfokú alakok közül csak az abszolút felsőfok használatos.

2.7.2.1. A melléknevekből képzett határozószavak fokozása

(1) Fokozás körülírással:

A középfokot a *πιο* partikula és a határozószó alapfokú alakja képezi:

γρήγορα → πιο γρήγορα

(2) Fokozás ragozással:

A középfokot a *-τερα* képző képezi:

γρήγορα → γρηγορότερα

Az abszolút felsőfokot a *-τατα* képző képezi:

απλά → απλούστατα

Nem képezhető minden olyan határozószóból abszolút felsőfok, amelynek létezik *-τερα* végű, ragozással képzett középfokú alakja.

2.7.2.2. A nem melléknévi eredetű határozószavak fokozása

A nem melléknévi eredetű határozószavak közül csak azok fokozhatóak, amelyek jelentése ezt lehetővé teszi. Ezek rendszerint csak körülírással fokozhatóak:

κάτω → πιο κάτω.

Kivételt képeznek az alábbi határozószavak, amelyeknek *-τερα* végű középfokú alakjuk is van, de abszolút felsőfok ezekből sem képezhető:

νωρίς → νωρίτερα

σιγά → σιγότερα

ιδίως → ιδιαίτερα

πρώτα → πρωτύτερα

ύστερα → υστερότερα.

A határozószavak képzésének és fokozásának rendhagyó alakjai:

melléknév	határozószó alapfok	határozószó középfok	határozószó abszolút felsőfok
καλός	καλά	καλύτερα	άριστα / κάλλιστα
κακός	κακώς	χειρότερα	κάκιστα / χειρίστα
απλός	απλά	απλούστερα	απλούστατα
λίγος	λίγο	λιγότερο	ελάχιστα
πολύς	πολύ	περισσότερο	—
κοντός	κοντά	κοντύτερα	—
γλυκός	γλυκά	γλυκύτερα	γλυκύτερα
—	νωρίς	νωρίτερα	—
—	σιγά	σιγότερα	—
μόνος	μόνο	—	—

2.8.1.1. A személyes névmás megkettőzése

Ha a mondat első pozíciójában a tárgy vagy a részeshatározó áll, a névmás sok esetben megkettőződik: az első helyen álló erős alakot követi a gyenge alak is.

Εμένα δεν **με** ξέρεις καθόλου. Engem egyáltalán nem ismersz.
Εμένα μου το λες; Nekem mondod ezt?

2.8.1.2. További tudnivalók a személyes névmás használatához

A személyes névmás birtokos esete egyaránt jelölhet birtokviszonyt és részeshatározót. A kettő megkülönböztetésére, ha részeshatározói értelemben áll, hangsúlyjelet kap a személyes névmás:

η μητέρα μου είπε Az anyám (azt) mondta, (hogy...)
 η μητέρα μου είπε Az anya (azt) mondta nekem, (hogy...)

2.8.2. A vonatkozó névmás

Az újjörög nyelv egy ragozhatatlan, és egy ragozható vonatkozó névmással rendelkezik. Jelentésbeli különbség nincs a kettő között.

A *που* vonatkozó névmás egyaránt jelöl egyes és többes számot, hím-, nő- és semlegesnemet, valamint minden ragozási esetet, pl.

Το βιβλίο που βλέπεις, είναι δικό μου. A könyv, amelyet látsz, az enyém.
 Τα βιβλία που βλέπεις, είναι δικά μου. A könyvek, amelyeket látsz, az enyéim.

Az *ο οποίος, η οποία, το οποίο* vonatkozó névmás mindkét tagját egyeztetjük és ragozzuk:

Το βιβλίο το οποίο βλέπεις, είναι δικό μου. A könyv, amelyet látsz, az enyém.
 Τα βιβλία τα οποία βλέπεις, είναι δικά μου. A könyvek, amelyeket látsz, az enyéim.
 Η μπλούζα την οποία αγόρασα χτες, είναι άσπρη. A blúz, amelyet tegnap vettem, fehér.

A vonatkozó névmás használata birtokos szerkezetben:

A szórend *που*-val való szerkesztés esetén: birtokos + *που* + birtok + birtokos névmás:

Αυτή είναι η κυρία Άννα **της οποίας ο σύζυγος** είναι Γερμανός. Ő Anna asszony, akinek a férje német.

Αυτή είναι η κυρία Άννα **που ο σύζυγός της** είναι Γερμανός. Ő Anna asszony, akinek a férje német.

A vonatkozó névmás használata előjárószo után:

Előjárószo után mindenképpen javasolt az *ο οποίος, η οποία, το οποίο* használata. Ebben az esetben is lehetséges a *που*-val való szerkesztés, de az így létrejövő szerkezet még nem vált elfogadottá az írásbeli nyelvhasználatban:

Η κυρία **με την οποία** μίλησα, είναι η διευθύντρια. A hölgy, akivel beszéltem, az igazgatónő.
 Η κυρία **που μ' αυτήν** μίλησα, είναι η διευθύντρια. A hölgy, akivel beszéltem, az igazgatónő.

Az általánosító jelentésű vonatkozó névmások a következők:

όποιος, όποια, όποιο „aki csak, mindaz, aki”, ennek a többes számát az *όσοι, όσες, όσα* névmás helyettesíti, valamint az *ότι* „mindaz, ami, ami csak”.

Όποιος ξέρει ποιος είναι αυτός ο κύριος, να μου πει. Aki tudja, ki ez az úr, mondja meg nekem.

Όσοι ξέρουν ποιος είναι αυτός ο κύριος, να μου πουν. Akik tudják, ki ez az úr, mondják meg nekem.

Είπα ό,τι ήθελα να πω. Elmondtam (mindazt), amit el akartam mondani.

2.8.3. A birtokos névmás

Birtokos névmásként a személyes névmás birtokos esete szolgál:

το σπίτι μου	a házam
ο άντρας της	a férje

Állítmányi helyzetben a δικός μου, δική μου, δικό μου névmás használatos:

Αυτό το σπίτι είναι δικό μου.	Ez a ház az enyéem.
Ποιανού είναι το σπίτι; Δικό μου.	Κιέ a ház? Az enyéem.

2.8.4. A visszaható névmás

A visszaható névmás az *ο εαυτός μου*, amelynek a ragozása a következő:

	Εγyes szám	Τόbbes szám
A	ο εαυτός μου	οι εαυτοί μας
T	τον εαυτό μου/σου/του/της	τους εαυτούς μας/σας/τους
B	του εαυτού μου/σου/του/της	των εαυτών μας/σας/τους

Εσύ σκέφτεσαι μόνο τον εαυτό σου!	Te csak magadra gondolsz!
Αυτή κοιτάζει μόνο τον εαυτό της.	Ő csak saját magával törődik.
Είμαι κύριος του εαυτού μου.	A magam ura vagyok.
Ο Γιάννης καταστρέφει τον εαυτό του.	Jannis tönkreteszi magát.

2.8.5. A kölcsönös névmás

Az „egymást” jelentésű kölcsönös névmás az *ο ένας τον άλλο* (hímnem), *η μία την άλλη* (nőnem), *το ένα το άλλο* (semlegesnem):

Γνωρίζουν ο ένας τον άλλο.	Ismerik egymást.
----------------------------	------------------

A kölcsönösséget a kölcsönös névmáson kívül kifejezheti a passzív igenem is:

Γνωρίζονται.	Ismerik egymást.
--------------	------------------

2.8.6. A mutató névmás

A két közelre mutató névmás az *αυτός, αυτή, αυτό* (ez helyettesíti a személyes névmás harmadik személyű alakjait is, ld. a 2.8.1. fejezetben), valamint az *(ε)τούτος, (ε)τούτη, (ε)τούτο*. Távrolra az *εκείνος, εκείνη, εκείνο* névmás mutat. Ezek melléknévi ragozású névmások (vö. 2.6.2.1.).

Θέλω αυτό το βιβλίο εδώ.	Ezt a könyvet kérem, itt.
Θέλω εκείνα τα παπούτσια εκεί.	Azt a cipőt kérem, ott.

2.8.7. A kérdő névmás

A leggyakoribb kérdő névmások a következők:

τι;	mi, mit?
ποιος, ποια, ποιο;	ki?
πού;	hol?
πότε;	mikor?
πώς;	hogyan?
πόσος, πόση, πόσο;	hány? mennyi?
πόσο;	mennyire?

A *ποιος, ποια, ποιο* kérdő névmás ragozása a birtokos esetben némileg rendhagyó:

	Egyes szám			Többes szám		
A	ποιος	ποια	ποιο	ποιοι	ποιες	ποια
T	ποιον	ποια	ποιο	ποιους	ποιες	ποια
B	ποιανού	ποιανής	ποιανού	ποιανών	ποιανών	ποιανών

Az egyes szám birtokos esetben a *ποιανού, ποιανής, ποιανού* alakokat helyettesítheti a *τίνος* alak is. Többes szám birtokos esetben a *ποιανών* alak helyett állhat a *τίνων* alak is.

2.8.8. A határozatlan névmás

Az újjörög nyelv határozatlan névmásai a következők:

κανείς	senki/valaki
κανένας, καμία/καμιά, κανένα	senki/valaki; valamilyen/semmilyen; „az ember”
κάποιος, κάποια, κάποιο	valaki, valamilyen, valamilyen
κάτι	valami
καθένας, καθεμία/καθεμιά, καθένα	mindegyik, mindenki, minden egyes
κάθε	minden egyes
μερικοί, μερικές, μερικά	néhány, némely
τίποτε (τίποτα)	semmi/valami

(1) A határozatlan névmások közül a *κανείς, κανένας* illetve a *τίποτε* jelentése attól függ, hogy a mondat jelentése szerint állító, tagadó vagy kérdő mondatban szerepelnek-e. Állító és tagadó mondatban a jelentésük *senki, semmilyen, ill. semmi*, kérdő mondatban a jelentésük *valaki, valamilyen, ill. valami*:

Είναι κανείς μέσα;	Van valaki bent? (kérdő mondat)
Δεν είναι κανείς μέσα.	Nincs senki bent. (tagadó mondat)
Ποιος είναι μέσα;	Ki van bent? (kérdő mondat)
Κανείς.	Senki. (állító mondat)
Υπάρχει καμία τράπεζα εδώ κοντά;	Van itt a közelben valamilyen bank? (kérdő mondat)
Δεν υπάρχει καμία.	Nincs semmilyen. (tagadó mondat)
Άκουσες τίποτε;	Hallottál valamit? (kérdő mondat)
Δεν άκουσα τίποτε.	Nem hallottam semmit. (tagadó mondat)
Τίποτε.	Semmit. (állító mondat)

(2) A *κανένας* és a *κανείς* „valaki/senki” jelentésben szinoním. A *κανείς* névmás azonban nem használható jelzői szerepben „valamilyen/semmilyen” jelentésben:

Είναι κανείς μέσα;	Van valaki bent?
Είναι κανένας μέσα;	Van valaki bent?
Είναι κανένας φοιτητής μέσα;	Van valamilyen diák bent?

A szintén „valaki” jelentésű *κάποιος* csak állító jelentéssel bír:

Έρχεται κάποιος απόψε;	Jön valaki ma este?
Έρχεται κάποιος φίλος σου απόψε;	Jön valamilyik barátod ma este?

A *κανείς* névmás általános alanyt is kifejezhet, erről bővebben ld. a 3.1. fejezetet.

(3) Ragozási tudnivalók:

A *τίποτε/τίποτα, κάθε, κάτι* névmások ragozhatatlanok. A *κάποιος* és a *μερικοί* melléknévi ragozást követ (utóbbinak csak többes száma van).

A *κανείς* névmás az alanyeseten kívüli esetekben a *κανένας* névmás ragozását követi:

A	κανένας/κανείς	καμία/καμιά	κανένα
T	κανένα(ν)	καμία/καμιά	κανένα
B	κανενός	καμιάς	κανενός

Hasonló ragozást követ a *καθένας* névmás is:

A	καθένας	καθεμία/καθεμιά	καθένα
T	καθένα(ν)	καθεμία/καθεμιά	καθένα
B	καθενός	καθεμιάς	καθενός

2.9. A számnév

2.9.1. A tőszámnevek

A tőszámnevek többsége ragozhatatlan. A ragozható számneveket nemben és számban egyeztetjük a mellette álló főnévvel. Ha a számnév magában áll, a semlegesnemet használjuk. Az alábbi számnevek ragozhatóak:

- A 0 (*μηδέν*) semlegesnemű számnév, ragozása: A/T *μηδέν*, B *μηδενός*.
- Az 1 (*ένας, μία, ένα*) ragozása azonos a határozatlan névelő ragozásával (vö. 2.2.):
- A 3 (*τρεις, τρία*) ragozása:

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
A	τρεις	τρεις	τρία
T	τρεις	τρεις	τρία
B	τριών	τριών	τριών

- A 4 (*τέσσερις, τέσσερα*) ragozása:

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
A	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
T	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
B	τεσσάρων	τεσσάρων	τεσσάρων

- A 200 és 900 közötti százások melléknévi ragozást követnek:

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
A	διακόσιοι	διακόσιες	διακόσια
T	διακοσίους	διακόσιες	διακόσια
B	διακοσίων	διακοσίων	διακοσίων

- Az 1000 (*χίλιοι, χίλιες, χίλια*) szintén melléknévi ragozást követ:

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
A	χίλιοι	χίλιες	χίλια
T	χίλιους	χίλιες	χίλια
B	χιλίων	χιλίων	χιλίων

- A 2000 feletti ezreket a nőnemű *χιλιάδες* számnév fejezi ki. A ragozása: A, T *χιλιάδες*, B *χιλιάδων*. A ragozható számneveket nőnemben egyeztetjük, pl. *τρεις χιλιάδες* „háromezer”.

– Az egymillió, illetve a több millió kifejezésére az *εκατομμύριο* számnév szolgál:

	Egyes szám	Többes szám
A	εκατομμύριο	εκατομμύρια
T	εκατομμύριο	εκατομμύρια
B	εκατομμυρίου	εκατομμυρίων

Néhány példa az egyeztetésre:

τρεις χιλιάδες είκοσι τρεις άνθρωποι	3023 ember
τρεις χιλιάδες είκοσι τρεις μέρες	3023 nap
τρεις χιλιάδες είκοσι τρία βιβλία	3023 könyv
ένα, δύο, τρία, τέσσερα...	egy, kettő, három, négy (számoláskor)
ένα εκατομμύριο ευρώ	egymillió euró
τρία εκατομμύρια ευρώ	hárommillió euró

2.9.2. A sorszámnevek

A sorszámnevek az -ος, -η, -ο végű melléknévragozást követik. Ha a sorszámnév több tagból áll, mindkét tagját ragozzuk:

πρώτος, πρώτη, πρώτο	első
δεύτερος, δεύτερη, δεύτερο	második
τρίτος, τρίτη, τρίτο	harmadik
εικοστός πρώτος, εικοστή πρώτη, εικοστό πρώτο	huszonegyedik
εικοστός δεύτερος, εικοστή δεύτερη, εικοστό δεύτερο	huszonkettedik
εικοστός τρίτος, εικοστή τρίτη, εικοστό τρίτο	huszonharmadik

Néhány esetben katharevousa eredetű sorszámnevek használatosak, ilyen például a hét napjai vagy az iskolai osztályok sorszámozása:

Δευτέρα (és nem δεύτερη)	hétfő („második nap[ja a hétnek]”)
Τετάρτη (és nem Τέταρτη)	szerda („negyedik nap[ja a hétnek]”)
δευτέρα τάξη	második osztály

Összefoglaló táblázat a tőszámnevekről és a sorszámnevekről

	Tőszámnév	Sorszámnév
1	ένας, μία, ένα	πρώτος, πρώτη, πρώτο
2	δύο	δεύτερος, δεύτερη, δεύτερο
3	τρεις, τρεις, τρία	τρίτος, τρίτη, τρίτο
4	τέσσερις, τέσσερις, τέσσερα	τέταρτος, τέταρτη, τέταρτο
5	πέντε	πέμπτος, πέμπτη, πέμπτο
6	έξι	έκτος, έκτη, έκτο
7	εφτά (επτά)	έβδομος, έβδομη, έβδομο
8	οχτώ (οκτώ)	όγδοος, όγδοη, όγδοο
9	εννιά (εννέα)	ένατος, ένατη, ένατο
10	δέκα	δέκατος, δέκατη, δέκατο
11	έντεκα	ενδέκατος, ενδέκατη, ενδέκατο
12	δώδεκα	δωδέκατος, δωδέκατη, δωδέκατο
13	δεκατρείς, δεκατρείς, δεκατρία	δέκατος τρίτος, δέκατη τρίτη, δέκατο τρίτο

	Τόszámnév	Sorszámnév
14	δεκατέσσερις, δεκατέσσερις, δεκατέσσερα	δέκατος τέταρτος, δέκατη τέταρτη, δέκατο τέταρτο
15	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος, δέκατη πέμπτη, δέκατο πέμπτο
20	είκοσι	εικοστός, εικοστή, εικοστό
30	τριάντα	τριακοστός, τριακοστή, τριακοστό
40	σαράντα	τεσσαρακοστός, τεσσαρακοστή, τεσσαρακοστό
50	πενήντα	πεντηκοστός, πεντηκοστή, πεντηκοστό
60	εξήντα	εξηκοστός, εξηκοστή, εξηκοστό
70	εβδομήντα	εβδομηκοστός, εβδομηκοστή, εβδομηκοστό
80	ογδόντα	ογδοηκοστός, ογδοηκοστή, ογδοηκοστό
90	ενενήντα	ενενηκοστός, ενενηκοστή, ενενηκοστό
100	εκατό	εκατοστός, εκατοστή, εκατοστό
200	διακόσιοι, διακόσιες, διακόσια	διακοσιοστός, διακοσιοστή, διακοσιοστό
300	τριακόσιοι, τριακόσιες, τριακόσια	τριακοσιοστός, τριακοσιοστή, τριακοσιοστό
400	τετρακόσιοι, τετρακόσιες, τετρακόσια	τετρακοσιοστός, τετρακοσιοστή, τετρακοσιοστό
500	πεντακόσιοι, πεντακόσιες, πεντακόσια	πεντακοσιοστός, πεντακοσιοστή, πεντακοσιοστό
600	εξακόσιοι, εξακόσιες, εξακόσια	εξακοσιοστός, εξακοσιοστή, εξακοσιοστό
700	εφτακόσιοι, εφτακόσιες, εφτακόσια	εφτακοσιοστός, εφτακοσιοστή, εφτακοσιοστό
800	οχτακόσιοι, οχτακόσιες, οχτακόσια	οχτακοσιοστός, οχτακοσιοστή, οχτακοσιοστό
900	εννιακόσιοι, εννιακόσιες, εννιακόσια	εννιακοσιοστός, εννιακοσιοστή, εννιακοσιοστό
1000	χίλιοι, χίλιες, χίλια	χιλιοστός, χιλιοστή, χιλιοστό
2000	δύο χιλιάδες	δισχιλιοστός, δισχιλιοστή, δισχιλιοστό
1000000	ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός, εκατομμυριοστή, εκατομμυριοστό

2.9.3. A törtek

A törtek számlálójában mindig tószámnevet, nevezőjében pedig sorszámnevet használunk:

ένα τρίτο	egyharmad
δύο τρίτα	kétharmad

2.10. Az ige

2.10.1. A hangsúlyozás szabályai az igeragozásban

Jelen időben az aktív igék egyes szám első személyű alakja tőhangsúlyos ragozás esetén másodhangsúlyos, raghangsúlyos ragozás esetén véghangsúlyos. A hangsúly a jelen idejű ragozás során nem mozdul.

Pl. *δουλεύω* (tőhangsúlyos), *πάω* (tőhangsúlyος), *αγαπώ* (raghangsúlyος), *μπορώ* (raghangsúlyος).

Jelen időben a passzív igék egyes szám első személyű alakja tőhangsúlyος ragozás esetén harmadhangsúlyος, raghangsúlyος ragozás esetén másodhangsúlyος. A hangsúly a jelen idejű ragozás során nem mozdul.

Pl. *έρχομαι* (tőhangsúlyos), *ακούγομαι* (tőhangsúlyos), *αγαπιέμαι* (raghangsúlyos), *παρακαλούμαι* (raghangsúlyos).

Az aktív igeik folyamatos és befejezett múlt ideje (παρατατικός és αόριστος) harmadhangsúlyos, pl.

διάβαζα (folyamatos múlt, augmentum² nélkül), *διάβασα* (befejezett múlt, augmentum nélkül), *έγραφα* (folyamatos múlt augmentummal), *έγραψα* (befejezett múlt augmentummal)

Egyes rendhagyó esetekben a múlt idejű alak csak két szótagból áll, ebben az esetben a szó másodhangsúlyos, pl. *είπα*, *είδα*, *είχα*, *βρήκα*, *μπήκα*, *βγήκα*.

Kivétel: a raghangsúlyos igeik folyamatos múltja (παρατατικός), ahol a hangsúly mindig az -ουσ- szótagon marad, pl. *παρακαλούσα*, *παρακαλούσες*, *παρακαλούσε*, *παρακαλούσαμε*, *παρακαλούσατε*, *παρακαλούσαν(ε)*.

A befejezett múlt (αόριστος) a passzívumban is harmadhangsúlyos, pl. *χρειάστηκα*, *αγαπήθηκα*, *χτίστηκα*, *εργάστηκα*, *ντύθηκα*.

A passzív befejezett jelen mindig véghangsúlyos, pl. *(θα/να) χρειαστώ*, *αγαπηθώ*, *χτιστώ*, *εργαστώ*, *ντυθώ*.

Kivétel: az aktív ragozást követő *(θα/να) γίνω*, *έρθω*, *καθίσω/κάτσω*. (Ezen álszenvedő igeik folyamatos alakjai a passzív, befejezett alakjai az aktív ragozást követik).

Az aktív felszólító mód egyes száma, ha legalább három szótagból áll, harmadhangsúlyos. Két szótag esetén másodhangsúlyos. Pl.: *διάβασε*, *αγόρασε*, illetve *γράψε*, *δώσε*.

A harmadhangsúlyos felszólító mód alakilag megegyezik a múlt idő egyes szám harmadik személyével:

διάβασε = (1) „olvass!”, (2) „olvasott”, *αγόρασε* = (1) „vegyél!”, (2) „vett”.

2.10.2 A folyamatos és a befejezett igeszemlélet

Az újjörög igeinek két igeneme van: aktív (cselekvő) és passzív (szenvendő). Az igeidők két igeszemlélet szerint rendeződnek: folyamatos és befejezett.

Folyamatos igeszemléletet használunk az alábbi esetekben:

- hosszan tartó cselekvés folyamatának a bemutatása

Διάβαζα όλο το πρωί. Egész délelőtt olvastam.

- háttércselekvés megkülönböztetése a főcselekvéstől

Έγραφα ένα γράμμα όταν χτύπησε το τηλέφωνο. (Épp) levelet írtam, amikor megszólalt a telefon.

- ismétlődő cselekvés esetén

Κάθε μέρα έπινα ένα κρασάκι. Minden nap ittam egy kis bort.

- habituális (szokásszerű) cselekvés esetén

Ο άντρας μου έπινε. A férjem ivott.

- párhuzamos, azonos ideig tartó cselekvések esetén

Την ώρα που μαγειρεύα, ο άντρας μου έβλεπε τηλεόραση. Mialatt én főztem, a férjem tévét nézett.

² ld. a 2.10.4. pont alatt

– kezdést, folytatást, befejezést jelentő igék (ún. fázisigék) után:

αρχίζω	(el)kezd
ξεκινώ	(el)kezd
συνεχίζω	folytat
εξακολουθώ	folytat
τελειώνω	befejez
σταματώ	abbahagy
παύω	abbahagy

Πέρσι άρχισα να μαθαίνω ελληνικά.	Tavaly kezdtem görögül tanulni.
Συνεχίζει να βρέχει.	Továbbra is esik az eső.
Πάψε να λες ψέματα!	Hagyd abba a hazudozást!

– a μου arései „szeretem, tetszik” kifejezés után:

Μου αρέσει να μαγειρεύω.	Szeretek főzni.
--------------------------	-----------------

Az alábbi határozószavak jelenléte a mondatban folyamatos igeszemlélet használatát teszi szükségessé: *κάθε (μέρα, πρωί, stb.)* „minden (nap, reggel, stb.)”, *πάντα* „mindig”, *τακτικά* „rendszeresen”.

Befejezett igeszemléletet használunk az alábbi esetekben:

– egyszeri, lezárt cselekvés esetén

Διάβασα το βιβλίο.	Elolvastam a könyvet.
--------------------	-----------------------

– konkrét időpontot jelző időhatározó után

Χτες το βράδυ αγόρασα ένα παντελόνι.	Tegnap este vettem egy nadrágot.
--------------------------------------	----------------------------------

– a *πριν* és a *προτού* kötőszavak után (mindkettő jelentése „mielőtt”) az ige csak befejezett jelenben állhat, még akkor is, ha múlt időre vonatkozik:

Πριν φύγω, θα σβήσω τα φώτα.	Mielőtt elindulok, el fogom oltani a villanyt.
Πριν φύγω, έσβησα τα φώτα.	Mielőtt elindultam, eloltottam a villanyt.

2.10.3. Az ige-tövek

Az igék többségének három ige-töve van: egy folyamatos, egy aktív befejezett, és egy passzív befejezett. A folyamatos tövből képezünk minden folyamatos igealakot. Az aktív befejezett tö képzí az aktív igenem befejezett igealakjait, míg a passzív befejezett tö a passzív igenem befejezett alakjait, pl. a *πληρώνω* ige folyamatos töve a *πληρων-*, aktív befejezett töve a *πληρωσ-*, passzív befejezett töve a *πληρωθ-*.

A folyamatos ige-tő

A folyamatos ige-tövet úgy kapjuk meg, hogy az ige szótári alakjáról leválasztjuk a személyragot, pl. *πληρών-ω*.

Folyamatos ige-töve minden igének van. A leggyakoribb igék, amelyeknek nincs befejezett ige-tövéük, így csak folyamatos igealakok képezhetőek belőle, az alábbiak:

είμαι
έχω
ξέρω

Az aktív befejezett ige

Az aktív befejezett tövet rendszerint a -σ- képzí. Ha a folyamatos tő -v végződésű, az a befejezett tő képzésekor kiesik. A -σ- az előtte álló mássalhangzókkal az alábbi módon kapcsolódik a tőhangsúlyos ragozásban:

π + σ → ψ	λείπ-	→ λείψ-	λείπω	→ λείψω,	έλειπα	→ έλειψα
φ + σ → ψ	βάφ-	→ βάψ-	βάφω	→ βάψω,	έβαφα	→ έβαψα
β + σ → ψ	ραβ-	→ ραψ-	ράβω	→ ράψω,	έραβα	→ έραψα
αυ + σ → αψ (αυσ)	παυ-	→ παψ-	παύω	→ πάψω,	έπαυα	→ έπαψα
ευ + σ → εψ (ευσ)	βασιλευ-	→ βασιλειψ-	βασιλεύω	→ βασιλέψω,	βασίλευα	→ βασιλέψα
πτ + σ → ψ	βλαπτ-	→ βλαψ-	βλάπτω	→ βλάψω,	έβλαπτα	→ έβλαψα
κ + σ → ξ	μπλεκ-	→ μπλεξ-	μπλέκω	→ μπλέξω,	έμπλεκα	→ έμπλεξα
χ + σ → ξ	ελεγχ-	→ ελεγχξ-	ελέγχω	→ ελέγχξω,	έλεγχα	→ έλεγχξα
γ + σ → ξ	ανοιγ-	→ ανοιξξ-	ανοίγω	→ ανοιξξω,	άνοιγα	→ άνοιξα
χν + σ → ξ	ριχν-	→ ριξξ-	ρίχνω	→ ρίξξω,	έριχνα	→ έριξξα
γγ + σ → ξ	φέγγ-	→ φέξξ-	φέγγω	→ φέξξω,	έφεγγα	→ έφεξξα
τ + σ → σ	θετ-	→ θεσ-	θέτω	→ θέσω,	έθεα	→ έθεσα
θ + σ → σ	πλαθ-	→ πλασ-	πλάθω	→ πλάσω,	έπλαθα	→ έπλασα
σ + σ → σ	αρεσ-	→ αρεσ-	αρέσω	→ αρέσω,	άρεσα	→ άρεσα
-ων → -ωσ	πληρων	→ πληρωσ	πληρώνω	→ πληρώσω,	πλήρωνα	→ πλήρωσα.

A -ζω végű igeik egy része σ-val, más része ξ-vel képezi befejezett tövét:

ζ + σ → σ	διαβαζ-	→ διαβασ-	διαβάζω	→ διαβάσω,	διάβαζα	→ διάβασα
ζ + σ → ξ	φωναζ-	→ φωναξξ-	φονάζω	→ φονάξξω,	φώναζα	→ φώναξξα

Néhány ige más igéből levezethető befejezett tövet használ. A leggyakoribbak a következők:

λε(γ)-	→ (ει)π-	λέω	→ πω,	έλεγα	→ είπα
βλεπ-	→ (ει)δ-	βλέπω	→ δω	έβλεπα	→ είδα
τρω(γ)-	→ φα(γ)-	τρώω	→ φάω	έτρωγα	→ έφαγα

Néhány ige esetében a szigma helyett kappa jelenik meg a befejezett múlt képzéséhez használatos igeóban:

βρίσκω „talál”	→ βρήκα
μπαίνω „beme gy”	→ μπήκα
βγαίνω „kijön”	→ βγήκα
ανεβαίνω „felme gy”	→ ανέβηκα
κατεβαίνω „lejön”	→ κατέβηκα

A raghangsúlyos ragozásban az aktív befejezett ige tő képzésekor a szigma rendszerint egy előtte álló magánhangzóval egészül ki. Ha a folyamatos tő -v végződésű, az a befejezett tő képzésekor kiesik. Az alábbi tőkép zők fordulhatnak elő:

-ησ-: A raghangsúlyos igeik többsége ezt a tőkép zőt használja. Pl.:

μιλώ „beszél”	μιλ-	→ μιλησ-	μιλώ→μιλήσω,	μιλούσα→μίλησα
αγαπώ „szeret”	αγαπ-	→ αγαπησ-	αγαπώ→αγαπήσω,	αγαπούσα→αγάπησα
ρωτώ „kérdez”	ρωτ-	→ ρωτησ-	ρωτώ→ρωτήσω,	ρωτούσα→ρώτησα
ζω „él”	ζ-	→ ζησ-	ζω→ζήσω,	ζούσα→έζησα

-ασ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

γελώ „nevet”	γελ-→γελασ-	γελώ→γελάσω,	γελούσα→γέλασα
γερνώ „öregszik”	γερν-→γερασ-	γερνώ→γεράσω,	γερνούσα→γέρασα
διψώ „szomjas”	διψ-→διψασ-	διψώ→διψάσω,	διψούσα→δίψασα
κερνώ „meghív”	κερν-→κερασ-	κερνώ→κεράσω,	κερνούσα→κέρασα
κρεμώ „akaszt”	κρεμ-→κρεμασ-	κρεμώ→κρεμάσω,	κρεμούσα→κρέμασα
ξεχνώ „elfelejt”	ξεχν-→ξεχασ-	ξεχνώ→ξεχάσω,	ξεχνούσα→ξέχασα
πεινώ „éhes”	πειν-→πεινας-	πεινώ→πεινάσω,	πεινούσα→πείνασα
περνώ „áthalad”	περν-→περασ-	περνώ→περάσω,	περνούσα→πέρασα
χαλώ „elront”	χαλ-→χαλασ-	χαλώ→χαλάσω,	χαλούσα→χάλασα

-εσ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

εκτελώ „végrehajt”	εκτελ-→εκτελεσ-	εκτελώ→εκτελέσω,	εκτελούσα→εκτέλεσα
εξαιρώ „kivételez”	εξαιρ-→εξαιρεσ-	εξαιρώ→εξαιρέσω,	εξαιρούσα→εξάιρεσα
επαινώ „dicsér”	επαιν-→επαινεσ-	επαινώ→επαινέσω,	επαινούσα→επαίνεσα
καλώ „hív”	καλ-→καλεσ-	καλώ→καλέσω,	καλούσα→κάλεσα
μπορώ „tud, képes”	μπορ-→μπορεσ-	μπορώ→μπορέσω,	μπορούσα→μπόρεσα
πονώ „fáj”	πον-→πονεσ-	πονώ→πονέσω,	πονούσα→πόνεσα
φορώ „hord, visel”	φορ-→φορεσ-	φορώ→φορέσω,	φορούσα→φόρεσα

A *καλώ* igéhez hasonló módon képezi befejezett tövét minden, ezzel képzett összetett ige, pl. *παρακαλώ, προσκαλώ, προκαλώ*.

Két tőképzővel (-εσ-/-ησ-) is képezhetik befejezett tövüket az alábbi igék:

στενοχωρώ „panaszkodik”	στενοχωρ-→στενοχωρεσ-/στενοχωρησ-	στενοχωρώ→στενοχωρέσω/στενοχωρήσω	στενοχωρούσα→στενοχώρεσα/στενοχώρησα
συγχωρώ „megbocsát”	συγχωρ-→συγχωρεσ-/συγχωρησ-	συγχωρώ→συγχωρέσω/συγχωρήσω	συγχωρούσα→συγχώρεσα/συγχώρησα

-ηξ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

βουτώ „merül”	βουτ-→βουτηξ-	βουτώ→βουτήξω,	βουτούσα→βούτηξα
πηδώ „ugrik”	πηδ-→πηδηξ-	πηδώ→πηδήξω,	πηδούσα→πήδηξα
ρουφώ „szürcsöl”	ρουφ-→ρουφηξ-	ρουφώ→ρουφήξω,	ρουφούσα→ρούφηξα
τραβώ „húz, von”	τραβ-→τραβηξ-	τραβώ→τραβήξω,	τραβούσα→τράβηξα
φυσώ „fúj”	φυσ-→φυσηξ-	φυσώ→φυσήξω,	φυσούσα→φύσηξα

-αξ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

βαστώ „(ki)tart”	βαστ-→βασταξ-	βαστώ→βαστάξω,	βαστούσα→βάσταξα
κοιτώ „néz”	κοιτ-→κοιταξ-	κοιτώ→κοιτάξω,	κοιτούσα→κοίταξα
πετώ „dob, repül”	πετ-→πεταξ-	πετώ→πετάξω,	πετούσα→πέταξα

-υσ-: Ebbe a csoportba két ige tartozik:

μεθώ „részeg lesz”	μεθ-→μεθυσ-	μεθώ→μεθύσω,	μεθούσα→μέθυσα
μηνώ „feljelent”	μην-→μηνυσ-	μηνώ→μηνύσω,	μηνούσα→μήνυσα

-εψ-: Ebbe a csoportba az alábbi ige tartozik:

θαρρώ „vélt, gondol”	θαρρ-→θαρρέψ-	θαρρώ→θαρρέψω,	θαρρούσα→θάρρεψα
----------------------	---------------	----------------	------------------

Fontos tudni, hogy ha az igék igekötős alakban fordulnak elő, nem tartják meg feltétlenül az alapige befejezett igtövét, pl.

A βλέπω ige befejezett igtöve: (ει)δ-, de a προβλέπω ige befejezett igtöve a προβλεψ-.

A μένω ige befejezett igtöve: μειν-, de a περιμένω ige befejezett igtöve a περιμεν-.

A λέ(γ)ω ige befejezett igtöve: (ει)π-, de a διαλέγω ige befejezett igtöve a διαλεξ-.

Az έχω igenek nincs befejezett töve, de a προσέχω igenek van: προσεξ-.

A passzív befejezett igtő

A passzív befejezett tövet rendszerint a -θ- képzí, de ha az előtte álló hang réshang (φ, β, χ, γ, σ, αυ, ευ), a kiejtés megkönnyítésének érdekében a -θ- helyett -τ- áll (vö. a hangtani rész 1.4. pontjával). Ha a folyamatos tő -ν végződésű, az a befejezett tő képzésekor kiesik. Passzív befejezett töve csak azoknak az igéknek van, amelyek vagy passzív ragozásúak, vagy képezhető aktív formájukból passzívum. Ez utóbbi csak tárgyias igék esetén lehetséges, vagyis tárgyatlan igékből nem képezhetőek passzív alakok.

A passzív befejezett tő képzése a tőhangsúlyos ragozásban az alábbiak szerint alakul:

v + θ → θ	πληρων-→πληρωθ- δεν-→δεθ- κριν-→κριθ- χαν-→χασ-	πληρώνω→πληρωθώ, πλήρωσα→πληρώθηκα δένω→δεθώ, έδεσα→δέθηκα κρίνω→κριθώ, έκρινα→κρίθηκα χάνω→χαθώ, έχασα→χάθηκα
θ + θ → στ	πλαθ-→πλαστ-	πλάθω→πλαστώ, έπλασα→πλάστηκα
π + θ → φτ	εγκαταλειπ-→εγκαταλειψ-	εγκαταλείπω→εγκαταλειψτώ, εγκατέλειψα→εγκαταλείφθηκα
φ + θ → φτ	γραφ-→γραφτ-	γράφω→γραφτώ, έγραψα→γράφθηκα
β + θ → φτ	ραβ-→ραφτ-	ράβω→ραφτώ, έραψα→ράφθηκα
πτ+θ → φτ	βλαπτ-→βλαφτ-	βλάπτω→βλαψτώ, έβλαψα→βλάφθηκα
αυ+θ → αυτ	παυ-→παυτ-	παύω→παυτώ, έπαψα→παύθηκα
ευ+θ → ευτ	παντρευ-→ παντρευτ-	παντρεύω→παντρευτώ, πάντρεψα→παντρεύθηκα
κ + θ → χτ	μπλεκ-→μπλεχτ-	μπλέκω→μπλεχτώ, έμπλεξα→μπλέχθηκα
χ + θ → χτ	διωχν-→διωχτ-	διώχνω→διωχτώ, έδιωξα→διώχθηκα
γ + θ → χτ	ανοιγ-→ανοιχτ-	ανοίγω→ανοιχτώ, άνοιξα→ανοίχθηκα
χν+θ → χτ	φτιαχν-→φτιαχτ-	φτιάχνω→φτιάξω, έφτιαξα→φτιάχθηκα
γγ+θ → χτ	σφιγγ-→σφιχτ-	σφίγγω→σφιχτώ, έσφιξα→σφίχθηκα

Szintén -χτ- képzővel képzik passzív befejezett tövüket azok a -ζω végű igék, amelyek aktív befejezett tövüket -ξ- tőképzővel képzik:

παίζω → παίξω → παιχτώ
αλλάζω → αλλάξω → αλλαχτώ
στηρίζω → στηρίξω → στηριχτώ
κοιτάζω → κοιτάξω → κοιταχτώ
αρπάζω → αρπάξω → αρπαχτώ
σφάζω → σφάξω → σφαχτώ

Azok a -ζω végű igék, amelyek aktív befejezett tövüket -σ- tőképzővel képzik, passzív befejezett tövüket a -στ- képzővel képzik:

ετοιμάζω → ετοιμάσω → ετοιμαστώ
 αγοράζω → αγοράσω → αγοραστώ
 λούζω → λούσω → λουστώ

Néhány ige más igéből levezethető befejezett tövet használ. A leggyakoribbak a következők:

βλεπ- → (ε)ιδωθ- βλέπομαι → ιδωθώ → ειδώθηκα
 λε(γ)- → ειπωθ- λέγομαι → ειπωθώ → ειπώθηκα
 τρώ(γ)- → φαγωθ- τρώγομαι → φαγωθώ → φαγώθηκα

A raghangsúlyos ragozásban ugyanazok a tőképzők szerepelnek, mint az aktív befejezett töveknél, azzal a különbséggel, hogy a -σ- helyett -θ- vagy -στ-, a -ξ- helyett pedig -χτ- szerepel bennük:

-ηθ-: A raghangsúlyos igék többsége ezt a tőképzőt használja. Pl.:

κοιμάμαι „alszik”	κοιμηθώ → κοιμήθηκα
θυμάμαι „emlékszik”	θυμηθώ → θυμήθηκα
λυπάμαι „sajnál”	λυπηθώ → λυπήθηκα
φοβάμαι „fél”	φοβηθώ → φοβήθηκα
αγαπιέμαι „szeretik őt”	αγαπηθώ → αγαπήθηκα
γεννιέμαι „születik”	γεννηθώ → γεννήθηκα
πουλιέμαι „eladásra kerül”	πουληθώ → πουλήθηκα

-αστ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

γελιέμαι „téved”	γελαστώ → γελάστηκα
κρεμιέμαι „függ”	κρεμαστώ → κρεμάστηκα
ξεχνιέμαι „megfeledkezik magáról”	ξεχαστώ → ξεχάστηκα

-εθ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

φοριέμαι „hordják, viselik”	φορεθώ → φορέθηκα
αφαιρούμαι „levonásra kerül”	αφαιρεθώ → αφαιρέθηκα
βαριέμαι „unatkozik”	βαρεθώ → βαρέθηκα
παραπονιέμαι „panaszkodik”	παραπονεθώ → παραπονέθηκα

-εστ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

αποτελούμαι „részét képezi”	αποτελεστώ → αποτελέστηκα
αρκούμεαι „megelégszik”	αρκεστώ → αρκέστηκα
εκτελούμαι „végrehajtásra kerül”	εκτελεστώ → εκτελέστηκα

-ηχτ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

βουτιέμαι „merül”	βουτηχτώ → βουτήχτηκα
ρουφιέμαι „szürcsölik”	ρουφηχτώ → ρουφήχτηκα
τραβιέμαι „húzzák, vonják”	τραβηχτώ → τραβήχτηκα

-αχτ-: Az ebbe a csoportba tartozó leggyakoribb igék a következők:

βαστιέμαι „tartja magát”	βασταχτώ → βαστάχτηκα
πετιέμαι „eldobják”	πεταχτώ → πετάχτηκα

A rendhagyó képzésű igék összefoglaló táblázata megtalálható könyvünk mellékletében.

2.10.4. A múlt idő képzése

Az aktív, egyalakú (nem összetett) múlt idők képzése az alábbi általános szabályokat követi:

- Múlt idejű személyragok használata
- Harmadhangsúlyosság (kivéve a raghangsúlyos ragozás folyamatos múlt idejét)
- Az augmentum használata, ha szükséges.

Az augmentum egy szókezdő ε-, amelyet a három szótagot el nem érő igeik kötelezően kapnak meg múlt idejű igealakjaik képzése során. Augmentum csak hangsúllyal állhat, ha a ragozás során a hangsúly nem esik rá, elmarad. Három vagy több szótagos igeik nem kapnak augmentumot, mert az hangsúlytalan helyzetben állna. Szintén nem kapnak augmentumot a raghangsúlyos igeik a folyamatos múltban, abban az esetben sem, ha nem érik el a három szótagot. Az augmentum változásai a ragozás során:

Folyamatos múlt	Befejezett múlt
έγραφα	έγραψα
έγραφες	έγραψες
έγραφε	έγραψε
γράφαμε	γράψαμε
γράφατε	γράψατε
έγραφαν / γράφανε	έγραψαν / γράψανε

A kétféle múlt idő ugyanazokat a múlt idejű személyragokat kapja, ugyanúgy harmadhangsúlyos és az augmentum használatának a szabályai is ugyanazok. A különbség egyedül az igeőben van: a folyamatos múlt a folyamatos igeővet, míg a befejezett múlt az aktív befejezett igeővet használja.

A passzív igenemben a folyamatos múlt idő másodhangsúlyos (kivéve a többes szám első és második személyű alakokat, amelyek harmadhangsúlyosak), a befejezett múlt idő harmadhangsúlyos. A folyamatos múlt passzív, míg a befejezett múlt aktív személyragokat kap. Hangsúlyozási okokból (nem esne rá a hangsúly) a passzív múlt idők egyikében sem használatos az augmentum.

2.10.5. A múlt idő használata

A négyféle múlt idő használatát az alábbiak szerint különböztethetjük meg egymástól:

– A folyamatos múlt (παρατατικός) a 2.10.2. pontban vázolt esetekben használatos, vagyis hosszan tartó cselekvés folyamatának a bemutatása, háttércselekvés megkülönböztetésére a főcselekvéstől, ismétlődő cselekvés esetén, habituális (szokásszerű) cselekvés esetén, valamint párhuzamos, azonos ideig tartó cselekvések esetén. A példamondatokat ld. ott.

– A befejezett múlt (αόριστος) az alábbi esetekben használatos:

- Múltban történt egyszeri, lezárt cselekvés kifejezésére

Αγόρασα ένα αυτοκίνητο.

Vettem egy autót.

- Konkrét időhatározóval bevezetett, egyszeri és lezárt cselekvés kifejezésére

Ξεκίνησα στις 6 το πρωί.

Reggel hatkor indultam.

Χτες το βράδυ πήγα στο σινεμά.

Tegnap este moziba mentem.

– A perfectum (παρακείμενος) az alábbi esetekben használatos:

(a) A múltban történt cselekvés eredményét hangsúlyozza

Έχω μάθει αγγλικά.

Megtanultam angolul (és most tudok).

Έχω βάψει τα μαλλιά μου κόκκινα.

Vörösre festettem a hajam (és most vörös).

(b) Lezáratlan, megismétlődhető múlt idejű cselekvés esetén

Έχω δοκιμάσει τις λουκουμάδες.

Megkóstoltam a mézes fánkot (és ezután enni fogom).

Έχεις ξανάρθει στην Ελλάδα;

Voltál már máskor is Görögországban?

(c) A ποτέ „valaha is”, ήδη „már”, ακόμα „még” határozószavakkal

Έχεις πάει ποτέ (σου) στην Αμερική;

Voltál valaha is (életeredben) Amerikában?

Η Άννα έχει ήδη σηκωθεί.

Anna már felkelt.

Ο δάσκαλος δεν έχει ακόμα έρθει.

A tanár még nem jött meg.

(d) A befejezett múlttal egyenértékű kifejezések esetén, konkrét időhatározó nélkül

Την περασμένη εβδομάδα διάβασα ένα βιβλίο.

Múlt héten olvastam egy könyvet. (befejezett múlt)

Έχω διαβάσει ένα βιβλίο.

Olvastam egy könyvet.

A befejezett múlt, valamint a perfectum közti különbséget az alábbi két mondat szemlélteti legjobban:

Πήγα στην Ελλάδα.

Elmentem Görögországba.

Έχω πάει στην Ελλάδα.

Jártam (már) Görögországban.

– A plusquamperfectum (υπερσυντέλικος) az alábbi esetekben használatos:

(a) Nagyon régen történt események bemutatása

Στα νιάτα μου είχα δουλέψει σε καράβι.

Ifjú koromban hajón dolgoztam.

Είχα παντρευτεί πολύ νέος.

Nagyon fiatalon nősültem.

(b) Múlt idejű elbeszélés esetén az elbeszélés idejénél korábban történt cselekvések kifejezése (előidejűség a múltban)

Όταν έφτασα στο θέατρο, η παράσταση είχε ήδη αρχίσει.

Amikor megérkeztem a színházba, az előadás már elkezdődött. (a megérkezésem előtt)

Πήγα να πάρω ψωμί αλλά ο φούρνος δεν είχε ανοίξει ακόμη.

Elmentem, hogy kenyeret vegyek, de a pék még nem nyitott ki.

2.10.6. A passzív igenem használata

A passzív igenem az alábbi esetekben használatos (a nyelvben előforduló gyakoriság sorrendjében):

(a) Álszenvedő (deponens) igék

Ezek az igék aktív jelentéssel, de passzív nyelvtani formával rendelkeznek. Csak passzív alakjaik vannak, aktív ragozásuk nincs. Mivel nem szenvedő szerkezetekben fordulnak elő, állhat mellettük tárgy is. A leggyakoribb ide tartozó igék: *έρχομαι, γίνομαι, κάθομαι, χρειάζομαι, σκέφτομαι, κοιμάμαι, θυμάμαι, λυπάμαι, φοβάμαι*.

Lehetséges némely álszenvedő ige esetében a passzív jelentéstartalom kifejezése is: ebben az esetben körülíró szerkezeteket használunk:

δέχομαι	(el)fogad	→ γίνομαι δεκτός	elfogadják, elfogadásra kerül
αισθάνομαι	érez	→ γίνομαι αισθητός	érezhetővé válik
αντιλαμβάνομαι	észlel, észrevesz	→ γίνομαι αντιληφτός	észreveszik (őt/azt)
επιτίθεμαι	(meg)támad	→ δέχομαι επίθεση	megtámadják (őt)

(b) Visszaható jelentésű igék

Az ilyen igék esetében a cselekvő cselekvése saját magára irányul. A leggyakoribb ide tartozó igék aktív párjaikkal:

πλένω	mos	πλένομαι	mosakszik
χτενίζω	fésül	χτενίζομαι	fésülködik
ντύνω	öltöztet	ντύνομαι	öltözködik
βάφω	fest	βάφομαι	kifesti magát
ξυρίζω	borotvál	ξυρίζομαι	borotválkozik

(c) Szenvedő szerkezetben

A szenvedő szerkezet a cselekvést magát emeli ki, miközben a cselekvő személye háttérbe szorul, pl.:

Οι εργάτες χτίζουν το σπίτι.	A munkások építik a házat (aktív mondat)
Το σπίτι χτίζεται (από τους εργάτες).	A ház épül (a munkások által), (szenvendő szerkezet)

(d) Kölcsönösség kifejezésére

Mivel kölcsönösség csak több személy között jöhet létre, az ige szükségszerűen csak többes számban fordul elő ebben a szerkezetben, pl.:

γνωρίζονται	ismerik egymást
αγαπιόμαστε	szeretjük egymást

(e) Ható értelemben

Το νερό πίνεται.	A víz iható.
Το φαγητό δεν τρώγεται.	Az étel ehetetlen (nem ehető).

2.10.7. Az egyes igeidők aktív (cselekvő) és passzív (szenvető) igenemben

a1. Az aktív folyamatos jelen

Képzése: folyamatos tő + aktív jelen idejű igeragok. Ragozása:

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Mássalhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros*	ει-soros
γράφω	ακούω	μιλώ	καλώ
γράφεις	ακούς	μιλάς	καλείς
γράφει	ακούει	μιλά	καλεί
γράφουμε	ακούμε	μιλούμε	καλούμε
γράφετε	ακούτε	μιλάτε	καλείτε
γράφουν(ε)	ακούνε	μιλούν	καλούν

* A raghangsúlyos, α-soros ragozási osztályba tartozó igék többsége ragozható a tőhangsúlyos, magánhangzós tövű igeragozás szerint is. A raghangsúlyos alak elsősorban írásban, választékossabb stílus esetén használatos, míg a tőhangsúlyos alak élőszóban, hétköznapi beszédhelyzetekben. Jelentésbeli különbség nincs a kétféle igealak között. Az alábbi összehasonlító táblázatban szürke mező jelzi a közös alakokat:

Tőhangsúlyos ragozás, magánhangzós tő	Raghangsúlyos ragozás, α-soros
μιλώ	μιλώ
μιλάς	μιλάς
μιλάει	μιλά
μιλάμε	μιλούμε
μιλάτε	μιλάτε
μιλάνε	μιλούν

a2. A passzív folyamatos jelen

Képzése: folyamatos tő + passzív jelen idejű igeragok. A tőhangsúlyos magánhangzós tövű ragozási osztályban a személyrag elé a -γ- többlejték járul. A raghangsúlyos -α soros ragozás főcsoportjában a személyrag elé a -ι- többlejték járul. A főcsoporton kívül két alcsoport van, ezek ragozását külön táblázat mutatja be.

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Mássalhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros**	ει-soros***
γράφομαι	ακούγομαι	μιλιέμαι	καλούμαι
γράφεσαι	ακούγεσαι	μιλιέσαι	καλείσαι
γράφεται	ακούγεται	μιλιέται	καλείται
γραφόμαστε	ακουγόμαστε	μιλιόμαστε	καλούμαστε
γράφεστε / γραφόσαστε	ακούγεστε / ακουγόσαστε	μιλιέστε / μιλιόσαστε	καλείστε
γράφονται	ακούγονται	μιλιούνται	καλούνται

**Az alcsoportok:

κοιμάμαι, θυμάμαι, λυπάμαι, φοβάμαι	Tudós eredetű igék
κοιμάμαι	(εξαρτώμαι)
κοιμάσαι	(εξαρτάσαι)
κοιμάται	εξαρτάται
κοιμόμαστε	(εξαρτώμεθα)
κοιμάστε / κοιμόσαστε	(εξαρτάσθε)
κοιμούνται	εξαρτώνται

*** Az al csoport (a leggyakoribb ide tartozó igék: *αναρωτιέμαι* „tanakodik”, *αρνιέμαι* „(meg)tagad”, *βαριέμαι* „unatkozik”, *παραπονιέμαι* „panaszkodik”, *χασμουριέμαι* „ásít”):

ει-σoros
βαριέμαι
βαριέσαι
βαριέται
βαριόμαστε
βαριέστε / βαριόσαστε
βαριούνται

Fontos helyesírási tudnivaló, hogy nem tévesztendőek össze az alábbi, egyformán hangzó alakok:

γράφετε	ti írtok (aktív ragozás, T/2)
γράφεται	írják (öt/azt), (passzív ragozás E/3)

b1. Az aktív befejezett jelen

A befejezett jelen rendszerint összetett igealakokat képez a *θα*, a *να* és az *ας* partikulákkal; partikula nélküli használata csak időhatározói és feltételes mellékmondatokban lehetséges. Ezekben az esetekben a mellékmondati kötőszóval (*αν*, *όταν*, *σαν*, *άμα*, *μόλις*, *πριν*, *προτού*) alkotnak egy egységet. (Részletesen ld. a 2.10.8., a 2.10.9., a 2.10.10., valamint a 3.3.6. fejezeteket).

Képzése: aktív befejezett tő + aktív jelen idejű személyragok. Ragozása:

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Mássalhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros	ει-soros
γράφω	ακούσω	μιλήσω	καλέσω
γράφεις	ακούσεις	μιλήσεις	καλέσεις
γράφει	ακούσει	μιλήσει	καλέσει
γράφουμε	ακούσουμε	μιλήσουμε	καλέσουμε
γράφετε	ακούσετε	μιλήσετε	καλέσετε
γράφουν(ε)	ακούσουν(ε)	μιλήσουν	καλέσουν

A rendszerint szigmára (mássalhangzóra) végződő befejezett tő miatt a ragozás mind a négy igeragozási osztályban a mássalhangzós tövű ragozást követi.

b2. A passzív befejezett jelen

Képzése: passzív befejezett tő + aktív jelen idejű személyragok, véghangsúlyosság. Ragozása:

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Mássalhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros	ει-soros
γραφτώ	ακουστώ	μιληθώ	κληθώ
γραφτείς	ακουστείς	μιληθείς	κληθείς
γραφτεί	ακουστεί	μιληθεί	κληθεί
γραφτούμε	ακουστούμε	μιληθούμε	κληθούμε
γραφτείτε	ακουστείτε	μιληθείτε	κληθείτε
γραφτούν(ε)	ακουστούν(ε)	μιληθούν	κληθούν

c1. Az aktív folyamatos múlt (Παρατατικός)

Képzése: folyamatos tő + múlt idejű személyrag, harmadhangsúlyosság, szükség esetén augmentum. A tőhangsúlyos magánhangzós tövűek a személyrag előtt egy -γ- töbövitményt kapnak. A teljes raghangsúlyos ragozás -ούσ- töbövitményt kap a személyrag előtt, amely mindig hangsúlyos, és így kivételt képez a harmadhangsúlyosság szabálya alól.

Ragozása:

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Mássalhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros*	ει-soros
έγραφα	άκουγα	μιλούσα	καλούσα
έγραφες	άκουγες	μιλούσες	καλούσες
έγραφε	άκουγε	μιλούσε	καλούσε
γράφαμε	ακούγαμε	μιλούσαμε	καλούσαμε
γράφατε	ακούγατε	μιλούσατε	καλούσατε
έγραφαν / γράφανε	άκουγαν / ακούγανε	μιλούσαν(ε)	καλούσαν(ε)

* A raghangsúlyos, α-soros ragozási osztályba tartozó igék többsége ragozható a tőhangsúlyos, magánhangzós tövű igeragozás szerint is. Ez utóbbi a múlt időben csak a szóbeli kifejezésben, hétköznapi beszédhelyzetekben elfogadott:

Tőhangsúlyos ragozás, magánhangzós tő	Raghangsúlyos ragozás, α-soros
μίλαγα	μιλούσα
μίλαγες	μιλούσες
μίλαγε	μιλούσε
μιλάγαμε	μιλούσαμε
μιλάγατε	μιλούσατε
μίλαγαν / μιλάγανε	μιλούσαν(ε)

c2. A passzív folyamatos múlt (Παρατατικός)

Képzése: folyamatos tő + passzív múlt idejű személyragok. A tőhangsúlyos magánhangzós tövű ragozási osztályban a személyrag elé a -γ- többvítmény járul. A raghangsúlyos -α soros ragozás főcsoportjában a személyrag elé a -ι- többvítmény járul. A passzív folyamatos múlt másodhangsúlyos, és nem használ augmentumot.

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Mássalhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros**	ει-soros***
γραφόμεν(α)	ακουγόμεν(α)	μιλιόμεν(α)	καλούμεν
γραφόσουν(α)	ακουγόσουν(α)	μιλιόσουν(α)	καλούσουν
γραφόταν(ε)	ακουγόταν(ε)	μιλιόταν(ε)	καλούνταν
γραφόμασταν / γραφόμαστε	ακουγόμασταν / ακουγόμαστε	μιλιόμασταν / μιλιόμαστε	καλούμασταν / καλούμαστε
γραφόσασταν / γραφόσαστε	ακουγόσασταν / ακουγόσαστε	μιλιόσασταν / μιλιόσαστε	καλούσασταν / καλούσαστε
γράφονταν / γράφόντουσαν	ακούγονταν / ακούγόντουσαν	μιλιούνταν / μιλιόντουσαν	καλούνταν

**Az alsoportok:

κοιμάμαι, θυμάμαι, λυπάμαι, φοβάμαι	Tudós eredetű igék
κοιμόμεν(α)	—
κοιμόσουν(α)	—
κοιμόταν(ε)	εξαρτάτο
κοιμόμασταν / κοιμόμαστε	—
κοιμόσασταν / κοιμόσαστε	—
κοιμούνταν / κοιμόντουσαν	εξαρτώντο

*** Az als csoport (a leggyakoribb ide tartozó igék: *αναρωτιέμαι* „tanakodik”, *αρνιέμαι* „(meg)tagad”, *βαριέμαι* „unatkozik”, *παραπονιέμαι* „panaszkodik”, *χασμουριέμαι* „ásít”):

ει-σoros
βαριόμουν(α)
βαριόσουν(α)
βαριόταν(ε)
βαριόμασταν / βαριόμαστε
βαριόσασταν / βαριόσαστε
βαριούνταν / βαριόντουσαν

d1. Az aktív befejezett múlt (Αόριστος)

Képzése: aktív befejezett tő + aktív múlt idejű személyrag, harmadhangsúlyosság, szükség esetén augmentum. Ragozása:

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Másslhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros	ει-soros
έγραψα	άκουσα	μίλησα	κάλεσα
έγραψες	άκουσες	μίλησες	κάλεσες
έγραψε	άκουσε	μίλησε	κάλεσε
γράψαμε	ακούσαμε	μιλήσαμε	καλέσαμε
γράψατε	ακούσατε	μιλήσατε	καλέσατε
έγραψαν / γράψανε	άκουσαν / ακούσανε	μίλησαν / μιλήσανε	κάλεσαν / καλέσανε

d2. A passzív befejezett múlt (Αόριστος)

Képzése: passzív befejezett tő + -ηκ- tőképző + aktív múlt idejű személyrag. Augmentumot nem kap. Ragozása:

Tőhangsúlyos ragozás		Raghangsúlyos ragozás	
Másslhangzós tő	Magánhangzós tő	α-soros	ει-soros
γράφηκα	ακούστηκα	μιλήθηκα	κλήθηκα
γράφηκες	ακούστηκες	μιλήθηκες	κλήθηκες
γράφηκε	ακούστηκε	μιλήθηκε	κλήθηκε
γραφήκαμε	ακουστήκαμε	μιληθήκαμε	κληθήκαμε
γραφήκατε	ακουστήκατε	μιληθήκατε	κληθήκατε
γράφηκαν / γραφήκανε	ακούστηκαν / ακουστήκανε	μιλήθηκαν / μιληθήκανε	κλήθηκαν / κληθήκανε

e. A perfectum (Παρακείμενος)

Képzése: az έχω segédige jelen idejű ragozott alakjai + a befejezett tő -ει raggal. Ez utóbbi nem ragozható, és csak alakilag esik egybe a befejezett jelen egyes szám harmadik személyű alakjával, valójában a nyelvből korábban kiveszett főnévi igenév maradványa.

Aktív	Passzív
έχω γράψει	έχω γραφτεί
έχεις γράψει	έχεις γραφτεί
έχει γράψει	έχει γραφτεί
έχουμε γράψει	έχουμε γραφτεί
έχετε γράψει	έχετε γραφτεί
έχουν γράψει	έχουν γραφτεί

Azokból az igékből, amelyek nem rendelkeznek befejezett ige-tővel (pl. *έχω*, *ξέρω*, *είμαι*), nem képezhető sem perfectum, sem plusquamperfectum.

f. A plusquamperfectum (Υπερσυντέλικος, régmúlt)

Képzése: az έχω segédige múlt idejű ragozott alakjai + a befejezett tő -ει raggal. Ez utóbbi nem ragozható, és csak alakilag esik egybe a befejezett jelen egyes szám harmadik személyű alakjával, valójában a nyelvből korábban kiveszett főnévi igenév maradványa.

Aktív	Passzív
είχα γράψει	είχα γραφτεί
είχες γράψει	είχες γραφτεί
είχε γράψει	είχε γραφτεί
είχαμε γράψει	είχαμε γραφτεί
είχατε γράψει	είχατε γραφτεί
είχαν γράψει	είχαν γραφτεί

g. A tudós képzésű befejezett múlttal (aoristossal) rendelkező igék

Néhány tudós eredetű igekötős ige a mai görög nyelvben is a tudós nyelv szabályai szerint képezi aoristosi alakjait. A tudós nyelv szabályai szerint az igekötős igék az igekötő után illesztik be az augmentumot, amely többféle változást is előidézhethet a szó belsejében.

– Nem történik változás: az augmentum az igekötő magánhangzója vagy mássalhangzója után kerül:

προσφέρω → προσέφερα

περιγράφω → περιέγραψα

– Az igekötő végén álló magánhangzó kiesik:

αντιγράφω → αντέγραψα

επιτρέπω → επέτρεψα

διακόπτω → διέκοψα

καταθέτω → κατέθεσα

– Az igekötő megváltozik:

εκδίδω → εξέδωσα (εκ→εξ)

συλλαμβάνω → συνέλαβα (A közbeékelődő augmentum miatt megszűnik a hasonulás, és visszatér a συν igekötő eredeti formája. Jelen igealak aktív aoristos.)

συλλαμβάνει → συνελήφθη (A közbeékelődő augmentum miatt megszűnik a hasonulás, és visszatér a συν igekötő eredeti formája. Jelen igealak passzív aoristos.)

συμβάλλω → συνέβαλα (A közbeékelődő augmentum miatt megszűnik a hasonulás és visszatér a συν igekötő eredeti formája.)

εγκρίνω → ενέκρινα (A közbeékelődő augmentum miatt megszűnik a hasonulás és visszatér az εν igekötő eredeti formája.)

συμβαίνει → συνέβη (A közbeékelődő augmentum miatt megszűnik a hasonulás és visszatér a συν igekötő eredeti formája. Jelen ige passzív ragozást követ.)

– Az augmentum és az ige kezdő magánhangzója összevonva jelenik meg:

παραγγέλλω → παρήγγειλα

Néhány esetben a belső augmentum használata jelentésmegkülönböztető szereppel bír:

καταλαβαίνω „ért” → κατάλαβα (augmentum nélküli aoristos)

καταλαμβάνω „elfoglal” → κατέλαβα (augmentummal képzett alak)

A belső augmentummal képzett igeik ragozása során csak akkor marad meg az augmentum, ha hangsúly esik rá; egyéb esetben (többes szám első és második személy) elmarad. Ragozási minták az aktívumban és a passzívumban:

Aktív	Passzív
συνέλαβα	—
συνέλαβες	—
συνέλαβε	συνελήφθη
συλλάβαμε	—
συλλάβατε	—
συνέλαβαν	συνελήφθησαν

A leggyakoribb belső augmentummal képzett igeik a többi igeidőben:

Folyamatos jelen	Folyamatos múlt	Befejezett jelen	Befejezett múlt	Perfectum
αμφιβάλλω	αμφέβαλλα	αμφιβάλω	αμφέβαλα	έχω αμφιβάλει
αναφέρω	ανάφερα	αναφέρω	ανέφερα	έχω αναφέρει
αναλαμβάνω	αναλάμβανα	αναλάβω	ανέλαβα	έχω αναλάβει
απομένω	απέμενα	απομείνω	απέμεινα	έχω απομείνει
διαδίδω	διέδιδα	διαδώσω	διέδωσα	έχω διαδώσει
διαγράφω	διέγραφα	διαγράψω	διέγραψα	έχω διαγράψει
εγκρίνω	ενέκρινα	εγκρίνω	ενέκρινα	έχω εγκρίνει
εισβάλλω	εισέβαλλα	εισβάλω	εισέβαλα	έχω εισβάλει
εκδίδω	εξέδιδα	εκδώσω	εξέδωσα	έχω εκδώσει
εκφράζω	εξέφραζα	εκφράσω	εξέφρασα	έχω εκφράσει
επιβάλλω	επέβαλλα	επιβάλω	επέβαλα	έχω επιβάλει
καταβάλλω	κατέβαλλα	καταβάλω	κατέβαλα	έχω καταβάλει
επιμένω	επέμενα	επιμείνω	επέμεινα	έχω επιμείνει
καταγράφω	κατέγραφα	καταγράψω	κατέγραψα	έχω καταγράψει
καταδίδω	κατέδιδα	καταδώσω	κατέδωσα	έχω καταδώσει
καταλαμβάνω	καταλάμβανα	καταλάβω	κατέλαβα	έχω καταλάβει
μεταβάλλω	μετέβαλλα	μεταβάλω	μετέβαλα	έχω μεταβάλει
μεταδίδω	μετέδιδα	μεταδώσω	μετέδωσα	έχω μεταδώσει
παραβάλλω	παρέβαλλα	παραβάλω	παρέβαλα	έχω παραβάλει
παραγγέλλω	παράγγελλα/ παρήγγελλα	παραγγείλω	παράγγειλα/ παρήγγειλα	έχω παραγγείλει
παραδίδω	παρέδιδα	παραδώσω	παρέδωσα	έχω παραδώσει
παραμένω	παρέμενα	παραμείνω	παρέμεινα	έχω παραμείνει
περιβάλλω	περιέβαλλα	περιβάλω	περιέβαλα	έχω περιβάλει
περιγράφω	περιέγραφα	περιγράψω	περιέγραψα	έχω περιγράψει
προβάλλω	προέβαλλα	προβάλω	προέβαλα	έχω προβάλει
προδίδω	προσέδιδα	προσδώσω	προσέδωσα	έχω προσδώσει
προσβάλλω	προσέβαλλα	προσβάλω	προσέβαλα	έχω προσβάλει
προσλαμβάνω	προσλάμβανα	προσλάβω	προσέλαβα	έχω προσλάβει
συμβάλλω	συνέβαλλα	συμβάλω	συνέβαλα	έχω συμβάλει
συγγράφω	συνέγραφα	συγγράψω	συνέγραψα	έχω συγγράψει
συλλαμβάνω	συλλάμβανα	συλλάβω	συνέλαβα	έχω συλλάβει
υπερβάλλω	υπερέβαλλα	υποβάλω	υπερέβαλα	έχω υπερβάλει
υποβάλλω	υπέβαλλα	υποβάλει	υπέβαλα	έχω υποβάλει
υπογράφω	υπέγραφα	υπογράψω	υπέγραψα	έχω υπογράψει

2.10.8. A kötőmód (coniunctivus)

A kötőmód leggyakrabban a főnévi igenevet helyettesíti, illetve felszólítást, óhajt vagy célt fejez ki. Képzése: a *να* partikula + folyamatos vagy befejezett jelen:

Aktív		Passzív	
Folyamatos	Befejezett	Folyamatos	Befejezett
να γράφω	να γράψω	να γράφομαι	να γραφτώ
να γράφεις	να γράψεις	να γράφεις	να γραφτείς
να γράφει	να γράψει	να γράφεται	να γραφτεί
να γράφουμε	να γράψουμε	να γραφόμαστε	να γραφτούμε
να γράφετε	να γράψετε	να γράφεστε / να γραφόσαστε	να γραφτείτε
να γράφουν	να γράψουν	να γράφονται	να γραφτούν

A kötőmód legtöbbször az alábbi igék vagy igei kifejezések vonzataként szerepel:

(1) Az esetek többségében főnévi igenevet helyettesítve

(a) Személytelen szerkesztésben (ilyenkor az állítmány mindig egyes szám harmadik személyben áll, és nincs egyeztetve a kötőmódban álló igealakokkal, illetve a mondat alanyával):

πρέπει „kell”

Πρέπει να πάω στο σχολείο.

Iskolába kell mennem.

Πρέπει να φύγουμε νωρίς.

Korán kell elindulnunk.

μπορεί „lehet(séges)”

Μπορεί να βρέξει αύριο.

Lehet, hogy holnap esni fog az eső.

Μπορεί να πάμε του χρόνου στην Αθήνα.

Lehet, hogy jövőre Athénba megyünk.

χρειάζεται „kell, szükséges”

Δεν χρειάζεται να πας.

Nem kell elmenned.

Χρειάζεται να πάρουμε ένα σπίτι.

Szükséges, hogy vegyünk egy házat.

είναι ευχάριστο „kellemes dolog”

Είναι ευχάριστο να ξεκουράζεσαι.

Kellemes dolog pihenni.

Είναι ευχάριστο να κάνουμε μια βόλτα εδώ.

Kellemes dolog itt sétálni egyet.

είναι δυσάρεστο „kellemetlen dolog”

Είναι δυσάρεστο να κάνεις διακοπές χωρίς χρήματα.

Kellemetlen dolog pénz nélkül vakációzni.

Είναι δυσάρεστο να μην έχει καλό καιρό όταν κάνεις διακοπές.

Kellemetlen dolog, ha nyaraláskor nem jó az idő.

είναι καλό „jó dolog”

Είναι καλό να διαβάζεις κάθε μέρα.

Jó dolog minden nap olvasni.

Είναι καλό να μην έχουμε καθήκοντα.

Jó dolog, ha nincsenek kötelezettségeink.

είναι κακό „rossz dolog”

Είναι κακό να μην έχεις δίκιο.

Rossz dolog, ha az embernek nincs igaza.

Είναι κακό να μην ξέρεις ξένες γλώσσες.

Rossz dolog, ha az ember nem tud idegen nyelveket.

είναι εύκολο „könnyű dolog”

Είναι εύκολο να μάθεις αυτό το τραγούδι. Könnyű ezt a dalt megtanulni.

Είναι εύκολο να λες πάντα την αλήθεια. Könnyű dolog mindig igazat mondani.

είναι δύσκολο „nehéz dolog”

Είναι δύσκολο να γράφεις ποιήματα. Nehéz dolog verset írni.

Είναι δύσκολο να μεταφράσεις αυτό το κείμενο.

Nehéz ezt a szöveget lefordítani.

είναι χρήσιμο/ωφέλιμο „hasznos dolog”

Είναι χρήσιμο να ξέρεις ξένες γλώσσες. Hasznos dolog idegen nyelveken tudni.

Είναι χρήσιμο να έχεις αυτοκίνητο. Hasznos dolog, ha az embernek van autója.

Είναι ωφέλιμο να βρέχει την άνοιξη. Hasznos, ha tavasszal esik az eső.

είναι βλαβερό „káros”

Είναι βλαβερό να καπνίζεις. Káros dolog dohányozni.

Είναι βλαβερό να κοιμάσαι αργά. Káros dolog későn aludni menni.

είναι δυνατό(ν) „lehetséges”

Είναι δυνατό να μη με αγαπάει ο Γιάννης;

Lehetséges az, hogy Jannis ne szeressen engem?

Είναι δυνατό να τηλεφωνούμε στην Αμερική.

Lehetséges Amerikába telefonálni.

είναι αδύνατο(ν) „lehetetlen”

Είναι αδύνατο να μην το πήρε είδηση. Lehetetlen, hogy ne vette volna észre.

Είναι αδύνατο να τον υποφέρω άλλο. Lehetetlen tovább elviselnem őt.

είναι πιθανό(ν) „valószínű”

Είναι πιθανό να πάρω την υποτροφία. Valószínű, hogy megkapom az ösztöndíjat.

Είναι πιθανό να αποφοιτήσει του χρόνου. Valószínű, hogy jövőre lediplomázik.

κάνει καλό „jót tesz”

Μου κάνει καλό να πίνω καφέ. Jót tesz nekem, ha kávé-t iszom.

Σου κάνει καλό να μην κοιμάσαι καθόλου;

Jót tesz neked, ha nem alszol egyáltalán?

κάνει κακό „rosszat tesz, rossz hatása van”

Κάνει κακό να τρως βαριά φαγητά. Rosszat tesz, ha nehéz ételeket eszel.

Κάνει κακό να μην ξεκουράζεσαι. Rosszat tesz, ha nem pihensz.

είναι ώρα „ideje, itt az idő” (egy napon belüli időtartam esetén)

Είναι ώρα να φύγουμε. Ideje indulnunk.

Είναι ώρα να ανοίξει το μαγαζί. Ideje kinyitni a bolt-nak.

είναι καιρός „ideje, itt az idő” (egy napon túλι időtartam esetén)

Είναι καιρός να διαβάσεις αυτό το βιβλίο. Itt az ideje, hogy elolvasd ezt a könyvet.

Είναι καιρός να πάψεις τα ψέματα. Ideje felhagynod a hazudozással.

(b) Személyes szerkesztésben (a főigét és a tőle függő kötőmódot egyeztetjük a mondat alanyával):

θέλω „akar”

Θέλω απόψε να μείνω στο σπίτι.

Ma este otthon akarok maradni.

Θέλω να πάμε στο σινεμά.

Azt akarom, hogy menjünk moziba.

θα ήθελα „szeretné”

Θα ήθελα απόψε να μείνω στο σπίτι.

Ma este otthon szeretnék maradni.

Θα ήθελα να πάμε στο σινεμά.

Azt szeretném, hogy menjünk moziba.

μπορώ „tud, képes”

Η Ελένη δεν μπορεί να έρθει μαζί μας.

Eleni nem tud velünk jönni.

Μπορούμε να παίξουμε το απόγευμα.

Délután játszhatunk.

Μπορείς να μεταφράσεις αυτό το κείμενο;

Le tudod fordítani ezt a szöveget?

έχω „kell”

Έχω να γράψω μια έκθεση ακόμα.

Meg kell írnom még egy fogalmazást.

Έχει να στείλει ένα γράμμα στη γιαγιά της.

Küldenie kell egy levelet a nagymamájának.

λέω „úgy gondolja, úgy véli”

Λέω να πάμε σινεμά απόψε.

Szerintem ma este menjünk moziba.

Λέω να μην περιμένουμε μέχρι αύριο.

Szerintem ne várjunk holnapig.

μου αρέσει „tetszik neki, szereti” (mindig folyamatos igealakokkal szerkesztve)

Μου αρέσει να διαβάζω.

Szeretek olvasni.

Της αρέσει να κάνει μπάνιο στη θάλασσα.

Szeret fürödni a tengerben.

προσπαθώ „megpróbál, megkísérel”

Προσπαθώ να είμαι ειλικρινής.

Megpróbálok őszinte lenni.

Προσπαθεί να σηκωθεί νωρίς.

Megpróbál korán felkelni.

προτιμώ „preferál, előnyben részesít, inkább...”

Προτιμώ να πάρω το μαύρο παντελόνι.

Inkább a fekete nadrágot veszem meg.

Προτιμούν να μείνουν σε ένα προάστιο.

Jobban szeretnek a külvárosban lakni.

σκέφτομαι „gondolkodik rajta, hogy...”

Σκέφτομαι να πάρω ένα αυτοκίνητο.

Gondolkodom rajta, hogy vegyek egy autót.

Ο Γιώργος σκέφτεται να παντρευτεί.

Jorgos gondolkodik rajta, hogy megnősüljön.

σκοπεύω „az a célom, hogy”

Σκοπεύω να πάρω αυτό το σπίτι.

Meg kívánom venni ezt a házat.

Σκοπεύουμε να γυρίσουμε του χρόνου.

Jövőre vissza kívánunk térni.

συνηθίζω „az a szokása, hogy” (mindig folyamatos igealakokkal szerkesztve)

Συνηθίζουμε να παίρνουμε παγωτό.

Szoktunk fagyaltot venni.

Τα παιδιά συνηθίζουν να τραγουδάνε.

A gyerekek énekelni szoktak.

Ide tartoznak továbbá a kezdést, folytatást, illetve befejezést jelentő fázisigék is, melyek után folyamatos igeszemléletet használunk (*αρχίζω, ξεκινώ, συνεχίζω, εξακολουθώ, σταματώ, παύω, τελειώνω*, vö. 2.10.2.).

(2) Felszólítást kifejezve

– A felszólító mód első és harmadik személyű alakjainak helyettesítése, illetve második személyű felszólítás nem azonnal végrehajtandó parancsként:

Τι να κάνω;	Mit tegyek?
Πού να πάμε τώρα;	Hová menjünk most?
Τι ώρα να έρθει ο Γιώργος;	Hány óraker jön Jorgos?
Πού να καθίσουν τα παιδιά;	Hová üljenek a gyerekek?
Να αγοράσεις καινούργιο αυτοκίνητο!	Vegyél új autót!
Να διαβάσετε αυτό το ποίημα οπωσδήποτε!	Feltétlenül olvassátok el ezt a verset!
Καλύτερα να φύγεις τώρα!	Most inkább menj el!

– Függő beszédben a felszólító módot kötőmóddá alakítjuk át:

Κλείσε το παράθυρο! (Csukd be az ablakot!)	→	Του είπε να κλείσει το παράθυρο. (Azt mondta neki, hogy csukja be az ablakot.)
Έλα αύριο! (Gyere holnap!)	→	Της είπε να έρθει αύριο. (Azt mondta neki, hogy holnap jöjjön.)

– Engedély kérése:

Να σας βοηθήσω;	Segíthetek?
Να ρωτήσω κάτι;	Lehet egy kérdésem?
Να πάω μαζί τους εκδρομή;	Velük mehetek a kirándulásra?
Να κλείσω το παράθυρο;	Csukjam be az ablakot?

(3) Óhajt kifejezve

Να ζήσεις!	Isten éltessen!
Όμορφη μέρα να έχεις!	Legyen szép napod!
Να πάρει η οργή!	A fene vigye el!
Να σας δούμε και του χρόνου!	Gyertek el jövőre is! (Lássunk titeket jövőre is!)

– Óhajt kifejező szavakkal és kifejezésekkel (*μακάρι, θα ήθελα, καλύτερα, τι καλά, αχ και*) kombinálva. Ezekben az esetekben a *να* partikulát múlt idejű alakokkal is kombinálhatjuk, az alábbiak szerint:

να + befejezett jelen: Az óhajt megvalósulása lehetséges a jövőben.

να + folyamatos múlt: Az óhajt megvalósulása valószínűtlen a jelenben.

να + plusquamperfectum: Múltra vonatkozó irreális óhajt.

Μακάρι να έρθει αύριο!	Bárcsak eljönne holnap!
Μακάρι να ξεπεραστούν τα προβλήματα!	Bár legyőznénk a nehézségeket!
Μακάρι να μπορούσα να πάω κι εγώ!	Bár mehetnék én is!
Μακάρι να είχα αρκετά χρήματα!	Bár lenne elég pénzem!
Μακάρι να είχα πάει ωρίτερα!	Bárcsak előbb mentem volna!

– Az *ελπίζω* „remél” és a *πιστεύω* „hisz” igeik után az óhajt kifejező tárgyi mellékmondatot kötőmód vezet be (vö. 3.3.1.).

Ελπίζω φέτος να πάρω την υποτροφία.	Remélem, hogy idén megkapom az ösztöndíjat.
Πιστεύω να γυρίσουμε και του χρόνου.	Azt hiszem, jövőre is visszajövünk.

(4) Cél-t kifejezve (vö. célhatározói mellékmondatok, 3.3.2.)

Έλα να σου πάρω ένα παγωτό. Gyere, hogy vegyek neked egy fagyit!
Πάει να δει τι συμβαίνει. Elmegy megnézni, mi történik.

(5) Elöljárószókkal kombinálva a következő kifejezéseket alkothatjuk:

χωρίς να „anélkül, hogy”

Έφυγε χωρίς να πει λέξη. Egy szó nélkül távozott. (anélkül, hogy szólt volna)
Ήρθε χωρίς να τον πάρουμε είδηση. Megjött anélkül, hogy észrevettük volna.

δίχως να „anélkül, hogy”

Γύρισε στην Ελλάδα δίχως να με ειδοποιήσει. Visszatért Görögországba, anélkül, hogy engem értesített volna.

Μας έδιωξαν δίχως να μας ακούσουν. Elzavartak minket anélkül, hogy meghallgattak volna.

αντί να „ahelyett, hogy”

Διάβασε αντί να παίζεις! Tanulj ahelyett, hogy játszol!
Αντί να περιμένει, έφυγε. Ahelyett, hogy várt volna, elment.

παρά να „(inkább), mint, minthogy, mintsem”

Προτιμώ να τραγουδάω παρά να ακούω μουσική. Jobban szeretek énekelni, mint zenét hallgatni.
Με επιμονή και υπομονή δεν γίνεται παρά να πετύχουμε. Kitartással és türelemmel sikerre vagyunk ítélve.

σαν να „mintha”

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, αρρώστησε. Mintha mindez még nem lenne elég, megbetegedett.
Σαν να μην το ξέρεις! (Úgy teszel), mintha nem tudnád.

(6) A főnevesített kötőmód

Το να καπνίζεις είναι βλαβερό. Káros a dohányzás.
Το να έχεις πολλά παιδιά είναι μεγάλη χαρά. Az, hogy sok gyereke van az embernek, nagy öröm.
Με το να μιλάς συνέχεια, ενοχλείς τους άλλους. Az állandó beszélgetéssel zavarod a többieket.

2.10.9. A megengedő mód (concessivus)

A megengedő mód igealakjait az *ας* partikula, illetve a jelen idejű igealakok kombinációjával képezzük:

Aktív		Passzív	
Folyamatos	Befejezett	Folyamatos	Befejezett
ας γράφω	ας γράψω	ας γράφομαι	ας γραφτώ
ας γράφεις	ας γράψεις	ας γράφεις	ας γραφτείς
ας γράφει	ας γράψει	ας γράφεται	ας γραφτεί
ας γράφουμε	ας γράψουμε	ας γραφόμαστε	ας γραφτούμε
ας γράφετε	ας γράψετε	ας γράφεστε / ας γραφόσαστε	ας γραφτείτε
ας γράφουν	ας γράψουν	ας γράφονται	ας γραφτούν

Ezen igealakok használati köre és jelentése részben ugyan átfedést mutat a kötőmóddal, sok esetben azonban a kötőmódtól eltérő jelentéssel bír. A legfőbb jelentései az alábbiak:

(1) Buzdítás, biztatás

Ας πάμε εκδρομή το Σάββατο! Menjünk szombaton kirándulni!
Ας μην ξεχνάμε ότι πρόκειται για παιδιά. Ne feledjük, hogy gyerekekről van szó.

(2) Megengedés

Ας έρθει και ο Γιώργος! Hadd jöjjön Jorgos is!
Κάν' το κι ας φοβάσαι! Tedd meg, még ha félsz is!
Σε συμπαθώ κι ας μην σε ξέρω. Rokonszenves vagy, noha nem ismerlek.

(3) Óhaj

Ας πάρω την υποτροφία! Bár elnyerném az ösztöndíjat!
Ας είχα κι άλλη μια ζωή! Bárcsak lenne még egy életem!
Ας είχα την υγεία μου κι ας ήμουνα φτωχός!
Bár meglenne az egészségem, még ha szegény lennék is!

2.10.10. A valószínűsítő mód

A valószínűsítő mód jele a θα partikula. Jelen idejű igealakokkal kombinálva jövő időt kifejező, összetett igealakokat kapunk. Múlt idejű igealakokkal kombinálva a feltételességet, illetve a valószínűséget tudjuk kifejezni.

(a) A jövő idő

Aktív		Passzív	
Folyamatos	Befejezett	Folyamatos	Befejezett
θα γράφω	θα γράψω	θα γράφομαι	θα γραφτώ
θα γράφεις	θα γράψεις	θα γράφεσαι	θα γραφτείς
θα γράφει	θα γράψει	θα γράφεται	θα γραφτεί
θα γράφουμε	θα γράψουμε	θα γραφόμαστε	θα γραφτούμε
θα γράφετε	θα γράψετε	θα γράφεστε / θα γραφόσαστε	θα γραφτείτε
θα γράφουν	θα γράψουν	θα γράφονται	θα γραφτούν

Θα σου γράφω κάθε μέρα. Minden nap írni fogok neked.
Θα σου γράψω αύριο. Holnap írok neked.
Θα μαγειρεύω όλο το βράδυ. Egész este főzni fogok.
Θα μαγειρέψω απόψε μουσακά. Ma este muszakát főzök.
Από αύριο δεν θα εργάζομαι τις Κυριακές.
Holnaptól kezdve nem dolgozom a vasárnapokon.
Αυτή την εβδομάδα θα εργαστώ και την Κυριακή.
Ezen a héten vasárnap is dolgozom.

(b) A feltételesség kifejezése

Jövőre vonatkozó, biztosan bekövetkező feltétel (reális feltétel) esetén:

Φόρονдат: jövő idő, mellékmondat: αν + befejezett jelen, pl.:

Αν τον δω, θα του δώσω το βιβλίο.

Ha látom őt, odaadom neki a könyvet.

Jelenre vonatkozó feltétel esetén, melynek bekövetkezése nem biztos, de lehetséges (potenciális feltétel):

Főmondat: θα + folyamatos múlt (παρατατικός), mellékmondat: αν + folyamatos múlt (παρατατικός), pl.:

Αν τον έβλεπα, θα του έδινα το βιβλίο.

Ha látnám őt, odaadnám neki a könyvet.

Múltra vonatkozó feltétel esetén, amely nem következett be (irreális feltétel):

Főmondat: θα + plusquamperfectum (υπερσυντέλικος), mellékmondat: αν + plusquamperfectum (υπερσυντέλικος), pl.:

Αν τον είχα δει, θα του είχα δώσει το βιβλίο.

Ha láttam volna őt, odaadtam volna neki a könyvet.

2.10.11. A felszólító mód

A felszólító módnak csak második személyű alakjai vannak, mind folyamatos, mind befejezett igeszemléletben. Az első és a harmadik személyű felszólítást a kötőmód helyettesíti.

Az aktív folyamatos alakok:

A folyamatos alakok képzése: folyamatos tő + -ε rag egyes számban, -ετε rag többes számban. Pl.:

γράφω → γράφε, γράφετε

A tőhangsúlyos, magánhangzós tönű igéknél a személyrag előtt -γ- többőntvény jelenik meg:

λέω → λέγε, λέγετε

τρώω → τρώγε, τρώγετε

Sok mozgást jelentő ige egyes számban -α, többes számban -ατε raggal képi a folyamatos felszólító alakjait:

τρέχω → τρέχα, τρεχάτε

φεύγω → φεύγα, φευγάτε

έρχομαι → έλα, ελάτε

ανεβαίνω → ανέβα, ανεβείτε

κατεβαίνω → κατέβα, κατεβείτε

Az aktív befejezett alakok:

Az aktív befejezett alakok képzése: aktív befejezett tő + -ε rag egyes számban, -(ε)τε rag többes számban. Pl.:

γράφω → γράψε, γράψτε

παίρνω → πάρε, πάρτε

διαβάζω → διάβασε, διαβάστε

ανοίγω → άνοιξε, άνοιξτε

Ha a befejezett tő nem éri el az egy szótagot, a rag egyes számban -ες, többes számban -έστε vagy -είτε:

βρίσκω (befejezett tő: βρ-) → βρες, βρέστε/βρείτε

πίνω (befejezett tő: πι-) → πιες, πιέστε/πιείτε

μπαίνω (befejezett tő: μπ-) → μπες, μπέστε/μπείτε

βγαίνω (befejezett tő: βγ-) → βγες, βγέστε/βγείτε

λέω (befejezett tő: π-) → πες, πέστε/πείτε

βλέπω (befejezett tő: δ-) → δες, δέστε/δείτε

Néhány ige a felszólító mód rövidített alakját is használja, pl.:

ακούω → άκου (az άκουσε alak mellett)

A passzív befejezett alakok:

A passzív befejezett alakok képzése: egyes számban az aktív befejezett tő + -ου rag, többes számban a passzív befejezett jelen többes szám második személyű alakja használatos. Pl.:

γράφομαι	→	γράψου, γραφτείτε
δένομαι	→	δέσου, δεθείτε
κρατιέμαι	→	κρατήσου, κρατηθείτε
κοιμάμαι	→	κοιμήσου, κοιμηθείτε

A passzív felszólító mód rendhagyó alakjai:

σηκώνομαι	→	σήκω, σηκωθείτε
έρχομαι	→	έλα, ελάτε
γίνομαι	→	γίνε, γίν(ε)τε
κάθομαι	→	κάθισε/κάτσε, καθίστε

Felszólítást több módon is kifejezhetünk a görög nyelvben:

- (1) Kérdő mondat (udvarias kérés): *Μου δίνεις το αλάτι;*
- (2) Jövő idővel (udvarias kérés): *Θα μου δώσεις το αλάτι;*
- (3) Kötőmóddal (felszólítás): *Να μου δώσεις το αλάτι!*
- (4) Felszólító móddal (parancs): *Δώσε μου το αλάτι!*

2.10.12. Néhány problémás ragozású ige**(a) A létige**

A létige kötőhangzó nélküli passzív igeragozást követ. Csak folyamatos alakjai vannak:

Folyamatos jelen	Folyamatos múlt
είμαι	ήμουν(α)
είσαι	ήσουν(α)
είναι	ήταν(ε)
είμαστε	ήμασταν / ήμαστε
είστε / είσαστε	ήσασταν / ήσαστε
είναι	ήταν(ε)

(b) A πάω/πηγαίνω

Ez az igerár tulajdonképpen egy ige, és a folyamatos jelen időt kivéve csak egyik tagjából képezhetünk igealakokat. Csak aktív alakjai vannak:

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt
πάω / πηγαίνω	πάω	πήγαινα	πήγα
πας / πηγαίνεις	πας	πήγαινες	πήγες
πάει / πηγαίνει	πάει	πήγαινε	πήγε
πάμε / πηγαίνουμε	πάμε	πηγαίναμε	πήγαμε
πάτε / πηγαίνετε	πάτε	πηγαίνατε	πήγατε
πάνε / πηγαίνουν	πάνε	πήγαιναν (πηγαίνανε)	πήγαν(ε)

Perfectum	Plusquamperfectum	Felszólító mód	Határozói igenév
έχω πάει	είχα πάει		πηγαίνοντας
έχεις πάει	είχες πάει	πήγαινε	
έχει πάει	είχε πάει		
έχουμε πάει	είχαμε πάει		
έχετε πάει	είχατε πάει	πηγαίνετε	
έχουν πάει	είχαν πάει		

(c) A passzív igenem rendhagyó igéi: έρχομαι, γίνομαι, κάθομαι

Ezeknek az igéknek a folyamatos alakjai passzív, míg befejezett alakjai aktív ragozásúak:

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt
έρχομαι	έρθω	ερχόμουν(α)	ήρθα
έρχεσαι	έρθεις	ερχόσουν(α)	ήρθες
έρχεται	έρθει	ερχόταν(ε)	ήρθε
ερχόμαστε	έρθουμε	ερχόμασταν / ερχόμαστε	ήρθαμε
έρχεστε / ερχόσαστε	έρθετε	ερχόσασταν / ερχόσαστε	ήρθατε
έρχονται	έρθουν	έρχονταν / ερχόντουσαν	ήρθαν(ε)

Perfectum	Plusquamperfectum	Felszólító mód
έχω έρθει	είχα έρθει	
έχεις έρθει	είχες έρθει	έλα
έχει έρθει	είχε έρθει	
έχουμε έρθει	είχαμε έρθει	
έχετε έρθει	είχατε έρθει	ελάτε
έχουν έρθει	είχαν έρθει	

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt
γίνομαι	γίνω	γινόμουν(α)	έγινα
γίνεσαι	γίνεις	γινόσουν(α)	έγινες
γίνεται	γίνει	γινόταν(ε)	έγινε
γινόμαστε	γίνουμε	γινόμασταν / γινόμαστε	γίναμε
γίνεστε / γινόσαστε	γίνετε	γινόσασταν / γινόσαστε	γίνατε
γίνονται	γίνουν	γίνονταν / γινόντουσαν	έγιναν / γίνανε

Perfectum	Plusquamperfectum	Felszólító mód
έχω γίνει	είχα γίνει	
έχεις γίνει	είχες γίνει	γίνε
έχει γίνει	είχε γίνει	
έχουμε γίνει	είχαμε γίνει	
έχετε γίνει	είχατε γίνει	γίν(ε)τε
έχουν γίνει	είχαν γίνει	

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt
κάθομαι	καθίσω / κάτσω	καθόμουν(α)	κάθισα / έκατσα
κάθεσαι	καθίσεις / κάτσεις	καθόσουν(α)	κάθισες / έκατσες
κάθεται	καθίσει / κάτσει	καθόταν(ε)	κάθισε / έκατσε
καθόμαστε	καθίσουμε / κάτσουμε	καθόμασταν / καθόμαστε	καθίσαμε / κάτσαμε
κάθεστε / καθόσαστε	καθίσετε / κάτσετε	καθόσασταν / καθόσαστε	καθίσατε / κάτσατε
κάθονται	καθίσουν / κάτσουν	κάθονταν / καθόντουσαν	κάθισαν / καθίσανε / κάτσανε

Perfectum	Plusquamperfectum	Felszólító mód
έχω καθίσει/κάτσει	είχα καθίσει/κάτσει	
έχεις καθίσει/κάτσει	είχες καθίσει/κάτσει	κάθισε / κάτσε
έχει καθίσει/κάτσει	είχε καθίσει/κάτσει	
έχουμε καθίσει/κάτσει	είχαμε καθίσει/κάτσει	
έχετε καθίσει/κάτσει	είχατε καθίσει/κάτσει	καθίστε / κάτσετε
έχουν καθίσει/κάτσει	είχαν καθίσει/κάτσει	

2.10.13. Az igenevek

a) A határozói igenév

Képzése a tőhangsúlyos igeragozásban: folyamatos tő + -οντας rag. Mindig harmadhangsúlyos. Például:

γράφοντας *írván*
ξέροντας *tudván.*

A magánhangzós tönű igeragozási osztályban a személyragot a -γ- többvítmény előzi meg, pl.:

λέγοντας *mondván*
ακούγοντας *hallván.*

Képzése a raghangsúlyos igeragozásban: folyamatos tő + -ώντας rag. Mindig másodhangsúlyos, pl.:

μιλώντας *beszélvén*
παρακαλώντας *kérvén.*

b) A befejezett melléknévi igenév

A befejezett melléknévi igenevet a -μένος, -μένη, -μένο rag képzi, ragozása az -ος, -η/-α, -ο végű melléknévragozást követi. A ragozási tövet a passzív befejezett tőből kapjuk meg, az alábbiak szerint:

θ + -μένος → -μένος	λύνομαι → λυθώ → λυμένος
	κρίνομαι → κριθώ → κριμένος
	χάνομαι → χαθώ → χαμένος
	πληρώνομαι → πληρωθώ → πληρωμένος
φτ + -μένος → -μμένος	γράφομαι → γραφτώ → γραμμένος
	ράβομαι → ραφτώ → ραμμένος
	κρύβομαι → κρυφτώ → κρυμμένος
ευτ + -μένος → εμένος	παντρεύομαι → παντρευτώ → παντρεμένος
	μαζεύομαι → μαζευτώ → μαζεμένος

Tudós eredetű igék esetében: ευτ + -μένος → -ευμένος

	βραβεύομαι → βραυευτώ → βραβευμένος
	εκπαιδεύομαι → εκπαιδευτώ → εκπαιδευμένος
	κυριεύομαι → κυριευτώ → κυριευμένος

αυτ + -μένος → -αυμένος παύομαι → παυτώ → παυμένος

χτ + -μένος → -γμένος	αλλάζομαι → αλλαχτώ → αλλαγμένος ανοίγομαι → ανοιχτώ → ανοιγμένος διώχνομαι → διωχτώ → διωγμένος κηρύττομαι → κηρυχτώ → κηρυγμένος φτιάχνομαι → φτιαχτώ → φτιαγμένος
αχτ + -μένος → -αγμένος	βαστιέμαι → βασταχτώ → βασταγμένος κοιτιέμαι → κοιταχτώ → κοιταγμένος
ηχτ + -μένος → -ηγμένος	ρουφιέμαι → ρουφηχτώ → ρουφηγμένος τραβιέμαι → τραβηχτώ → τραβηγμένος
στ + -μένος → -σμένος	διαβάζομαι → διαβαστώ → διαβασμένος πιάνομαι → πιαστώ → πιασμένος κλείνομαι → κλειστώ → κλεισμένος σβήνομαι → σβηστώ → σβησμένος
αστ + -μένος → -ασμένος	γελιέμαι → γελαστώ → γελασμένος κρεμιέμαι → κρεμαστώ → κρεμασμένος ξεχνιέμαι → ξεχαστώ → ξεχασμένος
εστ + -μένος → -εσμένος	εκτελούμαι → εκτελεστώ → εκτελεσμένος καλούμαι → καλεστώ → καλεσμένος
εθ + -μένος → -εμένος	φοριέμαι → φορεθώ → φορεμένος

A rendhagyó képzésű befejezett melléknévi igeneveket a könyv végén található táblázat tartalmazza.

3. MONDATTAN

3.1. Az általános alany kifejezése

Az általános alany kifejezésére az alábbi lehetőségek vannak:

(1) Egyes szám második személy:

Είναι ευχάριστο να ζεις σε μια μικρή πόλη.
Kellemes dolog kisvárosban lakni.

(2) A κανείς határozatlan névmás egyes szám harmadik személyel:

Είναι ευχάριστο να ζει κανείς σε μια μικρή πόλη.
Kellemes dolog kisvárosban lakni.

(3) Többes szám első személy:

Αυτό δεν το λέμε έτσι.
Ezt nem így mondják.

(4) Többes szám harmadik személy:

Λένε ότι θα ανεβούν οι τιμές.
Azt beszélnek, hogy emelkedni fognak az árak.

(5) Passzív ragozás, egyes szám harmadik személy:

Λέγεται ότι θα ανεβούν οι τιμές.
Azt beszélnek, hogy emelkedni fognak az árak.

3.2. A tagadás

A tagadás az alábbi módokon történhet:

(1) Grammatikai tagadás

(a) Tagadás tagadószóval:

Az *όχι* tagadószó az alábbi esetekben használatos:

- egész mondatok tagadása esetén (mondatszintű tagadás):
Είσαι από την Ελλάδα; Όχι. Γερμανία? Nem.
- az igén kívüli szófajok tagadása esetén (tagadás a névszói szintagmán belül):

όχι εδώ	nem itt
όχι τώρα	nem most
οι γυναίκες και όχι οι άντρες	a nők, és nem a férfiak

A *μη* tagadószó a névszói szintagmán belül, az alábbi esetekben használatos:

- az igén kívüli szófajok tagadása esetén:

μη επέμβαση	a be nem avatkozás
οι μη καπνίζοντες	a nemdohányzók

A *δεν* tagadószó az igei szintagmán belül, az alábbi esetekben használatos:

- Kijelentő módban álló igeik tagadása esetén:
Σήμερα δεν πάω στο σινεμά. Ma nem megyek moziba.

- A θα partikulával képzett összetett igealakok tagadása esetén (valószínűsítő mód):
 Σήμερα δε θα πάω στο σινεμά. Ma nem fogok moziba menni.
 Δε θα έλεγες ότι είναι τριάντα χρονών. Nem gondolná az ember, hogy harminc éves.

A μη(v) tagadószó az igei szintagmán belül, az alábbi esetekben használatos:

- A να partikulával képzett összetett igealakok tagadása esetén (kötőmód):
 Να μην περιμένουμε άλλο; Ne várjunk tovább?
- Az ας partikulával képzett összetett igealakok tagadása esetén (megengedő mód):
 Ας μην ξεχνάμε ότι... Ne feledjük, hogy...
- A tiltás kifejezésére:
 Μη μιλάς! Ne beszélj!

NB: Az újjörög nyelvben a felszólító módot nem lehet tagadni, vagyis nem illeszhető tagadószó felszólító módban álló igealak elé. A tiltást e helyett a μη(v) tagadószó és a folyamatos vagy befejezett jelen kombinációja fejezi ki:

Κλείσε το παράθυρο!	Csukd be az ablakot! (felszólító mód)
Μην κλείσεις το παράθυρο!	Ne csukd be az ablakot! (tiltás)
Έλα!	Gyere! (felszólító mód)
Μην έρθεις!	Ne gyere! (tiltás)

Az ούτε...ούτε / μήτε...μήτε („sem...sem”) páros tagadósók előfordulhatnak mind a névszói, mind az igei szintagmában:

Δεν γνωρίζω ούτε την Ελένη, ούτε την Άννα.	Nem ismerem sem Elenit, sem Annát.
Δεν ξέρω ούτε να χορεύω ούτε να παίζω κιθάρα.	Nem tudok se táncolni, se gitározni.

(b) Tagadás határozatlan névmással

Ha olyan határozatlan névmás áll a mondatban, amely állító és tagadó értelmű is lehet (*κανείς, κανένας, τίποτε/τίποτα*), tagadás esetén a δε(v) tagadószó kiegészítő használata kötelező:

Ήρθε κανείς;	Jött valaki?
Δεν ήρθε κανείς.	Nem jött senki.
Έφαγες τίποτε;	Ettél valamit?
Δεν έφαγα τίποτε.	Nem ettem semmit.

(2) Tagadás fosztóképzővel (α-, ξε-, απο-, αντι-)

πλ. επιμελής „szorgalmas”	–	αμελής „hanyag”
μαθαίνω „tanulni”	–	ξεμαθαίνω „elfelejteni”
σύνθεση „összetétel”	–	αποσύνθεση „bomlás”
κοινωνικός „társasági, társadalmi”	–	αντικοινωνικός „antiszociális”

3.3. A legfontosabb mellékmondat-típusok

3.3.1. A tárgyi mellékmondat

A tárgyi mellékmondat kötőszava az ότι és a πως: a kettő használata egyenértékű.

Ξέρω ότι είσαι από την Αθήνα.	Tudom, hogy Athénból jössz.
Ξέρω πως είσαι από την Αθήνα.	Tudom, hogy Athénból jössz.

Ha a tárgyi mellékmondatot kérdőszóval bevezetett kérdéssel kezdjük, a kötőszó elmarad, a mellékmondat elején pedig maga a kérdőszó áll:

Δεν ξέρω πότε θα έρθει ο Γιάννης. Nem tudom, (hogy) mikor fog megjönni Jannis.
 Δεν ξέρω πόσα παιδιά έχει. Nem tudom, (hogy) hány gyereke van.

A kérdőszó nélküli függő kérdések bevezetése az *αν* kötőszóval történik:

Δεν ξέρω αν της αρέσει το ποδόσφαιρο. Nem tudom, hogy szereti-e a futballt.

Felszólító mód tárgyi mellékmondattá alakítása esetén (függő beszéd) a mellékmondatot kötőmód vezeti be (vö. 2.10.8.):

Γράψε μου ένα γράμμα! Írjál nekem levelet!
 Του είπα να μου γράψει ένα γράμμα. Azt mondtam neki, hogy írjon nekem levelet.
 Τον παρακάλεσα να μου γράψει ένα γράμμα. Arra kértem, hogy írjon nekem levelet.
 Του ζήτησα να μου γράψει ένα γράμμα. Azt kértem tőle, hogy írjon nekem levelet.

Az *ελπίζω* „remél” és a *πιστεύω* „hisz” igék vonzataként, ha a mellékmondati cselekvés megvalósulása bizonytalan, a mellékmondatot a *να* partikula vezeti be.

Ελπίζω να μην βρέξει αύριο. Remélem, nem esik holnap az eső.
 Πιστεύω να μην βρέξει αύριο. Azt hiszem, nem fog esni holnap az eső.

3.3.2. A célhatározói mellékmondat

A célhatározói mellékmondatot a (*για*) *να*, illetve a *προκειμένου να* kötőszó vezeti be. A *για* használata alternatív, és ebben az esetben nem előljárószó, hanem mellékmondati kötőszó.

Πήγα στην Αθήνα (για) να δω την Ακρόπολη.
 Elmentem Athénba (azért), hogy megnézzem az Akropolist.
 Ποια είναι τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να φέρω προκειμένου να ταξιδέψω;
 Melyek azok a szükséges iratok, amelyeket magammal kell hoznom annak érdekében, hogy elutazhassak?

3.3.3. Az okhatározói mellékmondat

Az okhatározói mellékmondatokat az alábbi kötőszavak vezetik be:

Ha a főmondat a mellékmondat előtt áll: *γιατί* (*azért,*) *mert*

Δεν θα έρθω μαζί σας γιατί είμαι άρρωστος.
 Nem jönök veletek, mert beteg vagyok.

Érzelmi érintettséget kifejező igék (*χαίρομαι, ευχαριστώ, λυπάμαι*) után a *που* kötőszó vezeti be a mellékmondatot:

Χαίρομαι που είσαι εδώ. Örülök, hogy itt vagy.
 Λυπάμαι που άργησα. Sajnálom, hogy elkéstem.
 Ευχαριστώ που ήρθες. Köszönöm, hogy eljöttél.

Az *αφού* és az *επειδή* kötőszavak esetében a mellékmondat állhat a főmondat előtt és után is:

Δεν θα έρθω μαζί σας αφού είμαι άρρωστος.
 Nem jönök veletek, mivel beteg vagyok.
 Αφού είμαι άρρωστος, δεν θα έρθω μαζί σας.
 Mivel beteg vagyok, nem jönök veletek.

Δεν θα έρθω μαζί σας επειδή είμαι άρρωστος.
 Nem jövök veletek, mivel beteg vagyok.
 Επειδή είμαι άρρωστος, δεν θα έρθω μαζί σας.
 Mivel beteg vagyok, nem jövök veletek.

3.3.4. A következményes mellékmondat

A következményes mellékmondatok kötőszava a *που* és az *ώστε*; a kettő között nincs jelentésbeli különbség. A főmondatban rendszerint a *τόσος*, *τόση*, *τόσο* melléknév, vagy a *τόσο* határozószó utal a következményességre.

Μιλάς τόσο σιγά που δεν σε καταλαβαίνω.
 Olyan halkán beszélsz, hogy nem hallak.
 Μιλάς τόσο σιγά ώστε δεν σε καταλαβαίνω.
 Olyan halkán beszélsz, hogy nem hallak.

3.3.5. A megengedő mellékmondat

A megengedő mellékmondat jelentéstartalma ellentétben áll a főmondati cselekvéssel, de azt nem akadályozza meg, az annak ellenére is megtörténik. A mellékmondati kötőszavak a következők: *μολονότι*, *μόλο που* (*μ' όλο που*) *παρόλο που* (*παρ' όλο που*), *ενώ*, *αν και*, *κι ας*.

Μολονότι έβρεχε, πήγαμε εκδρομή.
 Annak ellenére, hogy esett, elmentünk kirándulni.
 Ο πατέρας μου δεν με αγαπούσε μόλο που ήμουν το μοναδικό του παιδί.
 Az apám nem szeretett, pedig én voltam az egyetlen gyermeke.
 Παρόλο που δεν είχε φάει, δεν πεινούσε.
 Habár nem evett, nem volt éhes.
 Αν και είμαι κουρασμένος, πρέπει να διαβάσω.
 Noha fáradt vagyok, tanulnom kell.
 Μου λείπεις κι ας μην το παραδέχομαι.
 Hiányzol, még ha nem is ismerem be.

3.3.6. Az időhatározói mellékmondat

Az időhatározói mellékmondat kifejezhet egyidejűséget, előidejűséget, és utóidejűséget. A főmondat és a mellékmondat egymáshoz való időbeli viszonyát az igeidő-használat fejezi ki. A mellékmondati kötőszavak az alábbiak:

όταν	amikor
όσο	mialatt; amíg
ενώ	miközben
καθώς	miközben; amint
σαν	amikor
αφού	miután
αφότου	amióta; azóta, hogy
όποτε	amikor csak; valahányszor
άμα	mihelyt; amikor
μόλις	alighogy; mihelyt
πριν	mielőtt
προτού	mielőtt
ώσπου να	addig, amíg; amíg csak

Egyidejűség

(a) Párhuzamosan futó, azonos időtartamú cselekvések

Ενώ ο Γιάννης κοιμόταν, η Μαρία έβλεπε τηλεόραση.

Mialatt Jannis aludt, Maria tévét nézett.

Όταν λείπει η γάτα, χορεύουν τα ποντίκια.

Amikor nincs macska, táncolnak az egerek.

Όσο μέναμε στη Αθήνα, βγαίναμε κάθε βράδυ έξω.

Amíg Athénban laktunk, minden este elmentünk szórakozni.

(b) A hosszabban tartó cselekvést megszakítja egy rövid, puntuális cselekvés

Όταν μαγειρεύα, χτύπησε το τηλέφωνο.

Amikor (=mialatt) főztem, megszólalt a telefon.

Όταν διάβαζα, έφτασε ο πατέρας μου.

Amikor (=mialatt) tanultam, megérkezett az apám.

(c) Két rövid ideig tartó, puntuális cselekvés egyidejűsége

Όταν έφτασε ο πατέρας μου, έφυγε η αδελφή μου.

Amikor az apám megérkezett, a nővérem elindult.

Όταν φτάσει, θα χτυπήσει το κουδούνι.

Amikor (majd) megérkezik, csengetni fog.

Előidejűség

Előidejűség esetén a főmondati cselekvés időben megelőzi a mellékmondati cselekvést. A *πριν* és a *προτού* mellékmondati kötőszavak után csak befejezett jelen használható, még akkor is, ha a mellékmondati cselekvés a múltban történik:

Πριν φύγει, έσβησε τα φώτα.

Mielőtt elindult, eloltotta a villanyt.

Πριν φύγεις, σβήσε τα φώτα!

Mielőtt elindulsz, oltsd el a villanyt!

Πριν φύγει, σβήνει τα φώτα.

Mielőtt elindul, eloltja a villanyt.

Utóidejűség

Utóidejűség esetén a mellékmondati cselekvés időben megelőzi a főmondati cselekvést. A mellékmondati állítmány befejezett jelenben áll.

Όταν βρέξει, θα ανοίξω την ομπρέλα μου.

Ha esni fog, kinyitom az ernyőmet.

Μόλις έρθει, θα σου πει τα νέα του.

Mihelyt megérkezik, elmondja neked a híreit.

Αμα έρθει, θα το δει.

Ahogy megérkezik, meg fogja látni.

A **vonatkozói mellékmondat** szerkesztését ld. a 2.8.2. fejezetben, a **feltételes mellékmondatok** szerkesztését ld. a 2.10.10. fejezetben.

3.4. Szórend a névmással kifejezett tárgy és részeshatározó esetén

1) Nem felszólító módú ragozott igealak esetén (kijelentő mód, kötőmód, valószínűsítő mód, megengedő mód)

(a) A tárgy helyettesítése névmással

Ha a mondat tárgyát névmással helyettesítjük, a névmás az igei állítmány elé kerül:

H Ελένη δίνει **ένα βιβλίο** στη μητέρα της. → H Ελένη **το** δίνει στη μητέρα της.

Eleni ad az édesanyjának egy könyvet → Eleni az édesanyjának adja azt.

Tagadószó vagy összetett igealakot képző partikula jelenléte esetén sem mozdul el a névmás az ige előtt:

H Ελένη δεν **το** δίνει στη μητέρα της.

Eleni nem adja azt az édesanyjának.

H Ελένη θα **το** δώσει στη μητέρα της.

Eleni az édesanyjának fogja azt adni.

H Ελένη δε θα **το** δώσει στη μητέρα της.

Eleni nem fogja azt az édesanyjának adni.

(b) A részeshatározó helyettesítése névmással

Ha a részeshatározót névmással helyettesítjük, a névmás az igei állítmány elé kerül:

H Ελένη δίνει ένα βιβλίο **στη μητέρα της** → H Ελένη **της** δίνει ένα βιβλίο.

Eleni ad az édesanyjának egy könyvet → Eleni ad egy könyvet neki.

Tagadószó vagy összetett igealakot képző partikula jelenléte esetén sem mozdul el a névmás az ige előtt:

H Ελένη δεν **της** δίνει κανένα βιβλίο.

Eleni nem ad neki könyvet.

H Ελένη θα **της** δώσει ένα βιβλίο.

Eleni adni fog neki egy könyvet.

H Ελένη δε θα **της** δώσει κανένα βιβλίο.

Eleni nem fog neki könyvet adni.

(c) Tárgy és részeshatározó helyettesítése névmással

Ha a mondaton belül a tárgyat és a részeshatározót is névmással helyettesítjük, mindkét névmás szorosan az ige elé kerül, a kötelező szórend szerint elől a részeshatározó áll, azt követően a tárgy.

H Ελένη δίνει ένα βιβλίο **στη μητέρα της** → H Ελένη **της το** δίνει.

Eleni ad az édesanyjának egy könyvet → Eleni neki adja azt.

Tagadószó vagy összetett igealakot képző partikula jelenléte esetén:

H Ελένη δεν **της το** δίνει.

Eleni nem adja neki azt.

H Ελένη θα **της το** δώσει.

Eleni neki fogja adni azt.

H Ελένη δε θα **της το** δώσει.

Eleni nem fogja neki adni azt.

2) Felszólító mód vagy határozói igenév esetén

(a) Hangsúlyozási szabályok

Ha a tárgyat és/vagy a részeshatározót helyettesítő névmások az ige/igenév után állnak, egy hangtani egységet alkotnak azzal, és a három szótagos szabály ebben az esetben a szóhatárokon túlterjedhet. Ha a névmásokat is magába foglaló hangtani egység eredeti hangsúlyával negyed- vagy ötödhangsúlyos lenne, az eredeti hangsúly pozíciójától két szótaggal a hangtani egység vége felé megjelenik egy mellékhangsúly:

δίνοντας

harmadhangsúlyos szó

δίνοντας το

mellékhangsúly nélkül negyedhangsúlyosnak számítana

δίνοντάς το

mellékhangsúllyal elkerültük a negyedhangsúlyosságot

δώσε μου το

mellékhangsúly nélkül negyedhangsúlyosnak számítana

δώσε μού το

mellékhangsúllyal elkerültük a negyedhangsúlyosságot

δίνοντας μου το

mellékhangsúly nélkül ötödhangsúlyosnak számítana

δίνοντάς μου το

mellékhangsúllyal elkerültük az ötödhangsúlyosságot

(b) A tárgy helyettesítése névmással

Ha a mondat tárgyát névmással helyettesítjük, a névmás az ige, ill. az igenév után kerül:

Δώσε στη μητέρα σου ένα βιβλίο!	→	Δώσ' το στη μητέρα σου!
Adjál az édesanyádnak egy könyvet!	→	Add az édesanyádnak azt!
Δίνοντας ένα βιβλίο στη μητέρα μου	→	Δίνοντάς το στη μητέρα μου
Az édesanyámnak egy könyvet adván	→	Az édesanyámnak azt adván

(c) A részeshatározó helyettesítése névmással

Ha a részeshatározót névmással helyettesítjük, a névmás az ige, ill. az igenév után kerül:

Δώσε στη μητέρα σου ένα βιβλίο!	→	Δώσ' της ένα βιβλίο!
Adjál az édesanyádnak egy könyvet!	→	Adjál neki egy könyvet!
Δίνοντας ένα βιβλίο στη μητέρα μου	→	Δίνοντάς της ένα βιβλίο
Az édesanyámnak egy könyvet adván	→	Egy könyvet adván neki

(d) Tárgy és részeshatározó helyettesítése névmással

Ha a tárgyat és a részeshatározót is névmással helyettesítjük, mindkét névmás szorosan az ige után kerül, a kötelező szórend szerint elől a részeshatározó áll, azt követően a tárgy.

Δώσε στη μητέρα σου ένα βιβλίο!	→	Δώσε τής το !
Adjál az édesanyádnak egy könyvet!	→	Add neki azt!
Δίνοντας ένα βιβλίο στη μητέρα μου	→	Δίνοντάς της το
Az édesanyámnak egy könyvet adván	→	Neki adván azt

3.5. Az esethasználat

Az újjörög nyelvben az alábbi esetek használatosak:

(1) Alanyeset (Nominativus):

Az alanyeset a mondat alanyát jelöli.

<i>Ο Γιάννης διαβάζει ένα βιβλίο.</i>	<i>Jannis egy könyvet olvas.</i>
---------------------------------------	----------------------------------

(2) Tárgyeset (Accusativus):**(a) A mondat tárgyát jelöli:**

<i>Ο Γιάννης διαβάζει ένα βιβλίο.</i>	<i>Jannis egy könyvet olvas.</i>
<i>Βλέπω τρεις γάτες.</i>	<i>Három macskát látok</i>

(b) Elöljárószók vonzataként fordul elő

<i>Είμαι από την Ουγγαρία.</i>	<i>Magyarországról jövök.</i>
<i>Μένω στη Βουδαπέστη.</i>	<i>Budapesten lakom.</i>
<i>Τι ξέρεις για τον Κώστα;</i>	<i>Mit tudsz Kostáról?</i>

(c) Időhatározót fejez ki (accusativus temporis)

Az időhatározót a görög nyelvben a pusztá tárgyeset fejezi ki:

η Δευτέρα	hétfő	→	τη Δευτέρα	hétfőn
η Τρίτη	kedd	→	την Τρίτη	kedden
η περασμένη εβδομάδα	a múlt hét	→	την περασμένη εβδομάδα	múlt héten
η άνοιξη	tavas	→	την άνοιξη	tavasszal
ο χειμώνας	tél	→	τον χειμώνα	télen
ο Μάρτιος	március	→	τον Μάρτιο	márciusban
ο Δεκέμβριος	december	→	τον Δεκέμβριο	decemberben
το μεσημέρι	dél	→	το μεσημέρι	délben

Kivételt képez ez alól a szabály alól az alábbi két eset, amikor a σε előljárószót használjuk tárgyessettel:

– Időpont megadása pontos idővel

στη μία (η ώρα)	egy órakor
στις δύο (η ώρα)	két órakor
στις τρεις (η ώρα)	három órakor
στις τέσσερις και τέταρτο	negyed ötkor
στις πεντέμισι	fél hatkor
στις έξι παρά τέταρτο	háromnegyed hatkor

A számnév mindig nőnemben áll, mert a nőnemű η ώρα főnévvel egyeztetjük.

– Keltezés, kivéve a hónap elsejét, amelyet sorszámnév és puszta tárgyeset fejez ki. Másodikától kezdve tőszámnév és σε előljárószó használatos.

την πρώτη Ιανουαρίου	január elsején (sorszámnév és puszta tárgyeset)
στις δύο Ιανουαρίου	január másodikán (tőszámnév és σε előljárószó)
στις τρεις Ιανουαρίου	január harmadikán (tőszámnév és σε előljárószó)
στις τέσσερις Ιανουαρίου	január negyedikén (tőszámnév és σε előljárószó)
στις πέντε Ιανουαρίου	január ötödikén (tőszámnév és σε előljárószó)
στις είκοσι τέσσερις Ιανουαρίου	január huszonnegyedikén (tőszámnév és σε előljárószó)
στις τριάντα Ιανουαρίου	január harmincadikán (tőszámnév és σε előljárószó)

A számnév mindig nőnemben áll, mert a nőnemű η μέρα főnévvel egyeztetjük.

(d) Helyhatározót fejez ki

A helyhatározót legtöbbször prepozíciós kifejezésekkel jelöljük, néhány esetben azonban előfordulhat puszta tárgyeset is:

Πηγαίνει σχολείο.	Iskolába megy.
Μένει σπίτι.	Otthon marad.
Λείπει ταξίδι.	Elutazott.
Πάει περίπατο.	Sétálni megy.
Τον κρατάει αγκαλιά.	A karjaiban tartja őt.

(e) Igevonatként

– Tárgyas igék esetén, pl.

γνωρίζω + tárgyeset: ismer valakit/valamit

Τον γνωρίζω από παιδί.	Gyerekkora óta ismerem őt.
------------------------	----------------------------

αγοράζω + tárgyeset: vesz/vásárol valamit

Αγόρασα δύο βιβλία.	Vettem két könyvet.
---------------------	---------------------

χτίζω + tárgyeset: épít valamit

Οι εργάτες χτίζουν ένα σπίτι.	A munkások házat építenek.
-------------------------------	----------------------------

– Prepozíciós szerkezet helyett puszta tárgyesettel állnak az alábbi igék:

βοηθώ + tárgyeset: valakinek segít

Τον βοηθάμε όλοι μας.	Mindannyian segítünk neki.
Βοήθησέ με!	Segíts (nekem)!
Γιατί δεν μας βοηθάς;	Miért nem segítesz nekünk?

φοβάμαι + tárgyeset: fél valakitől/valamitől

Με φοβάσαι;

Félsz tőlem?

Φοβάμαι τους σκύλους.

Félek a kutyáktól.

Ποιον φοβάσαι;

Kitől félsz?

λυπάμαι + tárgyeset: sajnál valakit

Λυπάμαι τον Πέτρο.

Sajnálom Petrost.

Τους λυπόμαστε πολύ.

Nagyon sajnáljuk őket.

NB: „sajnál valamit” jelentésben a για előjárószo használatos:

Λυπάμαι για το περιστατικό.

Sajnálom a történeteket.

Λυπάμαι για ό,τι έγινε.

Sajnálom a történeteket.

θυμάμαι + tárgyeset: emlékszik valakire/valamire

Με θυμάσαι ακόμα;

Emlékszel még rám?

Θυμάμαι τα σχολικά μου χρόνια.

Emlékszem az iskolás éveimre.

εμπιστεύομαι + tárgyeset: megbízom valakiben

Σε εμπιστεύομαι απολύτως.

Teljesen bízom benned.

χρειάζομαι + tárgyeset: szüksége van valamire

Χρειαζόμαστε μεγαλύτερο σπίτι.

Nagyobb házra van szükségünk.

Δεν σε χρειάζομαι πια.

Már nincs rád szükségem.

κερνάω + kettős tárgyeset: meghív valakit valamire

Τον κέρασα έναν καφέ.

Meghívtam egy kávéra.

Να σε κεράσω μια μπίρα;

Meghívhatlak egy sörrre?

ερωτεύομαι + tárgyeset: beleszeret valakibe

Η Μαρία ερωτεύτηκε τον Γιάννη.

Maria beleszeretett Jannisba.

Σε ερωτεύτηκα με την πρώτη ματιά.

Első látásra beléd szerettem.

(3) Birtokos eset (Genitivus)

(a) A birtokost jelöli a birtokos szerkezetben:

το σπίτι του πατέρα μου

apám háza

το βιβλίο του Γιάννη

Jannis könyve

η ζωή των μεγάλων συγγραφέων

a nagy írók élete

(b) Részeshatározót fejez ki:

Δίνω ένα βιβλίο του Γιάννη.

Adok egy könyvet Jannisnak.

Της αγοράζει ακριβά δώρα.

Drága ajándékokat vesz neki.

NB: A részeshatározót kifejezhetik σε, ill. για előjárószókkal alkotott szerkezetek is:

Αγοράζω λουλούδια για τη μητέρα μου.

Virágot veszek édesanyámnak (=részére).

Δίνω τα λουλούδια στη μητέρα μου.

Odaadom a virágot édesanyámnak (=számára).

Szintén birtokos esettel fejezzük ki azt, ha valakit megfosztanak valamitől (vagyis a részeshatározó ellentétes jelentését):

Του πήρε όλα τα χρήματα.

Elvette minden pénzét.

Της έκλεψαν το πορτοφόλι.

Ellopták a pénztárcáját.

(c) Tudós eredetű előjárósók vonzataként fordul elő:

Ακυρώθηκε η εκδήλωση λόγω κακοκαιρίας. A rossz idő miatt lemondták a rendezvényt.

Αναφέρθηκε μεταξύ άλλων και στην Ουγγαρία. Többek között Magyarországról is ejtett szót.

(d) Névutók vonzataként fordul elő:

παραδείγματος χάριν	például (példának okáért)
λόγου χάριν	például
τιμής ένεκεν	tisztelet okán (tiszteletpéldányok jelölése)

(e) Tulajdonságot, milyenséget fejez ki (genitivus qualitatis):

παπούτσια καλής ποιότητας	jó minőségű cipő
σοκολάτα γάλακτος	tejcsokoládé
ξενοδοχείο πολυτελείας	luxusszálloda
προϊόντα εισαγωγής	import termékek
πατάτες φούρνου	(sütőben) sült burgonya
ένας κύριος της παλιάς σχολής	egy régivágású úr
Πόσων χρονών είσαι;	Hány éves vagy?
Είμαι είκοσι τριών χρονών.	Huszonhárom éves vagyok.
ένα μωρό τεσσάρων μηνών	négy hónapos csecsemő

(f) Személyes érintettség kifejezésére (genitivus ethicus). Magyar megfelelője a második példamondatban szereplő „nekem”.

Τι μου γίνεσαι;	Hogy vagy [kedvesem]?
Μη μου αρχίσεις τις εξυπνάδες!	Nehogy elkezdđ nekem az okoskodást!

(4) Megszólító eset (Vocativus)

Megszólítást fejez ki:

Καλημέρα, κύριε Γιώργο!	Jó napot, Jorgos úr!
Γιάννη, έλα εδώ!	Gyere ide, Jannis!

(5) A részes eset (dativus) maradványa

A részes eset a kora középkor óta nem része a beszélt nyelvnek, szerepét nagyobb részben a birtokos eset, kisebb részben a prepozíciós szerkezetek vették át. A tudós nyelv azonban megőrzött néhány kifejezést, amelyek részét képezik a mai újjörög köznyelvnek:

βάσει + birtokos eset	valami alapján
δόξα τω Θεώ	hála Istennek
ελλείψει + birtokos eset	valami híján
εν ψυχρώ	hidegvérrel
εν λόγω	szóban forgó
εν μέρει	részben
εν πάση περιπτώσει	mindenesetre
εν τούτοις/εντούτοις	mindezek ellenére
εν τάξει/εντάξει	rendben
εν τω μεταξύ	eközben
κράτος εν κράτει	állam az államban
ονόματι	név szerint
πάση θυσία	mindenáron
πράγματι	tényleg, valóban
τοίς εκατό	százalék
τοίς μετρητοίς	készpénzzel, készpénzben

MELLÉKLET

Igeragozási táblázatok

Aktívum

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
αγαπώ	αγαπήσω	αγαπούσα	αγάπησα	αγάπησε, αγαπήστε
αγγίζω	αγγίξω	άγγιζα	άγγιξα	άγγιξε, αγγίξτε
αδικώ	αδικήσω	αδικούσα	αδίκησα	αδίκησε, αδικήστε
ακολουθώ	ακολουθήσω	ακολουθούσα	ακολούθησα	ακολούθησε, ακολουθήστε
αλλάζω	αλλάξω	άλλαζα	άλλαξα	άλλαξε, αλλάξτε
ανάβω	ανάψω	άναβα	άναψα	άναψε, ανάψτε
ανακατεύω	ανακατέψω	ανακάτευα	ανακάτεψα	ανακάτεψε, ανακατέψτε
αναπτύσσω	αναπτύξω	ανέπτυσσα	ανέπτυξα	ανάπτυξε, αναπτύξτε
ανασαινώ	ανασάνω	ανάσαινα	ανάσανα	ανάσανε, ανασάνετε
αναστενάζω	αναστενάξω	αναστέναζα	αναστέναξα	αναστέναξε, αναστενάξτε
ανεβάζω	ανεβάσω	ανέβαζα	ανέβασα	ανέβασε, ανεβάστε
ανεβαίνω	ανεβώ/ανέβω	ανέβαινα	ανέβηκα	ανέβα, ανεβείτε
ανησυχώ	ανησυχήσω	ανησυχούσα	ανησύχησα	ανησύχησε, ανησυχήστε
ανοίγω	ανοίξω	άνοιγα	άνοιξα	άνοιξε, ανοίξτε
αντέχω	αντέξω	άντεχα	άντεξα	άντεξε, αντέξτε
αξίζω	—	άξιζα	—	—
απαιτώ	απαιτήσω	απαιτούσα	απαίτησα	απαίτησε, απαιτήστε
απαντώ	απαντήσω	απαντούσα	απάντησα	απάντησε, απαντήστε
απειλώ	απειλήσω	απειλούσα	απείλησα	απείλησε, απειλήστε
απέχω	—	απείχα	—	—
απορώ	απορήσω	απορούσα	απόρησα	απόρησε, απορήστε
αποφασίζω	αποφασίσω	αποφάσιζα	αποφάσισα	αποφάσισε, αποφασίστε
αργώ	αργήσω	αργούσα	άργησα	άργησε, αργήστε
αρρωσταίνω	αρρωστήσω	αρρώσταινα	αρρώστησα	αρρώστησε, αρρωστήστε
αφαιρώ	αφαιρέσω	αφαιρούσα	αφαίρεσα	αφαίρεσε, αφαιρέστε
αφήνω	αφήσω	άφηνα	άφησα	άφησε/άσε, αφήστε/άστε
βάζω	βάλω	έβαζα	έβαλα	βάλε, βάλτε

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
βαστώ	βαστήξω	βαστούσα	βάστηξα	βάστηξε, βαστήξτε
βάφω	βάνω	έβαφα	έβανα	βάνε, βάντε
βγάζω	βγάλω	έβγαζα	έβγαλα	βγάλε, βγάλτε
βγαίνω	βγω	έβγαινα	βγήκα	βγες, βγέστε/ βγείτε
βήχω	βήξω	έβηχα	έβηξα	βήξε, βήξτε
βλέπω	δω	έβλεπα	είδα	δες, δέστε/δείτε
βοηθώ	βοηθήσω	βοηθούσα	βοήθησα	βοήθησε, βοηθήστε
βρέχω	βρέξω	έβρεχα	έβρεξα	βρέξε, βρέξτε
βρίσκω	βρω	έβρισκα	βρήκα	βρες, βρέστε/ βρείτε
γδύνω	γδύσω	έγδυνα	έγδυσα	γδύσε, γδύστε
γελώ	γελάσω	γελούσα	γέλασα	γέλασε, γελάστε
γεννώ	γεννήσω	γεννούσα	γέννησα	γέννησε, γεννήστε
γερνώ	γεράσω	γερνούσα	γέρασα	γέρασε, γεράστε
γράφω	γράψω	έγραφα	έγραψα	γράψε, γράψτε
δείχνω	δείξω	έδειχνα	έδειξα	δείξε, δείξτε
δένω	δέσω	έδενα	έδεσα	δέσε, δέστε
δέρνω	δείρω	έδερνα	έδειρα	δείτε, δείρτε
διαβάζω	διαβάσω	διάβαζα	διάβασα	διάβασε, διαβάστε
διακόπτω	διακόψω	διέκοπτα	διέκοψα	διάκοψε, διακόψτε
διαλέγω	διαλέξω	διάλεγα	διάλεξα	διάλεξε, διαλέξτε
διαρκώ	διαρκέσω	διαρκούσα	διήρκεσα	διάρκεσε, διαρκέστε
διατηρώ	διατηρήσω	διατηρούσα	διατήρησα	διατήρησε, διατηρήστε
διαφωνώ	διαφωνήσω	διαφωνούσα	διαφώνησα	διαφώνησε, διαφωνήστε
διδάσκω	διδάξω	δίδασκα	δίδαξα	δίδαξε, διδάξτε
δίνω	δώσω	έδινα	έδωσα	δώσε, δώστε
διψώ	διψάσω	διψούσα	δίψασα	δίψασε, διψάστε
διώχνω	διώξω	έδιωχνα	έδιωξα	διώξε, διώξτε
δουλεύω	δουλέψω	δούλευα	δούλεψα	δούλεψε, δουλέψτε
εγκαταλείπω	εγκαταλείψω	εγκατέλειπα	εγκατέλειπα	εγκατάλειψε, εγκαταλείψτε
ειδοποιώ	ειδοποιήσω	ειδοποιούσα	ειδοποίησα	ειδοποίησε, ειδοποιήστε
ελπίζω	ελπίσω	έλπιστα	έλπιστα/ήλπιστα	έλπισε, ελπίστε
ενοχλώ	ενοχλήσω	ενοχλούσα	ενόχλησα	ενόχλησε, ενοχλήστε

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
εξακολουθώ	εξακολουθήσω	εξακολουθούσα	εξακολούθησα	εξακολούθησε, εξακολουθήστε
εξετάζω	εξετάσω	εξετάζα	εξέτασα	εξετάσε, εξετάστε
εξηγώ	εξηγήσω	εξηγούσα	εξήγησα	εξήγησε, εξηγήστε
εξυπηρετώ	εξυπηρετήσω	εξυπηρετούσα	εξυπηρέτησα	εξυπηρετήσε, εξυπηρετήστε
επιθυμώ	επιθυμήσω	επιθυμούσα	επιθύμησα	επιθύμησε, επιθυμήστε
επιτρέπω	επιτρέψω	επέτρεπα	επέτρεψα	επίτρεψε, επιτρέψτε
ευχαριστώ	ευχαριστήσω	ευχαριστούσα	ευχαρίστησα	ευχαρίστησε, ευχαριστήστε
έχω	—	είχα	—	—
ζεσταίνω	ζεστάνω	ζέσταινα	ζέστανα	ζέστανε, ζεστάντε
ζητώ	ζητήσω	ζητούσα	ζήτησα	ζήτησε, ζητήστε
ζω	ζήσω	ζούσα	έζησα	ζήσε, ζήστε
ζωγραφίζω	ζωγραφίσω	ζωγράφιζα	ζωγράφισα	ζωγράφισε, ζωγραφίστε
θέλω	θελήσω	ήθελα	θέλησα	—
θεωρώ	θεωρήσω	θεωρούσα	θεώρησα	θεώρησε, θεωρήστε
καίω	κάψω	έκαιγα	έκαψα	κάψε, κάψτε
καλύπτω	καλύψω	κάλυπτα	κάλυψα	κάλυψε, καλύψτε
καλώ	καλέσω	καλούσα	κάλεσα	κάλεσε, καλέστε
κάνω	κάνω	έκανα	έκανα	κάντε, κάντε
καπνίζω	καπνίσω	κάπνιζα	κάπνισα	κάπνισε, καπνίστε
καταλαβαίνω	καταλάβω	καταλάβαινα	κατάλαβα	κατάλαβε, καταλάβετε
καταστρέφω	καταστρέψω	κατέστρεφα	κατέστρεψα	κατάστρεψε, καταστρέψτε
καταφέρνω	καταφέρω	κατάφερνα	κατάφερα	κατάφερε, καταφέрте
κατεβάζω	κατεβάσω	κατέβαζα	κατέβασα	κατέβασε, κατεβάστε
κατοικώ	κατοικήσω	κατοικούσα	κατοίκησα	κατοίκησε, κατοικήστε
κερδίζω	κερδίσω	κέρδιζα	κέρδισα	κέρδισε, κερδίστε
κερνώ	κεράσω	κερνούσα	κέρασα	κέρασε, κεράστε
κινδυνεύω	κινδυνέψω	κινδύνευα	κινδύνεψα	κινδύνεψε, κινδυνέψτε
κλαίω	κλάψω	έκλαιγα	έκλαψα	κλάψε, κλάψτε
κλέβω	κλέψω	έκλεβα	έκλεψα	κλέψε, κλέψτε
κλείνω	κλείσω	έκλεινα	έκλεισα	κλείσε, κλείστε
κλίνω	κλίνω	έκλινα	έκλινα	κλίνε, κλίντε

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
κόβω	κόψω	έκοβα	έκοψα	κόψε, κόψτε
κοιτάζω	κοιτάξω	κοίταζα	κοίταξα	κοίταξε, κοιτάξτε
κολλώ	κολλήσω	κολλούσα	κόλλησα	κόλλησε, κολλήστε
κολυμπώ	κολυμπήσω	κολυμπούσα	κολύμπησα	κολύμπησε, κολυμπήστε
κοστίζω	κοστίσω	κόστιζα	κόστισα	κόστισε, κοστίστε
κουνώ	κουνήσω	κουνούσα	κούνησα	κούνησε, κουνήστε
κρατώ	κρατήσω	κρατούσα	κράτησα	κράτησε, κρατήστε
κρεμώ	κρεμάσω	κρεμούσα	κρέμασα	κρέμασε, κρεμάστε
κρίνω	κρίνω	έκρινα	έκρινα	κρίνε, κρίντε
κρύβω	κρύψω	έκρυβα	έκρυψα	κρύψε, κρύψτε
κυκλοφορώ	κυκλοφορήσω	κυκλοφορούσα	κυκλοφόρησα	κυκλοφόρησε, κυκλοφορήστε
λατρεύω	λατρέψω	λάτρευα	λάτρευα	λάτρευε, λατρέψτε
λείπω	λείψω	έλειπα	έλειψα	λείψε, λείψτε
λειτουργώ	λειτουργήσω	λειτουργούσα	λειτούργησα	λειτούργησε, λειτουργήστε
λέω	πω	έλεγα	είπα	πες, πείτε/πείτε
λύνω	λύσω	έλυνα	έλυσα	λύσε, λύστε
μαζεύω	μαζέψω	μάζευα	μάζευα	μάζεψε, μαζέψτε
μαθαίνω	μάθω	μάθαινα	έμαθα	μάθε, μάθετε
μακραίνω	μακρύνω	μάκραινα	μάκρυνα	μάκρυνε, μακρύνετε
μαραίνω	μαράνω	μάραινα	μάρανα	μάρανε, μαράνετε
μεθώ	μεθύσω	μεθούσα	μέθυσα	μέθυσε, μεθύστε
μελετώ	μελετήσω	μελετούσα	μελέτησα	μελέτησε, μελετήστε
μένω	μείνω	έμενα	έμεινα	μείνε, μείν(ε)τε
μετρώ	μετρήσω	μετρούσα	μέτρησα	μέτρησε, μετρήστε
μικραίνω	μικρύνω	μίκραινα	μίκρυνα	μίκρυνε, μικρύνετε
μιλώ	μιλήσω	μιλούσα	μίλησα	μίλησε, μιλήστε
μισώ	μισήσω	μισούσα	μίσησα	μίσησε, μισήστε
μοιάζω	μοιάσω	έμοιαζα	έμοιασα	μοιάστε, μοιάστε
μπαίνω	μπω	έμπαινα	μπήκα	μπες, μπέστε/ μπείτε
μπλέκω	μπλέξω	έμπλεκα	έμπλεξα	μπλέξε, μπλέξτε
μπορώ	μπορέσω	μπορούσα	μπόρεσα	μπόρεσε, μπορέστε
νικώ	νικήσω	νικούσα	νίκησα	νίκησε, νικήστε

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
νιώθω	νιώσω	ένιωθα	ένιωσα	νιώσε, νιώστε
νοικιάζω	νοικιάσω	νοίκιαζα	νοίκιασα	νοίκιασε, νοικιάστε
νομίζω	νομίσω	νόμιζα	νόμισα	νόμισε, νομίστε
ντύνω	ντύσω	έντυνα	έντυσα	ντύστε, ντύστε
νυστάζω	νυστάξω	νύσταζα	νύσταξα	νύσταξε, νυστάξτε
ξεκινώ	ξεκινήσω	ξεκινούσα	ξεκίνησα	ξεκίνησε, ξεκινήστε
ξεναγώ	ξεναγήσω	ξεναγούσα	ξενάγησα	ξενάγησε, ξεναγήστε
ξενυχτώ	ξενυχτήσω	ξενυχτούσα	ξενύχτησα	ξενύχτησε, ξενυχτήστε
ξεπερνώ	ξεπεράσω	ξεπερνούσα	ξεπέρασα	ξεπέρασε, ξεπεράστε
ξέρω	—	ήξερα	—	—
ξεσπώ	ξεσπάσω	ξεσπούσα	ξέσπασα	ξέσπασε, ξεσπάστε
ξεχνώ	ξεχάσω	ξεχνούσα	ξέχασα	ξέχασε, ξεχάστε
ξοδεύω	ξοδέψω	ξόδευα	ξόδεψα	ξόδεψε, ξοδέψτε
ξυπνώ	ξυπνήσω	ξυπνούσα	ξύπνησα	ξύπνησε, ξυπνήστε
οδηγώ	οδηγήσω	οδηγούσα	οδήγησα	οδήγησε, οδηγήστε
ονομάζω	ονομάσω	ονόμαζα	ονόμασα	ονόμασε, ονομάστε
οφείλω	—	όφειλα	—	—
παθαίνω	πάθω	πάθαινα	έπαθα	πάθε, πάθετε
παίζω	παίξω	έπαιζα	έπαιξα	παίξε, παίξτε
παίρνω	πάρω	έπαιρνα	πήρα	πάρε, πάρτε
παντρεύω	παντρέψω	πάντρευα	πάντρεψα	πάντρεψε, παντρέψτε
παρακαλώ	παρακαλέσω	παρακαλούσα	παρακάλεσα	παρακάλεσε, παρακαλέστε
παρηγορώ	παρηγορήσω	παρηγορούσα	παρηγόρησα	παρηγόρησε, παρηγορήστε
πατώ	πατήσω	πατούσα	πάτησα	πάτησε, πατήστε
παύω	πάψω	έπαυα	έπαψα	πάψε, πάψτε
παχαίνω	παχύνω	πάχαινα	πάχυνα	πάχυνε, παχύνετε
πάω	πάω	πήγαινα	πήγα	πήγαινε, πηγαίνετε
πεθαίνω	πεθάνω	πέθαινα	πέθανα	πέθανε, πεθάνετε
πείθω	πείσω	έπειθα	έπεισα	πείσε, πείστε
πεινώ	πεινάσω	πεινούσα	πείνασα	πείνασε, πεινάστε
πειράζω	πειράξω	πειράζα	πείραξα	πείραξε, πειράξτε

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
περιμένω	περιμένω	περίμενα	περίμενα	περίμενε, περιμένετε
περνώ	περάσω	περνούσα	πέρασα	πέρασε, περάστε
περπατώ	περπατήσω	περπατούσα	περπάτησα	περπάτησε, περπατήστε
πετυχαίνω	πετύχω	πετύχαινα	πέτυχα	πέτυχε, πετύχετε
πετώ	πετάζω	πετούσα	πέταξα	πέταξε, πετάξτε
πέφτω	πέσω	έπεφτα	έπεσα	πέσε, πέστε
πηδώ	πηδήξω	πηδούσα	πήδηξα	πήδηξε, πηδήξτε
πιάνω	πιάσω	έπιανα	έπιασα	πιάσε, πιάστε
πίνω	πιω	έπινα	ήπια	πιες, πιέστε/πιείτε
πιστεύω	πιστέψω	πίστευα	πίστεψα	πίστεψε, πιστέψτε
πλέκω	πλέξω	έπλεκα	έπλεξα	πλέξε, πλέξτε
πλένω	πλύνω	έπλενα	έπλυνα	πλύνε, πλύντε
πληροφορώ	πληροφορήσω	πληροφορούσα	πληροφόρησα	πληροφόρησε, πληροφορήστε
πλησιάζω	πλησιάσω	πλησιάζα	πλησίασα	πλησίασε, πλησιάστε
πνίγω	πνίξω	έπνιγα	έπνιξα	πνίξε, πνίξτε
πονώ	πονέσω	πονούσα	πόνεσα	πόνεσε, πονέστε
πουλώ	πουλήσω	πουλούσα	πούλησα	πούλησε, πουλήστε
πρέπει	—	έπρεπε	—	—
προβλέπω	προβλέψω	προέβλεπα	προέβλεψα	πρόβλεψε, προβλέψτε
προσέχω	προσέξω	πρόσεχα	πρόσεξα	πρόσεξε, προσέξτε
προσπαθώ	προσπαθήσω	προσπαθούσα	προσπάθησα	προσπάθησε, προσπαθήστε
προτιμώ	προτιμήσω	προτιμούσα	προτίμησα	προτίμησε, προτιμήστε
ράβω	ράψω	έραβα	έραψα	ράψε, ράψτε
ρίχνω	ρίξω	έριχνα	έριξα	ρίξε, ρίξτε
ρωτώ	ρωτήσω	ρωτούσα	ρώτησα	ρώτησε, ρωτήστε
σβήνω	σβήσω	έσβηνα	έσβησα	σβήσε, σβήστε
σέρνω	σύρω	έσερνα	έσυρα	σύρε, σύρτε
σκάβω	σκάψω	έσκαβα	έσκαψα	σκάψε, σκάψτε
σκύβω	σκύψω	έσκυβα	έσκυψα	σκύψε, σκύψτε
σπρώχνω	σπρώξω	έσπρωχνα	έσπρωξα	σπρώξε, σπρώξτε
σταματώ	σταματήσω	σταματούσα	σταμάτησα	σταμάτησε, σταματήστε
στέλνω	στείλω	έστελνα	έστειλα	στείλε, στείλτε
στήνω	στήσω	έστηνα	έστησα	στήσε, στήστε
στηρίζω	στηρίξω	στήριζα	στήριξα	στήριξε, στηρίξτε
στρίβω	στρίψω	έστριβα	έστριψα	στρίψε, στρίψτε

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
συζητώ	συζητήσω	συζητούσα	συζήτησα	συζήτησε, συζητήστε
συμφωνώ	συμφωνήσω	συμφωνούσα	συμφώνησα	συμφώνησε, συμφωνήστε
συναντώ	συναντήσω	συναντούσα	συνάντησα	συνάντησε, συναντήστε
συνοδεύω	συνοδέσω	συνόδευα	συνόδεψα	συνόδεψε, συνοδέψτε
σφίγγω	σφίξω	έσφιγγα	έσφιξα	σφίξε, σφίξτε
σώζω	σώσω	έσωζα	έσωσα	σώσε, σώστε
σωπαίνω	σωπάσω	σώπαινα	σώπασα	σώπα(σε), σωπάστε
ταιριάζω	ταιριάζω	ταίριαζα	ταίριαξα	ταίριαξε, ταιριάξτε
τακτοποιώ	τακτοποιήσω	τακτοποιούσα	τακτοποίησα	τακτοποίησε, τακτοποιήστε
ταξιδεύω	ταξιδέσω	ταξίδευα	ταξίδεψα	ταξίδεψε, ταξιδέψτε
ταχυδρομώ	ταχυδρομήσω	ταχυδρομούσα	ταχυδρόμησα	ταχυδρόμησε, ταχυδρομήστε
τελειώνω	τελειώσω	τελείωνα/ τέλειωνα	τελείωσα/ τέλειωσα	τέλειωσε/ τελειώσε, τελειώστε
τηλεφωνώ	τηλεφωνήσω	τηλεφωνούσα	τηλεφώνησα	τηλεφώνησε, τηλεφωνήστε
τιμώ	τιμήσω	τιμούσα	τίμησα	τίμησε, τιμήστε
τιμωρώ	τιμωρήσω	τιμωρούσα	τιμώρησα	τιμώρησε, τιμωρήστε
τινάζω	τινάξω	τίναζα	τίναξα	τίναξε, τινάξτε
τοποθετώ	τοποθετήσω	τοποθετούσα	τοποθέτησα	τοποθέτησε, τοποθετήστε
τραβώ	τραβήξω	τραβούσα	τράβηξα	τράβηξε, τραβήξτε
τραγουδώ	τραγουδήσω	τραγουδούσα	τραγούδησα	τραγούδησε, τραγουδήστε
τρελαίνω	τρελάνω	τρέλαινα	τρέλανα	τρέλανε, τρελάνετε
τρέμω	τρέμω	έτρεμα	έτρεμα	τρέμε, τρέμετε
τρέχω	τρέξω	έτρεχα	έτρεξα	τρέξε, τρέξτε
τρίβω	τρίψω	έτριβα	έτριψα	τρίψε, τρίψτε
τρομάζω	τρομάξω	τρόμαζα	τρόμαξα	τρόμαξε, τρομάξτε
τρώω	φάω	έτρωγα	έφαγα	φάε, φάτε
τυλίγω	τυλίξω	τύλιγα	τύλιξα	τύλιξε, τυλίξτε
υπάρχω	υπάρξω	υπήρχα	υπήρξα	—

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Befejezett felszólító mód
φαρδαίνω	φαρδύνω	φάρδαινα	φάρδυνα	φάρδυνε, φαρδύνετε
φέγγω	φέξω	έφεγγα	έφεξα	φέξε, φέξτε
φέρνω	φέρω	έφερνα	έφερα	φέρε, φέρτε
φεύγω	φύγω	έφευγα	έφυγα	φύγε, φύγετε
φιλώ	φιλήσω	φιλούσα	φίλησα	φίλησε, φιλήστε
φορώ	φορέσω	φορούσα	φόρεσα	φόρεσε, φορέστε
φταίω	φταίξω	έφταιγα	έφταιξα	φταίξε, φταίξτε
φτάνω	φτάσω	έφτανα	έφτασα	φτάσε, φτάστε
φτιάχνω	φτιάξω	έφτιαχνα	έφτιαξα	φτιάξε, φτιάξτε
φυσάω	φυσήξω	φυσούσε	φύσηξε	φύσηξε, φυσήξτε
φωνάζω	φωνάξω	φώναζα	φώναξα	φώναξε, φωνάξτε
χαιρετώ	χαιρετήσω	χαιρετούσα	χαιρέτησα	χαιρέτησε, χαιρετήστε
χαλώ	χαλάσω	χαλούσα	χάλασα	χάλασε, χαλάστε
χαμογελώ	χαμογελάσω	χαμογελούσα	χαμογέλασα	χαμογέλασε, χαμογελάστε
χάνω	χάσω	έχανα	έχασα	χάσε, χάστε
χρησιμοποιώ	χρησιμοποιήσω	χρησιμοποιούσα	χρησιμοποίησα	χρησιμοποίησε, χρησιμοποιήστε
χτίζω	χτίσω	έχτιζα	έχτισα	χτίσε, χτίστε
χτυπώ	χτυπήσω	χτυπούσα	χτύπησα	χτύπησε, χτυπήστε
χωρώ	χωρέσω	χωρούσα	χώρεσα	χώρεσε, χωρέστε
ψάχνω	ψάξω	έψαχνα	έψαξα	ψάξε, ψάξτε
ψήνω	ψήσω	έψηνα	έψησα	ψήσε, ψήστε
ψωνίζω	ψωνίσω	ψώνιζα	ψώνισα	ψώνισε, ψωνίστε
ωφελώ	ωφελήσω	ωφελούσα	ωφέλησα	ωφέλησε, ωφελήστε

Passzívum

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Melléknévi igenév
αγαπιέμαι	αγαπηθώ	αγαπιόμουν	αγαπήθηκα	αγαπημένος
αγωνίζομαι	αγωνιστώ	αγωνιζόμουν	αγωνίστηκα	—
αδικούμαι	αδικηθώ	αδικούμουν	αδικήθηκα	αδικημένος
αισθάνομαι	αισθανθώ	αισθανόμουν	αισθάνθηκα	—
ακούγομαι	ακουστώ	ακουγόμουν	ακούστηκα	ακουσμένος
αλλάζομαι	αλλαχτώ	αλλαζόμουν	αλλάχτηκα	αλλαγμένος
αμείβομαι	αμειφτώ	αμειβόμουν	αμείφτηκα	—
ανάβομαι	αναφτώ	αναβόμουν	ανάφτηκα	αναμμένος
αναγκάζομαι	αναγκαστώ	αναγκαζόμουν	αναγκάστηκα	αναγκασμένος
ανακατεύομαι	ανακατευτώ	ανακατευόμουν	ανακατεύτηκα	ανακατεμένος
αναρωτιέμαι	αναρωτηθώ	αναρωτιόμουν	αναρωτήθηκα	—
ανέχομαι	ανεχτώ	ανεχόμουν	ανέχτηκα	—
απαγορεύομαι	απαγορευτώ	απαγορευόμουν	απαγορεύτηκα	απαγορευμένος
απασχολούμαι	απασχοληθώ	απασχολούμουν	απασχολήθηκα	απασχολημένος
απελπίζομαι	απελπιστώ	απελπίζόμουν	απελπίστηκα	απελπισμένος
απογοητεύομαι	απογοητευτώ	απογοητευόμουν	απογοητεύτηκα	απογοητευμένος
αποκλείομαι	αποκλειστώ	αποκλειόμουν	αποκλείστηκα	αποκλεισμένος
αποφασίζομαι	αποφασιστώ	αποφασιζόμουν	αποφασίστηκα	αποφασισμένος
αρνούμαι	αρνηθώ	αρνιόμουν/ αρνούμουν	αρνήθηκα	—
αστειεύομαι	αστειευτώ	αστειεύόμουν	αστειεύτηκα	—
ασχολούμαι	ασχοληθώ	ασχολούμουν	ασχολήθηκα	—
βαριέμαι	βαρεθώ	βαριόμουν	βαρέθηκα	—
βασανίζομαι	βασανιστώ	βασανιζόμουν	βασανίστηκα	βασανισμένος
βασίζομαι	βασιστώ	βασιζόμουν	βασίστηκα	βασισμένος
βάφομαι	βαφτώ	βαφόμουν	βάφτηκα	βαμμένος
βιάζομαι	βιαστώ	βιαζόμουν	βιάστηκα	—
βλέπομαι	ειδωθώ	βλεπόμουν	ειδώθηκα	ιδωμένος
βολεύομαι	βολευτώ	βολευόμουν	βολεύτηκα	βολεμένος
βρέχομαι	βραχώ	βρεχόμουν	βράχηκα	βρεγμένος
βρίσκομαι	βρεθώ	βρισκόμουν	βρέθηκα	—
γδύνομαι	γδυθώ	γδυνόμουν	γδύθηκα	γδυμένος
γελιέμαι	γελαστώ	γελιόμουν	γελάστηκα	γελασμένος
γεννιέμαι	γεννηθώ	γεννιόμουν	γεννήθηκα	γεννημένος
γίνομαι	γίνω	γινόμουν	έγινα	γινωμένος
γράφομαι	γραφτώ	γραφόμουν	γράφτηκα	γραμμένος
γυμνάζομαι	γυμναστώ	γυμναζόμουν	γυμνάστηκα	γυμνασμένος
δανείζομαι	δανειστώ	δανειζόμουν	δανείστηκα	δανεισμένος
δένομαι	δεθώ	δενόμουν	δέθηκα	δεμένος
δέρνομαι	δαρθώ	δερνόμουν	δάρθηκα	δαρμένος
δέχομαι	δεχτώ	δεχόμουν	δέχτηκα	—
δημιουργούμαι	δημιουργηθώ	δημιουργούμουν	δημιουργήθηκα	δημιουργημένος
διακόπτομαι	διακοπώ	διακοπτόμουν	διακόπηκα	—
διακρίνομαι	διακριθώ	διακρινόμουν	διακρίθηκα	διακεκριμένος

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Melléknévi igenév
διαμαρτυρούμαι	διαμαρτυρηθώ	διαμαρτυρούμουν	διαμαρτυρήθηκα	—
διηγούμαι	διηγηθώ	διηγούμουν	διηγήθηκα	—
δικαιολογούμαι	δικαιολογηθώ	δικαιολογούμουν	δικαιολογήθηκα	δικαιολογημένος
δίνομαι	δοθώ	δινόμουν	δόθηκα	δοσμένος
διορίζομαι	διοριστώ	διορίζομουν	διορίστηκα	διορισμένος
διώχνομαι	διωχτώ	διωχνόμουν	διώχτηκα	διωγμένος
ειδοποιούμαι	ειδοποιηθώ	ειδοποιούμουν	ειδοποιήθηκα	ειδοποιημένος
είμαι	—	ήμουν	—	—
εκδικούμαι	εκδικηθώ	εκδικούμουν	εκδικήθηκα	—
εκλέγομαι	εκλεχτώ	εκλεγόμουν	εκλέχτηκα	εκλεγμένος
εκνευρίζομαι	εκνευριστώ	εκνευρίζομουν	εκνευρίστηκα	εκνευρισμένος
εκμεταλλεύομαι	εκμεταλλευτώ	εκμεταλλευόμουν	εκμεταλλεύτηκα	—
εκφράζομαι	εκφραστώ	εκφραζόμουν	εκφράστηκα	εκφρασμένος
εμπιστεύομαι	εμπιστευτώ	εμπιστευόμουν	εμπιστεύτηκα	—
εμφανίζομαι	εμφανιστώ	εμφανίζομουν	εμφανίστηκα	εμφανισμένος
ενδιαφέρομαι	ενδιαφερθώ	ενδιαφερόμουν	ενδιαφέρθηκα	ενδιαφερόμενος
ενοχλούμαι	ενοχληθώ	ενοχλούμουν	ενοχλήθηκα	ενοχλημένος
εξαφανίζομαι	εξαφανιστώ	εξαφανίζομουν	εξαφανίστηκα	εξαφανισμένος
εξελίσσομαι	εξελιχτώ	εξελισσόμουν	εξελίχτηκα	εξελιγμένος
εξετάζομαι	εξεταστώ	εξεταζόμουν	εξετάστηκα	εξετασμένος
εξηγούμαι	εξηγηθώ	εξηγούμουν	εξηγήθηκα	εξηγημένος
επηρεάζομαι	επηρεαστώ	επηρεαζόμουν	επηρεάστηκα	επηρεασμένος
επισκέπτομαι	επισκεφτώ	επισκεπτόμουν	επισκέφτηκα	—
εργάζομαι	εργαστώ	εργαζόμουν	εργάστηκα	εργαζόμενος
έρχομαι	έρθω/έλθω	ερχόμουν	ήρθα/ήλθα	ερχόμενος
ερωτεύομαι	ερωτευτώ	ερωτευόμουν	ερωτεύτηκα	ερωτευμένος
ετοιμάζομαι	ετοιμαστώ	ετοιμαζόμουν	ετοιμάστηκα	ετοιμασμένος
ευχαριστιέμαι	ευχαριστηθώ	ευχαριστιόμουν	ευχαριστήθηκα	ευχαριστημένος
εύχομαι	ευχηθώ	ευχόμουν	ευχήθηκα	—
εφαρμόζομαι	εφαρμοστώ	εφαρμοζόμουν	εφαρμόστηκα	εφαρμοσμένος
ζαλίζομαι	ζαλιστώ	ζαλίζομουν	ζαλίστηκα	ζαλισμένος
ζεστaiνoμαι	ζεσταθώ	ζεστaiνoμουν	ζεστάθηκα	ζεσταμένος
θεωρούμαι	θεωρηθώ	θεωρούμουν	θεωρήθηκα	θεωρημένος
θυμάμαι	θυμηθώ	θυμόμουν	θυμήθηκα	—
ικανοποιούμαι	ικανοποιηθώ	ικανοποιούμουν	ικανοποιήθηκα	ικανοποιημένος
καθαρίζομαι	καθαριστώ	καθαρίζομουν	καθαρίστηκα	καθαρισμένος
κάθομαι	καθίσω/κάτσω	καθόμουν	κάθισα/έκατσα	καθισμένος
καίγομαι	καώ	καιγόμουν	κάηκα	καμένος
καταστρέφομαι	καταστραφώ	καταστρεφόμουν	καταστράφηκα	κατεστραμμένος
κατηγορούμαι	κατηγορηθώ	κατηγορούμουν	κατηγορήθηκα	κατηγορούμενος
κατοικούμαι	κατοικηθώ	κατοικούμουν	κατοικήθηκα	κατοικημένος
κλαίγομαι	κλαυτώ	κλαιγόμουν	κλαύτηκα	κλαμένος
κλείνομαι	κλειστώ	κλεινόμουν	κλείστηκα	κλεισμένος
κόβομαι	κοπώ	κοβόμουν	κόπηκα	κομμένος
κοιμάμαι	κοιμηθώ	κοιμόμουν	κοιμήθηκα	κοιμισμένος
κουνιέμαι	κουνηθώ	κουνιόμουν	κουνήθηκα	κουνημένος

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Melléknévi igenév
κουράζομαι	κουραστώ	κουραζόμουν	κουράστηκα	κουρασμένος
κρατιέμαι	κρατηθώ	κρατιόμουν	κρατήθηκα	κρατημένος
κρύβομαι	κρυφτώ	κρυβόμουν	κρύφτηκα	κρυμμένος
λέγομαι	ειπωθώ	λεγόμουν	ειπώθηκα	ειπωμένος
λούζομαι	λουστώ	λουζόμουν	λούστηκα	λουσμένος
λύνομαι	λυθώ	lynόμουν	λύθηκα	λυμένος
μαζεύομαι	μαζευτώ	μαζευόμουν	μαζεύτηκα	μαζεμένος
μαθαίνομαι	μαθευτώ	μαθαινόμουν	μαθεύτηκα	μαθημένος
μεταχειρίζομαι	μεταχειριστώ	μεταχειριζόμουν	μεταχειρίστηκα	μεταχειρισμένος
μιμούμαι	μιμηθώ	μιμούμουν	μιμήθηκα	—
μοιράζομαι	μοιραστώ	μοιραζόμουν	μοιράστηκα	μοιρασμένος
μορφώνομαι	μορφωθώ	μορφωνόμουν	μορφώθηκα	μορφωμένος
μπερδεύομαι	μπερδευτώ	μπερδευόμουν	μπερδεύτηκα	μπερδεμένος
μπλέκομαι	μπλεχτώ	μπλεκόμουν	μπλέχτηκα	μπλεγμένος
νικιέμαι	νικηθώ	νικιόμουν	νικήθηκα	νικημένος
νοικιάζομαι	νοικιαστώ	νοικιαζόμουν	νοικιάστηκα	νοικιασμένος
ντρέπομαι	ντραπώ	ντρεπόμουν	ντράπηκα	—
ντύνομαι	ντυθώ	ντυνόμουν	ντύθηκα	ντυμένος
ξαπλώνομαι	ξαπλωθώ	ξαπλωνόμουν	ξαπλώθηκα	ξαπλωμένος
ξεκουράζομαι	ξεκουραστώ	ξεκουραζόμουν	ξεκουράστηκα	—
ξεχνιέμαι	ξεχαστώ	ξεχνιόμουν	ξεχάστηκα	ξεχασμένος
ξυρίζομαι	ξυριστώ	ξυριζόμουν	ξυρίστηκα	ξυρισμένος
ονομάζομαι	ονομαστώ	ονομαζόμουν	ονομάστηκα	ονομασμένος
ορίζομαι	οριστώ	οριζόμουν	ορίστηκα	ορισμένος
ορκίζομαι	ορκιστώ	ορκιζόμουν	ορκίστηκα	ορκισμένος
παντρεύομαι	παντρευτώ	παντρευόμουν	παντρεύτηκα	παντρεμένος
παραδέχομαι	παραδεχτώ	παραδεχόμουν	παραδέχτηκα	—
παραπονιέμαι	παραπονεθώ	παραπονιόμουν	παραπονέθηκα	παραπονεμένος
παρεξηγούμαι	παρεξηγηθώ	παρεξηγούμουν	παρεξηγήθηκα	παρεξηγημένος
παρουσιάζομαι	παρουσιαστώ	παρουσιαζόμουν	παρουσιάστηκα	παρουσιασμένος
πείθομαι	πειστώ	πειθόμουν	πείστηκα	(πε)πεισμένος
περιποιούμαι	περιποιηθώ	περιποιούμουν	περιποιήθηκα	περιποιημένος
πετάγομαι	πεταχτώ	πεταγόμουν	πετάχτηκα	πετα(γ)μένος
πιάνομαι	πιαστώ	πιανόμουν	πιάστηκα	πιασμένος
πλένομαι	πλυθώ	πλενόμουν	πλύθηκα	πλυμένος
πουλιέμαι	πουληθώ	πουλιόμουν	πουλήθηκα	πουλημένος
προέρχομαι	προέλθω/ προέρθω	προερχόμουν	προήλθα/ προήρθα	προερχόμενος
προηγούμαι	προηγηθώ	προηγούμουν	προηγήθηκα	προηγούμενος
πρόκειται	—	επρόκειτο	—	—
προσεύχομαι	προσευχηθώ	προσευχόμουν	προσευχήθηκα	—
ράβομαι	ραφτώ	ραβόμουν	ράφτηκα	ραμμένος
ρίχνομαι	ριχτώ	ριχνόμουν	ρίχτηκα	ριγμένος
σέβομαι	σεβαστώ	σεβόμουν	σεβάστηκα	—
σέρνομαι	συρθώ	σερνόμουν	σύρθηκα	συρμένος
σηκώνομαι	σηκωθώ	σηκωνόμουν	σηκώθηκα	σηκωμένος

Folyamatos jelen	Befejezett jelen	Folyamatos múlt	Befejezett múlt	Melléknévi igenév
σκέφτομαι	σκεφτώ	σκεπτόμουν	σκέφτηκα	σκεπτόμενος
στέλνομαι	σταλ(θ)ώ	στελνόμουν	στάλθηκα	σταλμένος
στερούμαι	στερηθώ	στερούμουν	στερήθηκα	στερημένος
στηρίζομαι	στηριχτώ	στηριζόμουν	στηρίχτηκα	στηριγμένος
συλλογίζομαι	συλλογιστώ	συλλογιζόμουν	συλλογίστηκα	συλλογισμένος
συμβιβάζομαι	συμβιβαστώ	συμβιβαζόμουν	συμβιβάστηκα	συμβιβασμένος
συναντιέμαι	συναντηθώ	συναντιόμουν	συναντήθηκα	—
συνεννοούμαι	συνεννοηθώ	συνεννοούμουν	συνεννοήθηκα	συνεννοημένος
σχεδιάζομαι	σχεδιαστώ	σχεδιαζόμουν	σχεδιάστηκα	σχεδιασμένος
σηματίζομαι	σηματιστώ	σηματιζόμουν	σηματίστηκα	σηματισμένος
σώζομαι	σωθώ	σωζόμουν	σώθηκα	σωσμένος
τιμωρούμαι	τιμωρηθώ	τιμωρούμουν	τιμωρήθηκα	τιμωρημένος
τραβιέμαι	τραβηχτώ	τραβιόμουν	τραβήχτηκα	τραβηγμένος
τραυματίζομαι	τραυματιστώ	τραυματιζόμουν	τραυματίστηκα	τραυματισμένος
τρελαίνομαι	τρελαθώ	τρελαινόμουν	τρελάθηκα	τρελαμένος
τρίβομαι	τριφτώ	τριβόμουν	τρίφτηκα	τριμμένος
τρώγομαι	φαγωθώ	τραγόμουν	φαγώθηκα	φαγωμένος
υπολογίζομαι	υπολογιστώ	υπολογιζόμουν	υπολογίστηκα	υπολογισμένος
υπόσχομαι	υποσχεθώ	υποσχόμουν	υποσχέθηκα	—
φαίνομαι	φανώ	φαινόμουν	φάνηκα	—
φαντάζομαι	φантаστώ	φантаζόμουν	φαντάστηκα	φαντασμένος
φέρομαι	φερθώ	φερόμουν	φέρθηκα	φερμένος
φοβάμαι	φοβηθώ	φοβόμουν	φοβήθηκα	φοβισμένος
φοριέμαι	φορεθώ	φοριόμουν	φορέθηκα	φορεμένος
φυλάγομαι	φυλαχτώ	φυλαγόμουν	φυλάχτηκα	φυλαγμένος
χαίρομαι	χαρώ	χαιρόμουν	χάρηκα	χαρούμενος
χάνομαι	χαθώ	χανόμουν	χάθηκα	χαμένος
χρειάζομαι	χρειαστώ	χρειαζόμουν	χρειάστηκα	—
χτενίζομαι	χτενιστώ	χτενιζόμουν	χτενίστηκα	χτενισμένος
χτυπιέμαι	χτυπηθώ	χτυπιόμουν	χτυπήθηκα	χτυπημένος
ψήνομαι	ψηθώ	ψηνόμουν	ψήθηκα	ψημένος
ωφελούμαι	ωφεληθώ	ωφελούμουν	ωφελήθηκα	ωφελημένος

Szakirodalom

- Antoniou, Maria – Galazoula, Maria – Dimitrakou, Stavroula – Maggana, Anastasia (2010): Μαθαίνουμε ελληνικά ακόμα καλύτερα. Athén: Kedros.
- Arvanitakis, Kleanthis – Arvanitaki, Froso (2002-2009): Επικοινωνήστε ελληνικά 1–3. (Νέα έκδοση). Athén: Deltos.
- Davies, Helen – Kállay Gabriella (2000): Kezdők görög nyelvkönyve. Budapest: Holnap kiadó.
- Dimitra, Dimitra – Papacheimona, Marineta (2002): Ελληνικά τώρα 1+1, 2+2. Athén: Nostos.
- Holton, David – Mackridge, Peter – Filippaki-Warburton, Eirini (2000): Γραμματική της ελληνικής γλώσσας. Athén: Patakis.
- Iordanidou, Anna (1992): Τα ρήματα της νέας ελληνικής. Athén: Patakis.
- Kavoukopoulos, Fotis (1996): Η μορφολογία της νεοελληνικής και η διδασκαλία της. In: [Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν]: Η νέα ελληνική ως ξένη γλώσσα: προβλήματα διδασκαλίας. Athén: Idryma Goulandri-Horn. 97–127.
- Mohay András (1988): Újgörög-magyar kézisótár. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Mohay András (1996): Το ρήμα της Νέας Ελληνικής στα εγχειρίδια για ξενόγλωσσους. In: Kordomenidis, Giorgos (szerk.): Μέθοδοι διδασκαλίας της Νέας Ελληνικής ως ξένης γλώσσας: Πρακτικά Ημερίδας 9 Δεκεμβρίου 1995, τόμος Α'. Thessaloniki: KEG. 151–156.
- Ruge, Hans (1997): Grammatik des Neugriechischen: Lautlehre, Formenlehre, Syntax. Köln: Romiosini.
- [sz. n.] (1999): Τα Νέα Ελληνικά για ξένους. Thessaloniki: University Studio Press.
- Tzeveleku, Maria – Tsaggalidis, Anastasios – Psaltou-Joycey, Angeliki (2012): Το χρονικό σύστημα της νέας ελληνικής: Μελέτες από τη σκοπιά της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Athén: Patakis.

A kötet szerzője:
dr. Solti Dóra (solti.dora@btk.elte.hu)

ISSN 2416-1950 (online)

ISSN 2416-1780 (nyomtatott)

ISBN 978-963-284-626-2

Felelős kiadó: Eötvös Loránd Tudományegyetem

A kiadásért felel: Antalné dr. Szabó Ágnes

A kiadó székhelye: 1053 Budapest, Egyetem tér 1–3.

www.elte.hu

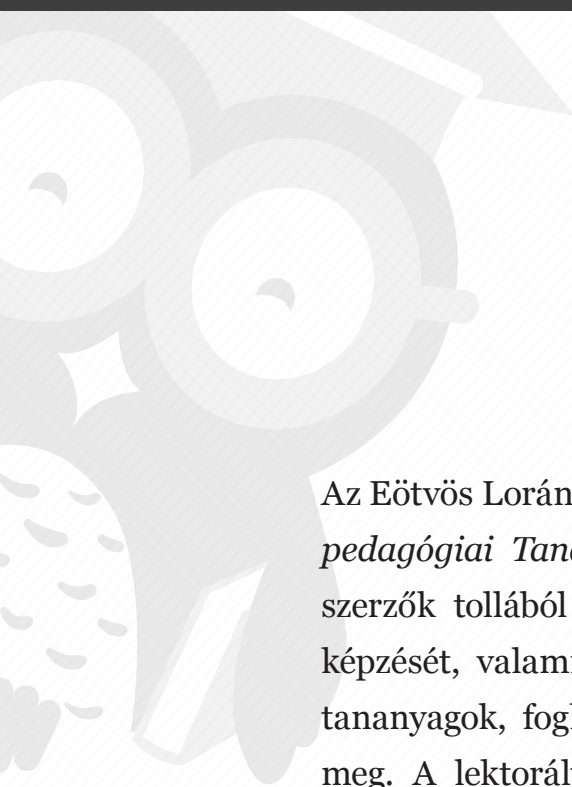
Felelős szerkesztő: Antalné dr. Szabó Ágnes

A sorozatot gondozza: az ELTE BTK Szakmódszertani Központja

<http://metodika.btk.elte.hu/>

Online kiadás

Budapest, 2015

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem *Bölcsészet- és Művészet-pedagógiai Tananyagok* című könyvsorozatában különböző szerzők tollából a bölcsész és a művészetközvetítő tanárok képzését, valamint továbbképzését támogató szakpedagógiai tananyagok, foglalkozástervek, szöveggyűjtemények jelennek meg. A lektorált sorozatot az ELTE BTK Szakmódszertani Központja gondozza. A sorozat hosszú távon kívánja szolgálni a tanárképzést és a pedagógus-továbbképzést.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE